

Albert Schweitzers liv och hans kontakter med Sverige



Dr Elon Mattsson från Göteborg på besök hos Albert Schweitzer

Albert Schweitzers liv

Inledning och plan

1913 startade Albert Schweitzer sitt arbete som läkare vid Lambaréné i dåvarande Franska Ekvatorialafrikas regnskog. Den primitiva mottagningen utvecklades efter hand till ett modernt sjukhus i det glesbefolkade skogsområdet vid Ogowéfloden. Kritiska uttalande har förekommit i massmedia. Schweitzers medicinska verksamhet sades vara en kvarleva från kolonialtiden präglad av föråldrade behandlingsmetoder i primitiva byggnader. Men sjukhuset var älskat av de fattiga afrikanerna som dagligen kom i sina kanoter på Ogowéfloden med sjuka från byarna i regnskogen. Sjukvården passade afrikanen då han fick leva som han brukade i byn. I sjukhussalarna fanns inget elektriskt ljus eller rinnande vatten.

Det som skiljde verksamheten vid Lambaréné mot annan missionssjukvård i Afrika var att pengarna för att driva verksamheten inte kom från någon kyrka i Europa eller USA. Istället var det Schweitzer som till en början själv skaffade fram resurserna genom orgelkonserter i Europa. Efter hand startades 18 stödföreningar i olika länder som hjälpte till att samla in pengar och rekryterade sjukvårdspersonal. I Sverige startade en stödförening 1926 och man lyckades att rekrytera en läkare och tre sjuksköterskor från Sverige som kom att arbeta på sjukhuset ett par år. Åtta svenska läkare har senare besökt sjukhuset vid olika tidpunkter. Vidare har flera svenska missionärer passerat Lambaréné i samband med sina hemresor till Sverige från sina arbeten i Afrika. Åtta representanter från den svenska Albert Schweitzerföreningen kom att besöka sjukhuset och vidare var Sven Nykvist här och spelade in filmen om Lambaréné. Schweitzer kom med tiden att bli känd i många länder. Bland annat fick han 1952 Nobels fredspris för sitt arbete.

Den 4/9 1965 dog Albert Schweitzer och han begravdes nästa dag på en liten kyrkogård vid Lambaréné sjukhus nära Ogowéfloden. Massor av böcker och filmer har skildrat Schweitzers liv. Ett fentital olika länder har tillsammans producerat över 150 olika frimärken. Museum om Albert Schweitzer och hans livsgärning finns i Lambaréné, Kayserberg, Günsbach och Weimar. Exponatet handlar om tiden mellan Albert Schweitzers födelse 1875 fram till 2013 då det var 100 år sedan han för första gången kom till Lambaréné. De olika bladen presenteras i tidsordning.

	BLAD		BLAD
Inledning och plan	1	Nobels fredspris, 1952	
Europa, 1875		Nobels fredspris	27-28
Barndomen i Alsace	2	Svenskar besöker Lambaréné	29-31
Studietiden i Strasbourg	3	"Vördnad för livet"	32
Orgelspelaren	4-5	Postgången till/från Lambaréné	33-34
Franska Ekvatorialafrika, 1913		Hôpital Albert Schweitzer, Haiti	35
Landet Gabon	6-9	Schweitzers död, 1965	
Ogowéfloden och Lambaréné	10-11	Schweitzers död	36
Hôpital Albert Schweitzer	12-13	Tyskland och Frankrike	37-39
Europa och USA, 1917		Europa	40
Tillbaka till Europa	14	Afrika	41-42
Sverige och Schweitzer	15-18	Övriga världen	43
Postgången till/från Lambaréné	19-20	Nya Hôpital Schweitzer, 1975	
Schweitzer besöker USA	21	Muséet i Lambarene	44
Biblioteksböcker	22	Nya Hôpital Schweitzer, Lambaréné	45-46
Sven Nykvists film	23-24	Schweitzer lever vidare	47
Albert Schweitzerföreningar	25-26	100 år i Lambaréné	48



Albert Schweitzer

Barndomen i Alsace

Albert Schweitzer föddes 1875 i den lilla byn Kayzersberg i Elsass som då tillhörde Tyskland. Elsass är ett mycket omtvistat landområde som ibland tillhört Frankrike och ibland Tyskland. Som en följd av det fransk-tyska kriget 1870-71 hade området blivit tyskt. I och med Versaillesfreden efter 1a världskriget blev Elsass återigen franskt och kom nu att kallas Alsace. Området är tvåspråkigt och man pratar både tyska och franska. Huvudorten i Alsace är Strasbourg.

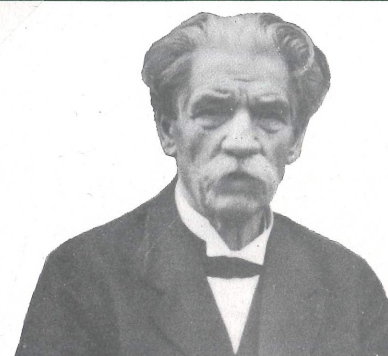
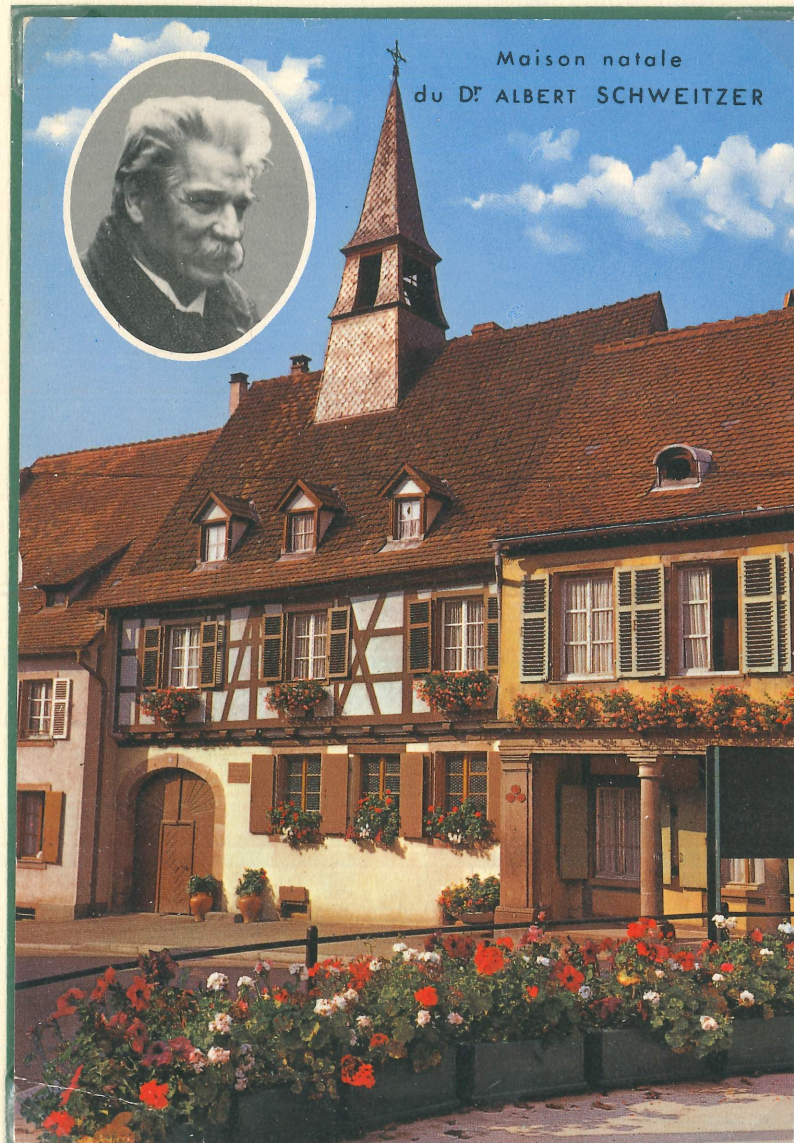
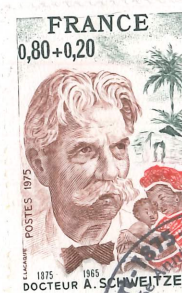


Photo Ferber - Colmar

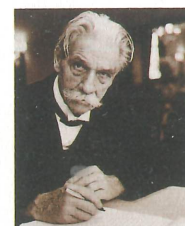
14 janvier
1875



ALSACE

THE ALBERT SCHWEITZER MUSEUM

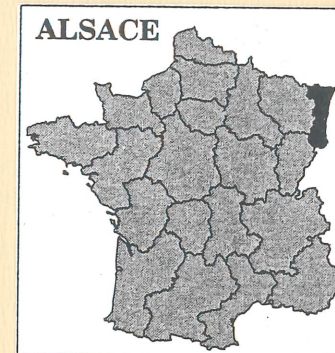
The familiar and intimate universe of the celebrated Doctor



Albert Schweitzer had this building built in 1928, with the Frankfurt (D) Goethe prize. Albert Schweitzer, winner of the Nobel Peace Prize lived here whenever he stayed in Alsace. It now houses the Albert Schweitzer museum and archives. Guided tours only, in German, English and French. This display of his personal objects, correspondence, books on his childhood, life, works, thoughts on Protestantism will give you a feeling of intimate contact with the great man. You can also meditate on the Albert Schweitzer trail at Günsbach: 16 panels cover the life, work and thoughts of the great Doctor.

Informations:

Musée Albert Schweitzer
8, rue de Munster - 68140 Günsbach:



THE ALBERT SCHWEITZER MUSEUM

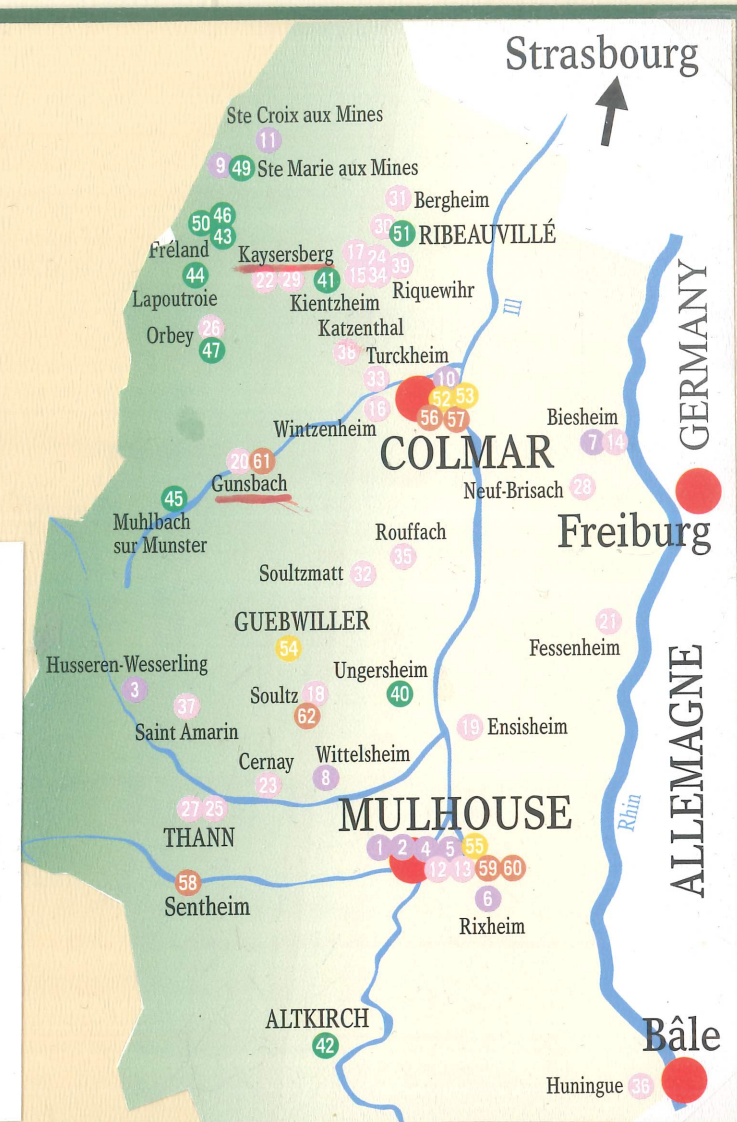
Remembrances of Doctor Schweitzer

The Albert Schweitzer Museum was designed as a place of remembrance recalling the creation in 1913 and subsequent evolution of the Lambaréné Hospital in Gabon. The brain-child of this French doctor, theologian and musicologist, his work at the hospital and elsewhere merited him the 1952 Nobel Peace Prize. Visitors can view written documents, photographs as well as personal souvenirs of Dr. Schweitzer.

Additional displays contain diverse African objects originating from the region of Gabon where the doctor worked.

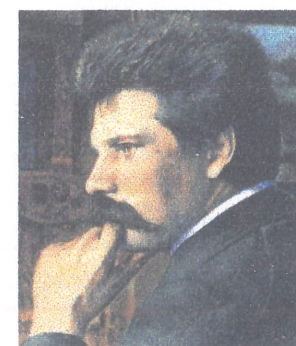
Informations:

Musée Albert Schweitzer, 126, rue du Général de Gaulle - 68240 Kayserberg:



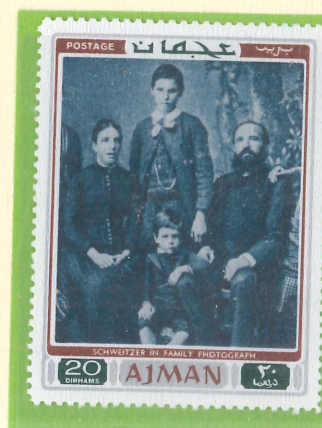
Familjen Schweitzer flyttade från Kayserberg till byn Günsbach. Här kom Schweitzers pappa att arbeta som präst under många år och här började barnen Schweitzer i sin första skola. På de båda orterna hamnade två olika museer om Albert Schweitzers liv. I Günsbach byggde Schweitzer ett hus med ett kansli och arkiv för administrationen av sjukhuset Lambaréné i Europa.

90^{ème} anniversaire du départ de GUNSBACH pour LAMBARÉNE d'Albert et Hélène Schweitzer 21 mars 1913



"Je voulais devenir médecin pour pouvoir travailler sans parler. Des années durant je m'étais dépensé en paroles... dans cette nouvelle forme d'action je ne me voyais plus parlant de la religion d'amour, mais occupé à la mettre en pratique."

Albert Schweitzer



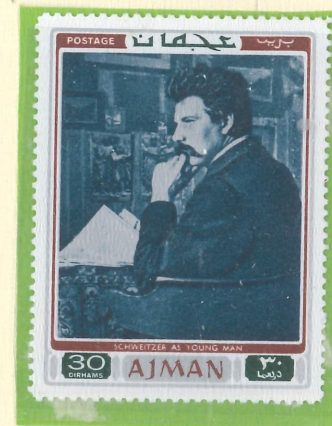
Albert Schweitzer

Studietiden i Strasbourg

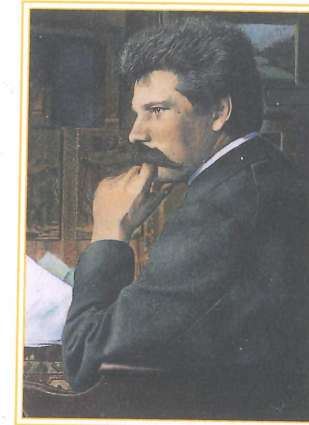
Hösten 1893 började Schweitzer sina studier vid universitetet i Strasbourg. Intresserad av både teologi och filosofi skrev han in sig som studerande vid båda dessa fakulteter. Han trivdes bra med de självständiga universitetsstudierna. Schweitzer fick bo tillsammans med andra teologistudenter i Strasbourg i en byggnad som hörde till St Thomaskyrkan.



119. STRASBOURG - Le Pont de l'Université et l'Université



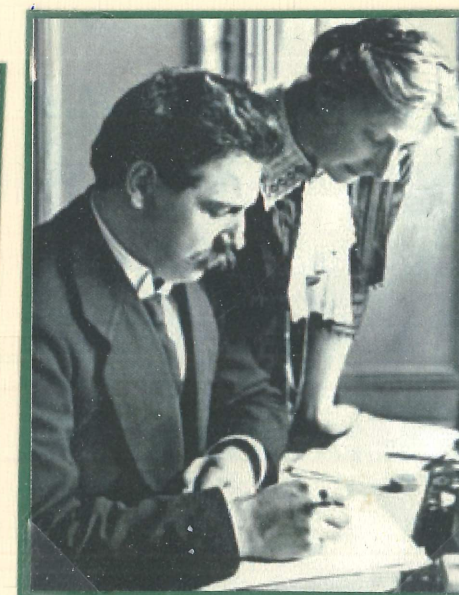
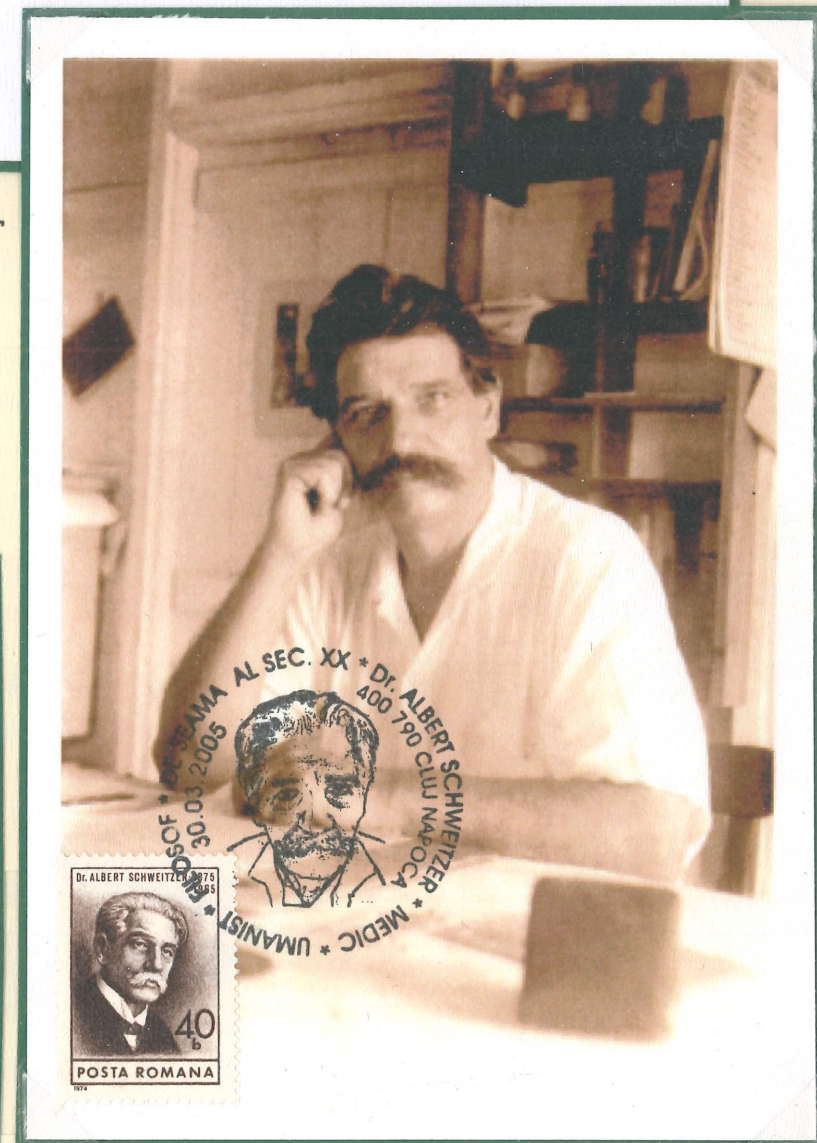
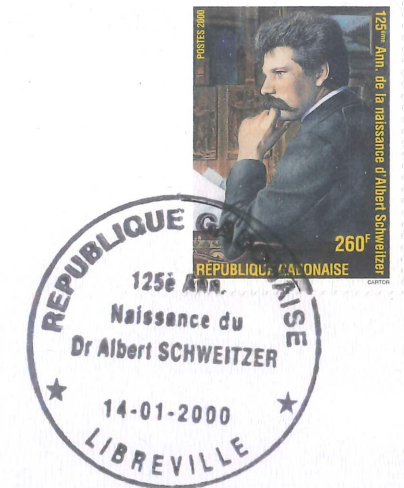
RÉPUBLIQUE GABONAISE



125^{ème} Ann. de la naissance
d'Albert Schweitzer

PREMIER JOUR D'EMISSION

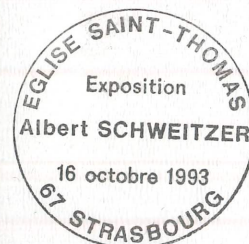
1899 efter 6 års studier var Schweitzer färdig med sin doktorsexamen i filosofi. Schweitzer blev nu anställd som präst Vid St Nicolaikyrkan i Strasbourg.



Schweitzer fick syn på en artikel i en tidning från Paris Protestantiska Missionssällskap. Artikeln handlade om missionsarbetet i Franska Ekvatorialafrika och behovet av läkare. Efter en tid fattade Schweitzer beslutet att utbilda sig till läkare och arbeta i Afrika. I oktober 1905 började han studera igen i Strasbourg och sex år senare tog han sin läkarexamen. Han hade nu också mött kärleken och träffat Hélène Bresslau som sjuksköterska. De gifte sig.



Albert
Schweitzer,
l'Européen
1875
1965



le tirage de ce document
est strictement limité à 100
exemplaires numérotés

N° 9

Jean-Luc Staedel
poste restante
Conseil de l'Europe
F.67000 Strasbourg

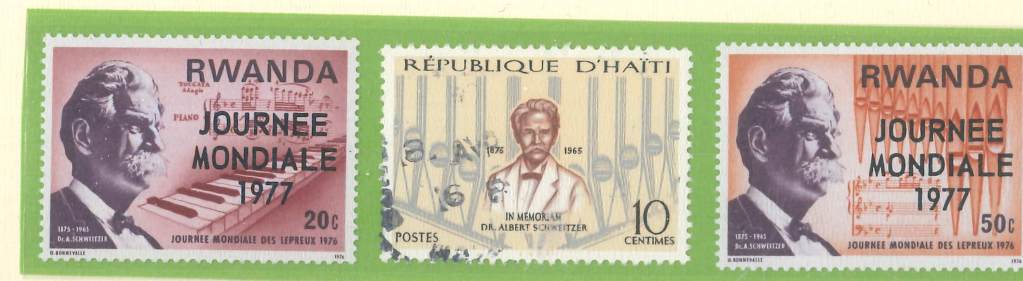
Albert Schweitzer

Orgelspelaren

Som barn hade Albert Schweitzer lärt sig spela orgel. Vid nio års ålder fick han börja vikariera som kantor i Günsbach kyrka där hans pappa var präst. Intresset för Bachs orgelmusik ledde till musikstudier vid konservatoriet i Paris. Intresset kom även att omfatta byggandet av orglar och det var under tiden i Paris som han skrev sin berömda bok om J S Bach.



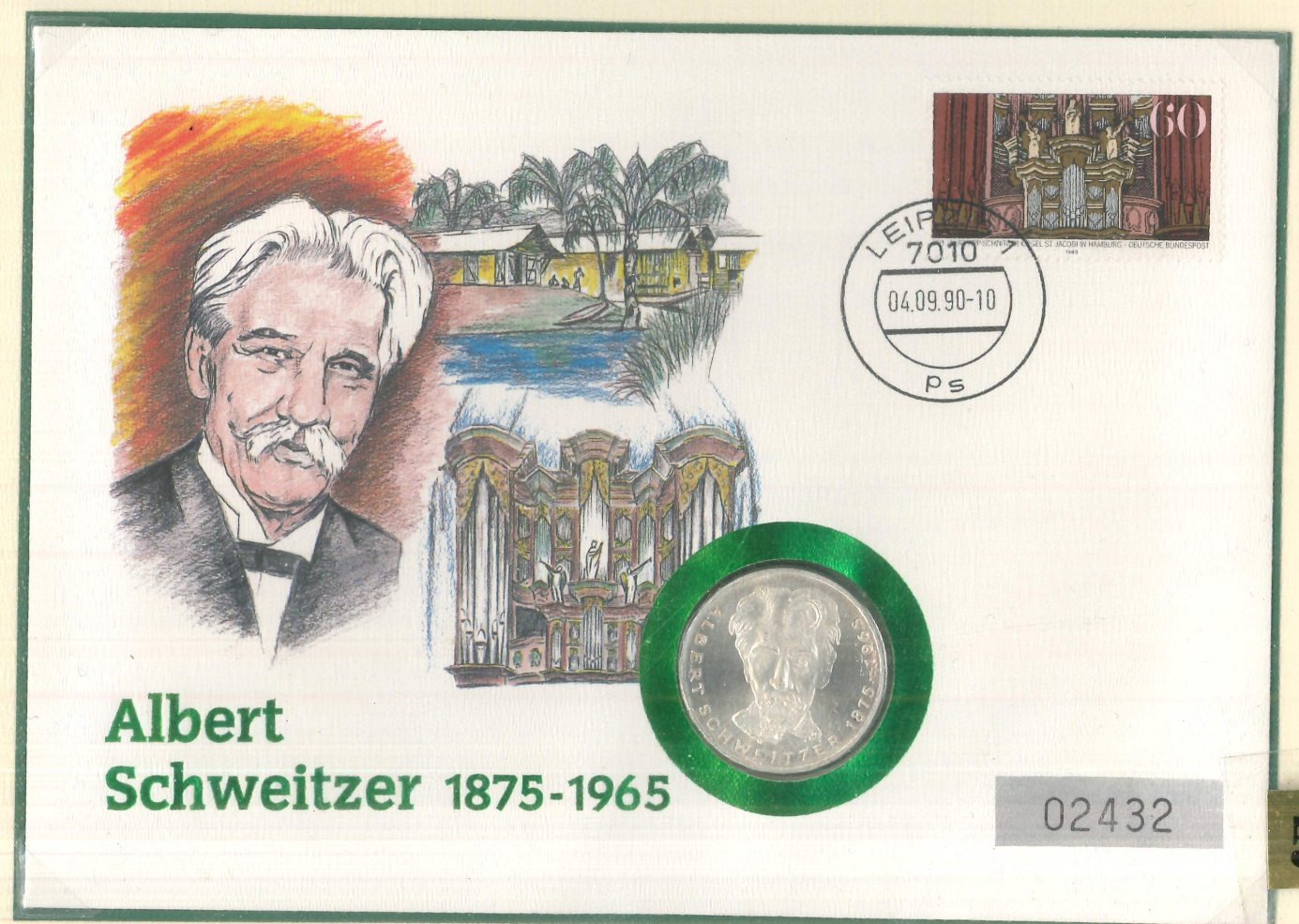
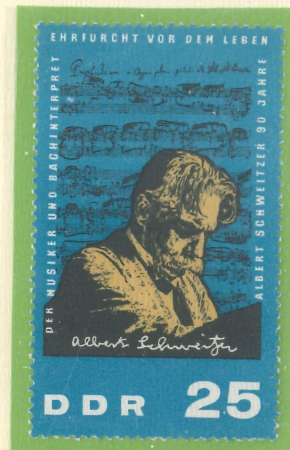
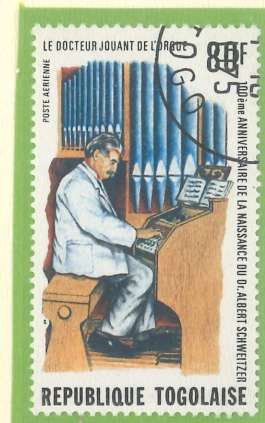
Schweitzer tillhörde Paris Bachsällskap från 1905 och han reste ofta från Strasbourg till Paris. Bachboken trycktes på franska men efter några år omarbetades den och man gav nu ut boken i en tysk upplaga. Orgelkunskapen blev en avkoppling i livet för Schweitzer men också en möjlighet att få in pengar genom konsertturnéer i Europa och USA. Schweitzer fick även möjlighet att spela in ett tiotal grammofonskivor där inkomsterna gick till sjukhuset i Lambaréné.



Albert Schweitzer

Orgelspelaren

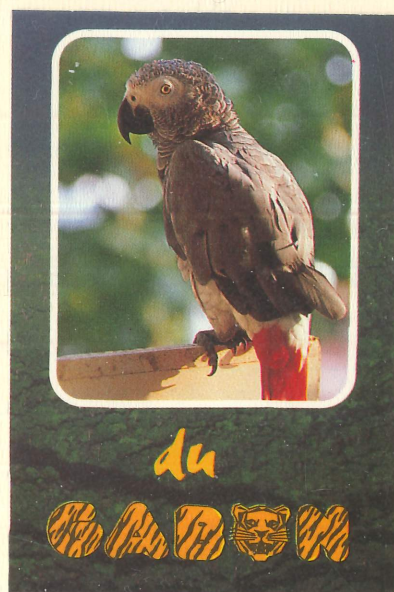
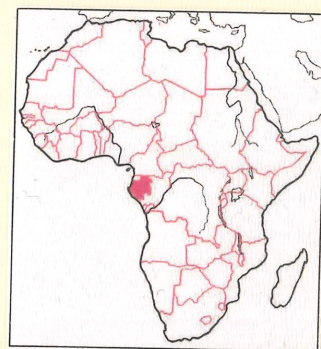
Detta piano var en gåva till Schweitzer från Paris Bachsällskap 1912 och skickades till Lambaréné. Pianot var tillverkat av ett hårt träslag och förstärkt med zink för att kunna klara det tropiska klimatet med stor luftfuktighet. Pianot hade fotpedaler så Schweitzer kunde öva som på en riktig kyrkorgel. Efter Schweitzers död flyttades pianot till muséet i Günsbach.



Albert Schweitzer

Gabon - läge, klimat och djur

Gabon ligger vid Afrikas kust vid ekvatorn. Landets yta är 268.000 km² och har 800 km kust utmed Atlanten. Vid kusten utbreder sig ett omkring 100 km brett lågland. Väster om låglandet utbreder sig ett randberg som når upp till omkring 1.000 meters höjd och som sedan övergår i ett plåtområde. Landet genomskärs av Ogowéfloden och dess bifloder. I Gabons läge vid ekvatorn medför ett tropiskt regnskogsklimat med hög temperatur och luftfuktighet. Under juni-augusti är det torrtid. Årsnederbörden är mellan 1500-3750 mm.



I regnskogen finns många olika växter och djur t.ex. apor, elefanter, flodhästar och krokodiler. Regnskogen innehåller även de sällsynta låglandsgorillorna.



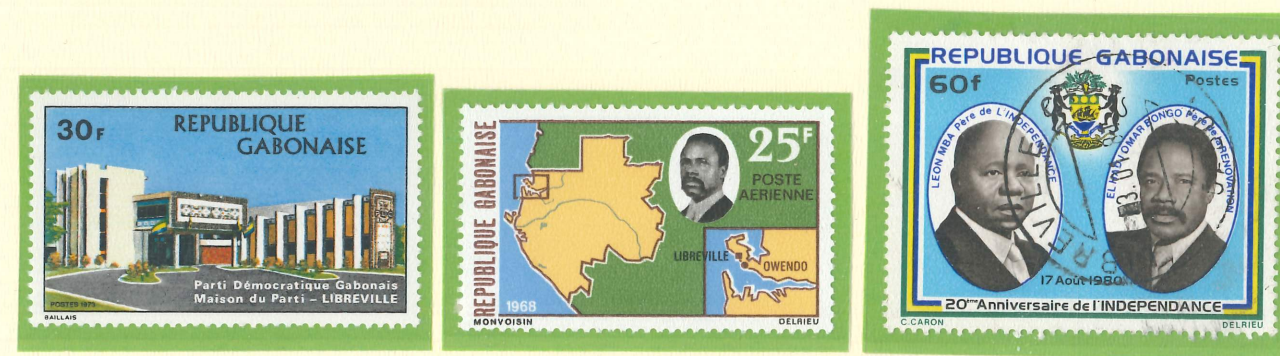
Gabon - befolkning, språk och statsskick



I Gabon bor drygt 1 miljon människor vilket är endast 4 invånare/km². Ungefär hälften bor i städer medan resten bor i mindre byar. I huvudstaden Libreville bor ca 350.000 invånare. Hamnstaden Port Gentil har ca 123.000 invånare och sedan finns endast små städer som gruvstaden Masuku (38.000) och Lambaréné (30.000). Landets officiella språk är franska men man pratar annars flera inhemska språk.



Gabon blev självständigt från Frankrike 1960 då Franska Ekvatorialafrika delades upp i fyra republiker nämligen Gabon, Congo-Brazzaville, Centralafrikanska Republiken och Tchad. Gabon fick en flagga som innehåller tre fält i färgerna grönt (regnskogen), gult (solen) och blått (Atlanten).



Gabons första president var Léon M'Ba som styrde landet fram till 1967 då han dog. Nästa president blev Omar Bongo som även han fick hjälp av franska rådgivare och militärer. Från och med 1968 var landet en enpartistat och Bongo höll sig kvar vid makten med hjälp av oljepengar som staten fick från det franska oljebolaget som svarade för utvinningen inom landet. 1990 började man tillåta oppositionspartier i Gabon. Allmänna val hölls 1993 och president Bongos parti segrade naturligtvis. I parlamentet finns 120 platser och Parti Democratique du Gabonaise erhöi 66 platser. Oppositionen är splittrad mellan sex småpartier.

Albert Schweitzer

Gabon - jordbruk, skogsbruk, olja och gruvor

I regnskogen förekommer fortfarande en del jakt och fiske. Annars sker jordbruket i form av hackbruk eller svedjebbruk. Det är främst kvinnorna som arbetar med jordbruket och de grödor man odlar till självhushåll är majs, maniok, bananer och jordnötter. Cash crops som man odlar till försäljning är kakao, kaffe och oljepalmsnötter.



Skogsbruket är en av Gabons stora inkomstkällor och administreras av stora utländska bolag. Det är främst ädelträ som okumé, mahogny, ebenholtz och valnöt som exportera till andra länder. För transporten till kusten utnyttjar man floderna där man bogserar de sammanbundna stockarna med lastbilar och båtar.



Det finns olja utanför Gabons kust på kontinentalsockeln. Hamnstaden Port Gentil vid Kap Lopez är centrum för oljeindustrin som sköts av ett franskt oljebolag. Andra metaller som utvinns ifrån berggrunden är uran och mangan. Centrum för gruvverksamheten är staden Masuku (fd Franceville) i landets sydöstra del.



Albert Schweitzer

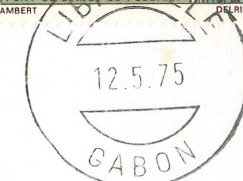
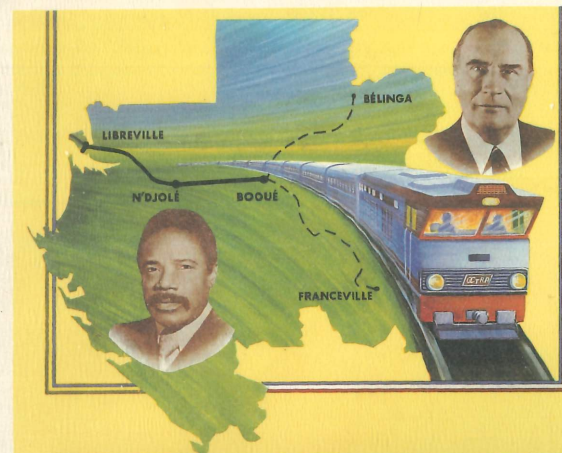
Gabon - Kommunikationer

Sjöfarten på floderna är av stor betydelse för person- och varutransporter. En viktig transportled är Ogowéfloden som är farbar från kusten och 25 mil in i landet. Vägnetet började byggas ut under 1940-talet och omfattar totalt omkring 6.000 km där endast ca 10 % är asfalterad. Grusvägarna är i mycket dåligt skick eftersom vägarna förstörs av de kraftiga regnen. Ett problem är alla flodpassager där man försökt ersätta bilfärjor med större broar vid t.ex. Lambaréné, Kango och Mouila.



Landets enda järnväg går ifrån Libreville till gruvstaden Masuku (fd Franceville). Flygtrafiken kom igång under 1940-talet och det finns internationella flygplatser i Libreville, Port-Gentil och Masuku. Landets nationella flygbolag är Air Gabon och flygbolag som belgiska Sabena mellanlandade i Libreville på väg till Kinshasa.

REPUBLIQUE GABONAISE



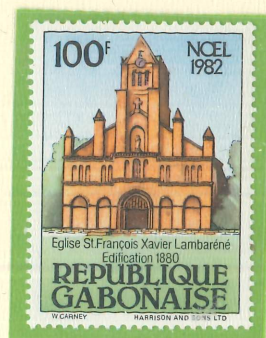
Monsieur J. SNOECK
Directeur Commercial
SABENA
Air Terminus
1000 Bruxelles - Belgique



Albert Schweitzer

Gabon - Religion och sjukvård

Ungefär 60 % av Gabons befolkning är kristna och tillhör då främst den katolska kyrkan. Cirka 1 % av landet befolkning är muslimer. Kyrkorna har ett stort ansvar för sjukvården och skolverksamheten i landet. Den största protestantiska kyrkan *Eglise Evangélique du Gabon* har cirka 120.000 medlemmar och är den kyrka som uppkommit ur Parissionen där Albert Schweitzer började sitt arbete. I landets södra del finns *The Evangelical Church of South Gabon* med ca 16.000 medlemmar. Denna kyrka har sitt ursprung ifrån en amerikansk mission som även drivet ett sjukhus i Bongolo där det arbetar flera amerikanska läkare.



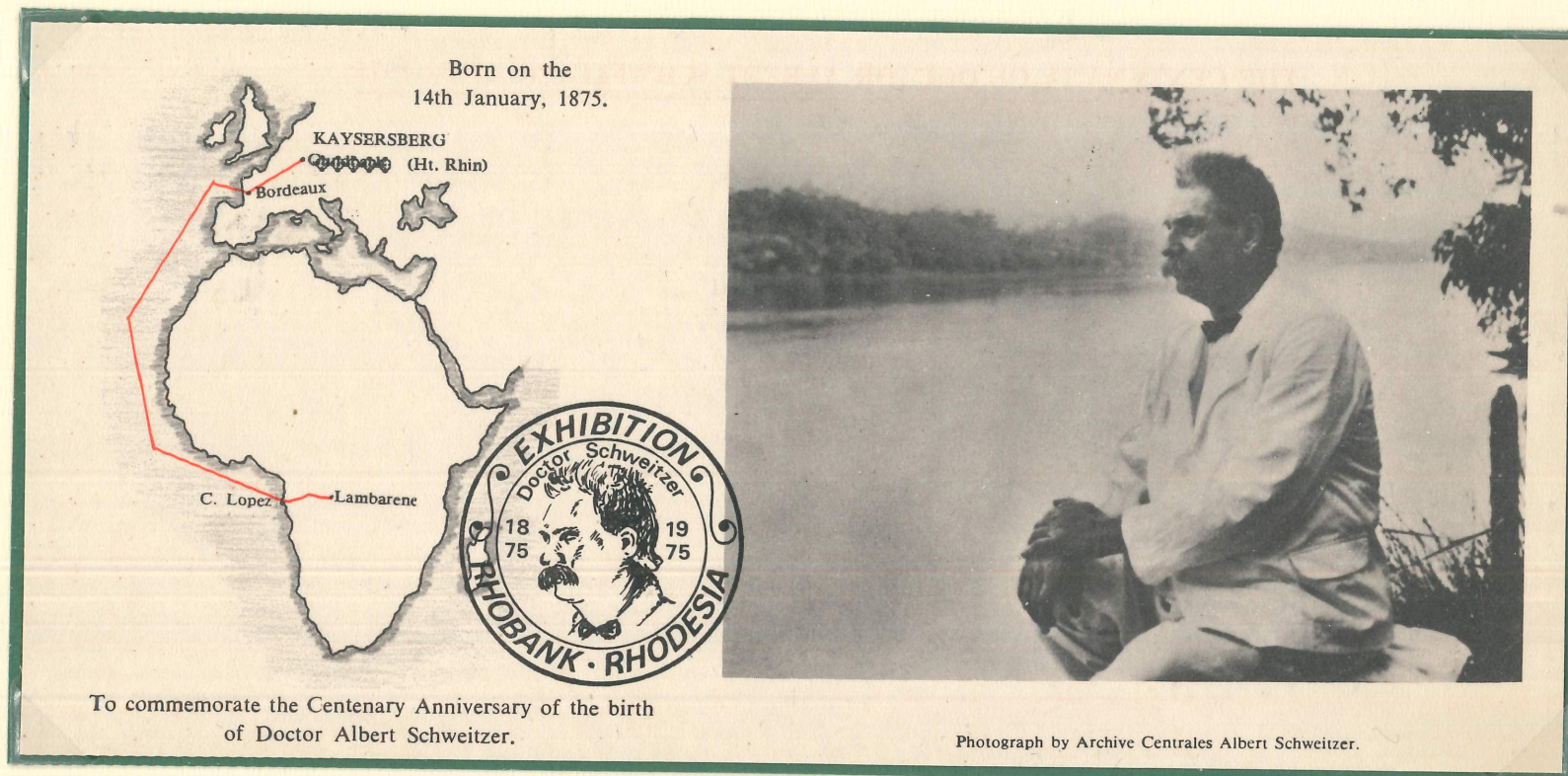
Det finns några stora sjukdomar som är speciellt viktiga i Afrika, nämligen malaria, lepra och på senare år HIV/AIDS. Leprasjukvård har funnits på sjukhuset i Lambaréné sedan länge och där man byggde en speciell by för dessa patienter. HIV/AIDS var en sjukdom som inte fanns när Albert Schweitzer bodde på Lambaréné men den sjukdomen har som i många andra länder även drabbat Gabon på senare år. När ö-nationen São Tomé och Príncipe gav ut ett frimärke med Schweitzer 2008 så skriver man "Kampen mot AIDS".



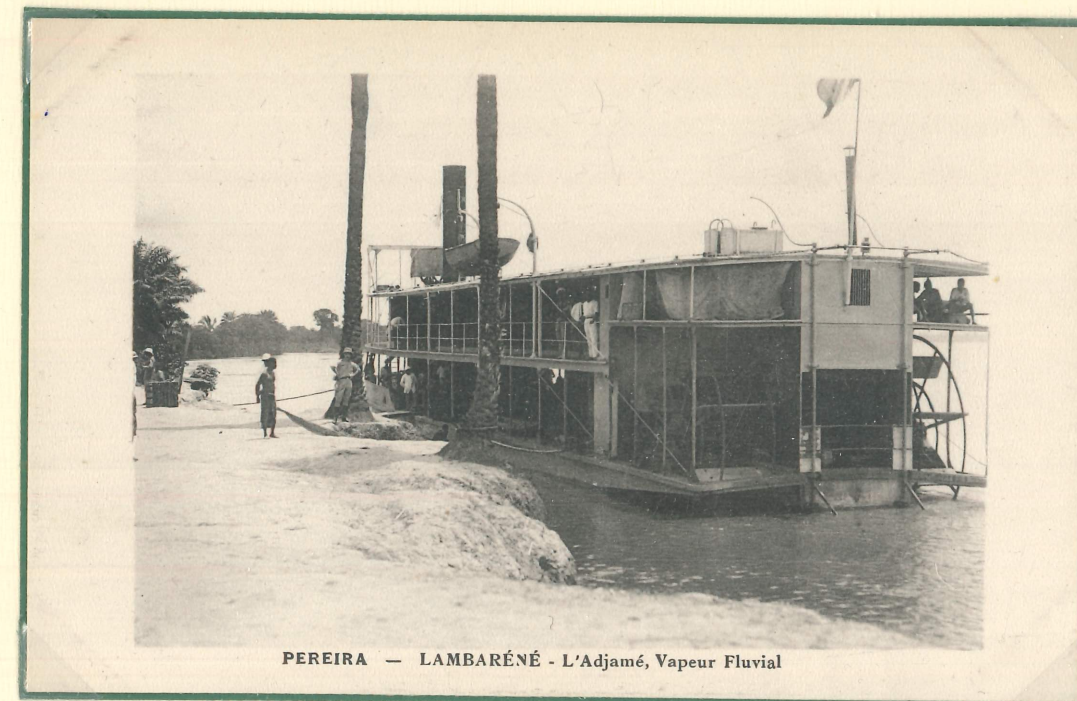
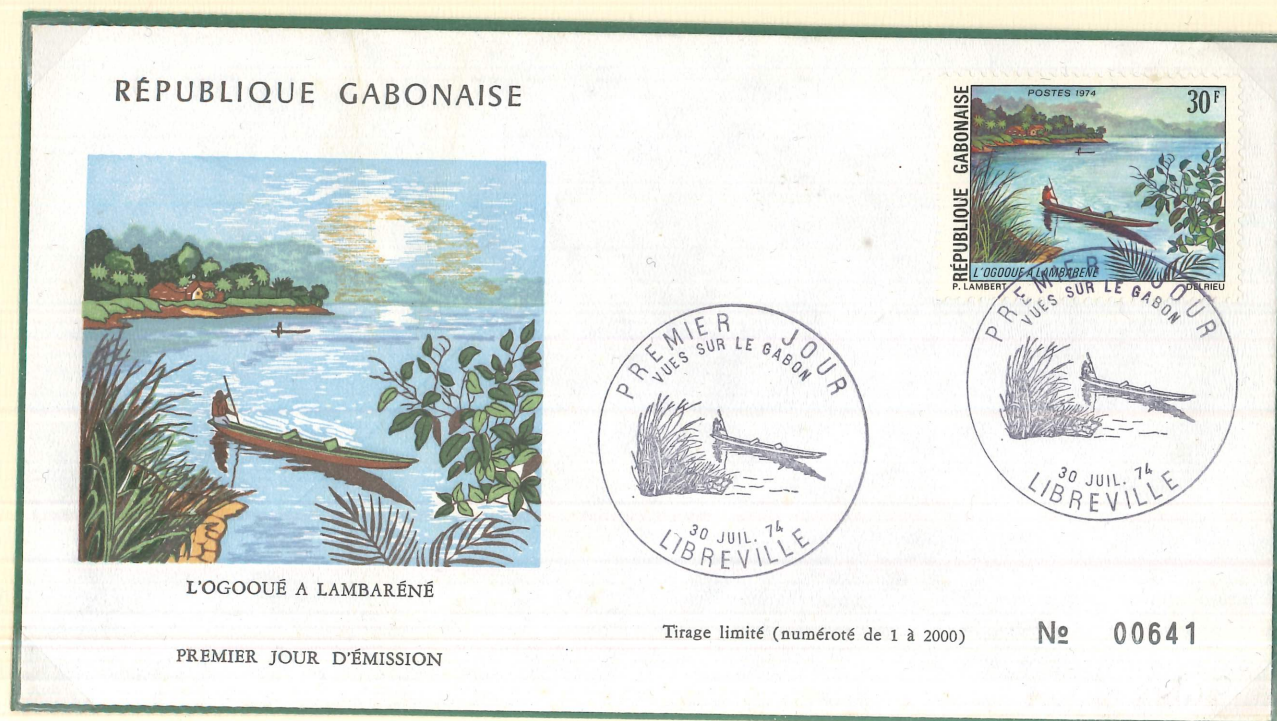
Albert Schweitzer

Ogowéfloden och Lambaréné

Att resa till dåvarande Franska Ekvatorialafrika var inte helt problemfritt i början av 1900-talet. Parisermissionens ledare var rädda att Schweitzer med sina teologiska kunskaper skulle förändra hela missionsarbetet där. Uppgårelsen med Schweitzer blev helt unik för en missionär då ingen lön skulle betalas av missionen i Paris utan Schweitzer skulle själv skaffa fram de pengar han behövde genom sina orgelkonserter och försäljning av de böcker som han skrivit.



Våren 1913 anlände Albert och Hélène Schweizer med sin utrustning i 17 lådor till hamnstaden Cap Lopez vid Ogowéflodens mynning. Resan hade tagit cirka 3 veckor med båt ifrån Bordeaux. Man fortsatte sedan med en mindre flodbåt uppför Ogowéfloden till Lambaréné.



Albert Schweitzer

Ogowéfloden och Lambaréné

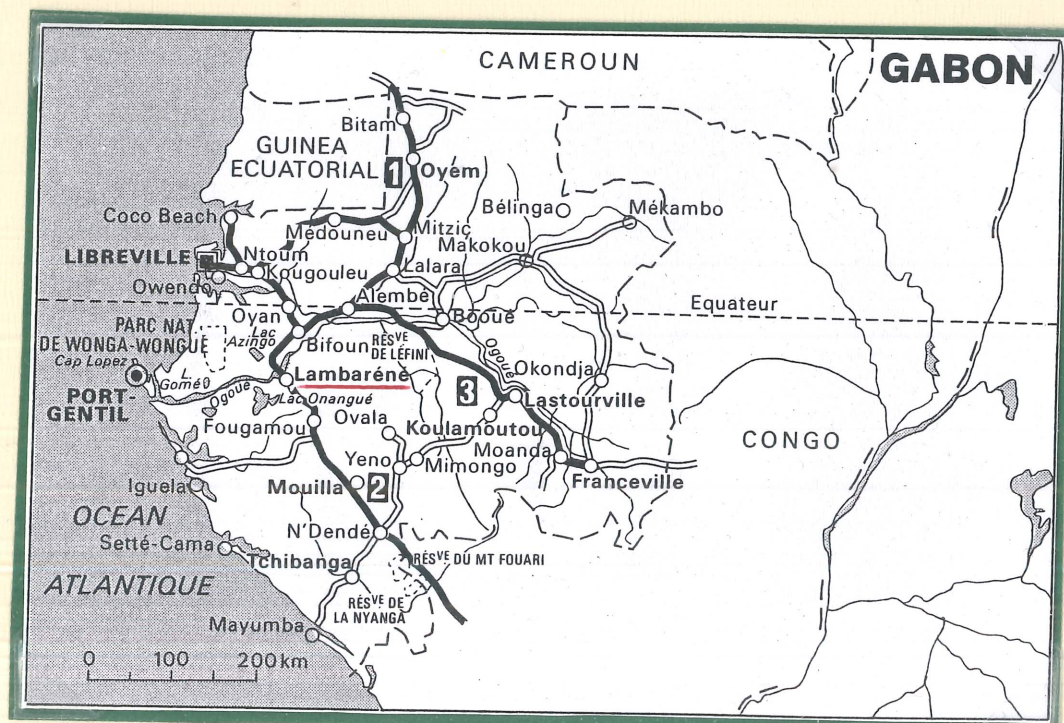
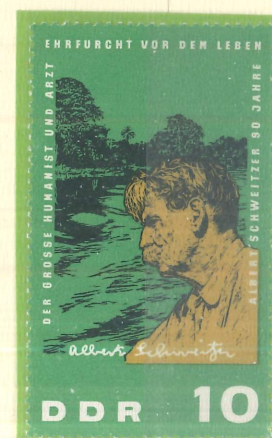
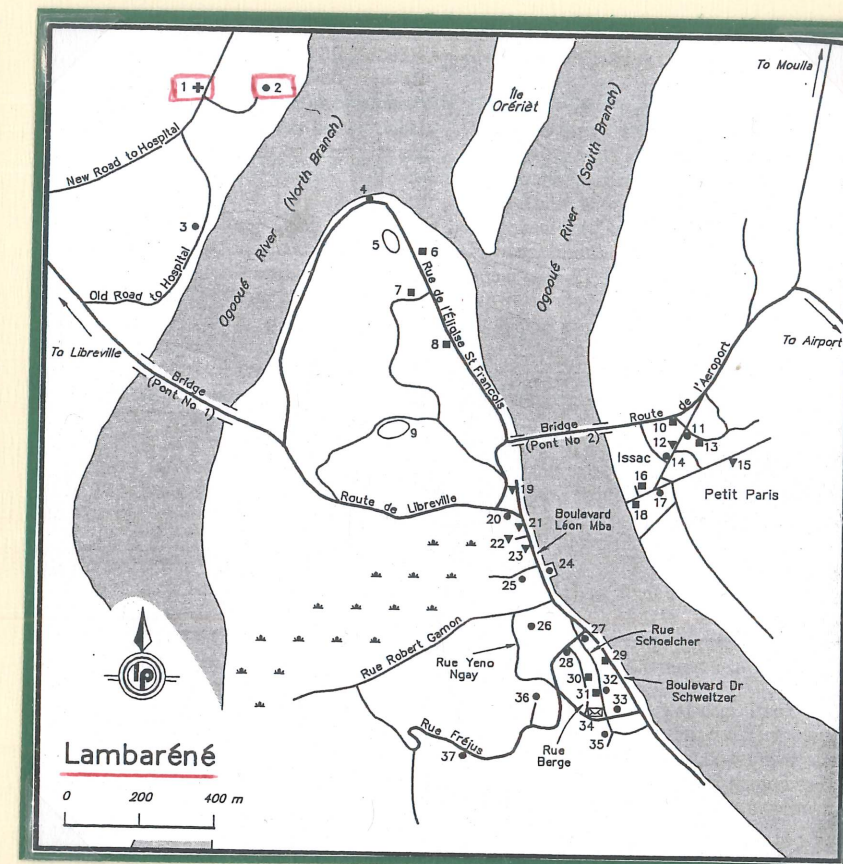
Staden Lambaréné är Gabons fjärde största stad med cirka 30.000 invånare som ligger cirka 300 km ifrån kusten uppför Ogowéfloden. Själva staden ligger på en stor ö mitt i floden. Albert Schweitzer-sjukhuset ligger ovanför staden vid flodens norra strand.

Centrum av staden Lambaréné är marknadstorget utmed huvudgatan Léon Mba uppkallad efter landets första president. Norr om marknaden ligger hotellet Ogowé Palace och två katolska missioner som ombesörjer skolverksamheten i staden. Den katolska munkorden Xavier finns i Lambaréné sedan 1880. Söder om marknaden finns stadens officiella centrum med postkontor, bank, polis, flygbolaget Air Gabons kontor samt ytterligare några hotell och en gymnasieskola. Stadens flygfält ligger några kilometer söder om staden. Albert Schweitzers sjukhus och museum ligger norr om staden.



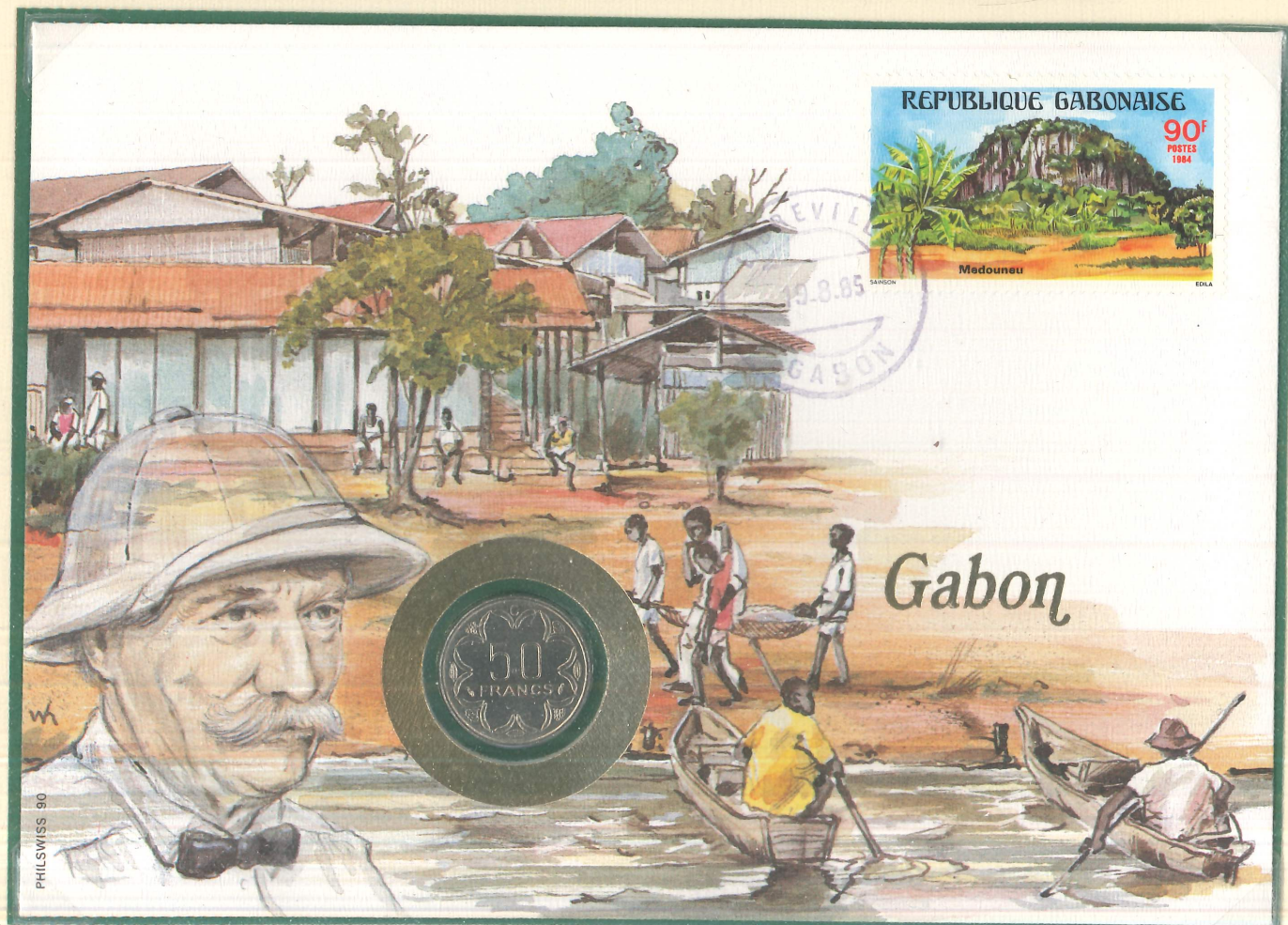
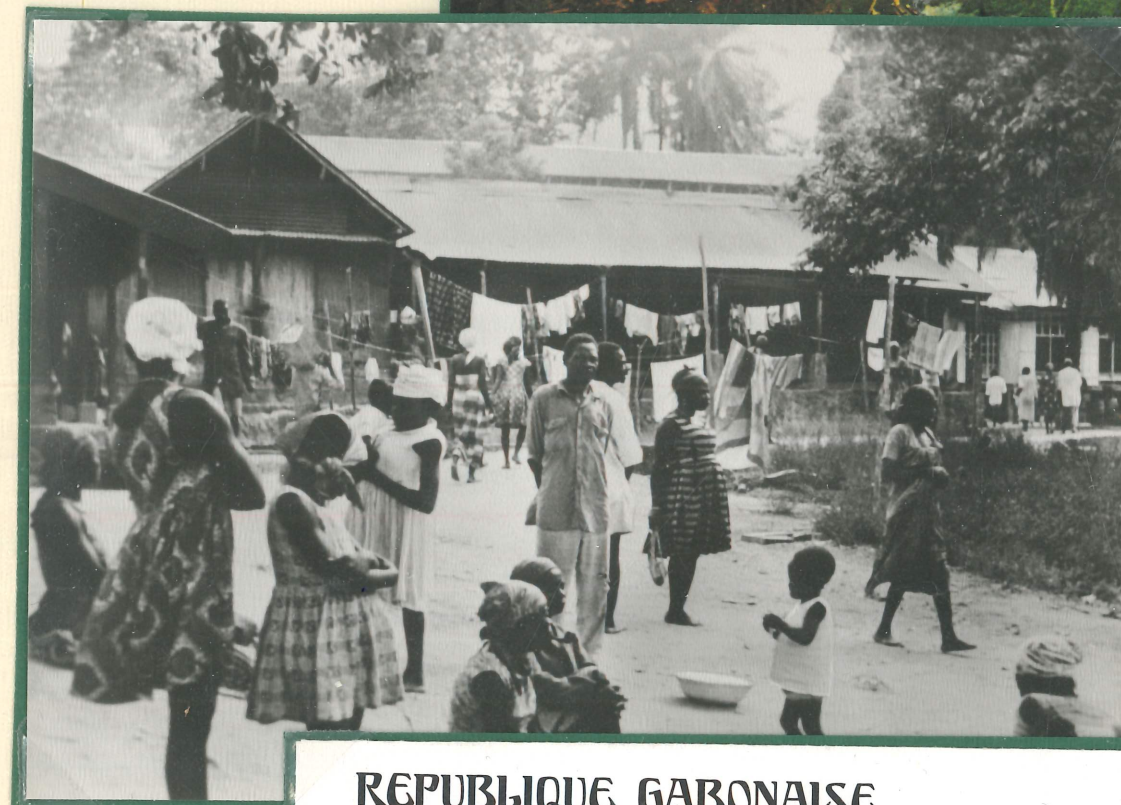
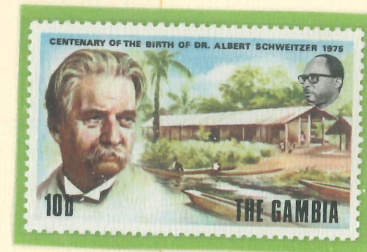
- 1 Albert Schweitzer Hospital
- 2 Albert Schweitzer Museum
- 3 La Pagaie Nightclub
- 4 Pirogues for Hospital
- 5 Football Field
- 9 Stadium
- 10 Bar-Dancing le Capitole, Bar Kafaite & Lifts to Monila & N'Dendé
- 11 Alimentation aux Bonnes Courses
- 14 Minibuses to Mouila & Lambaréné
- 17 Marché No 2
- 20 Mobil Station
- 21 Halle des Grands Lacs
- 24 Pirogues to Port & Minibuses to Libreville
- 25 Marché No 1
- 26 École Protestante
- 27 Mairie
- 28 Air Gabon
- 29 Gaboprix General Store
- 32 Commissariat
- 33 Place de l'Indépendance
- 34 Post Office
- 35 Gendarmerie
- 36 Résidence du Gouverneur
- 37 Lycée d'État

- PLACES TO STAY
- 6 Hôtel Ogooué Palace
 - 7 Mission Catholique St François-Xavier
 - 8 Mission de l'Immaculée Conception (École Catholique des Sœurs)
 - 10 Hôtel Lépopa
 - 13 La Petite Auberge
 - 16 Motel du Peuple
 - 18 Case de Passage à Isaac
 - 29 Hôtel Angletterre & Hôtel Évaro
 - 30 Hôtel Schweitzer
 - 31 Case de Passage
- ▼ PLACES TO EAT
- 12 Restaurant Imanenzal
 - 15 Restaurant Chez Tante Marie
 - 19 Restaurant Touba & Restaurant Welcome
 - 21 Café des Grands Lacs
 - 22 Restaurant le Chai de TT
 - 23 Excellent Coupé-Coupé Vendor
 - 30 Hôtel Schweitzer

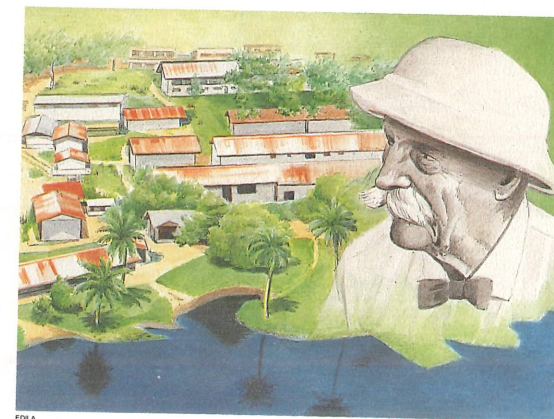


Albert Schweitzer

Hôpital Albert Schweitzer i Lambaréné



REPUBLIQUE GABONAISE



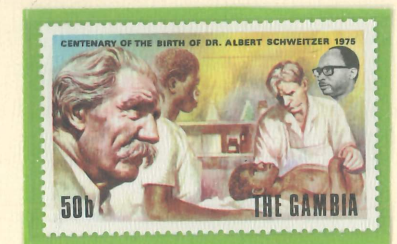
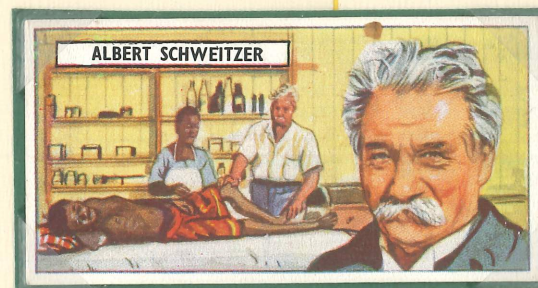
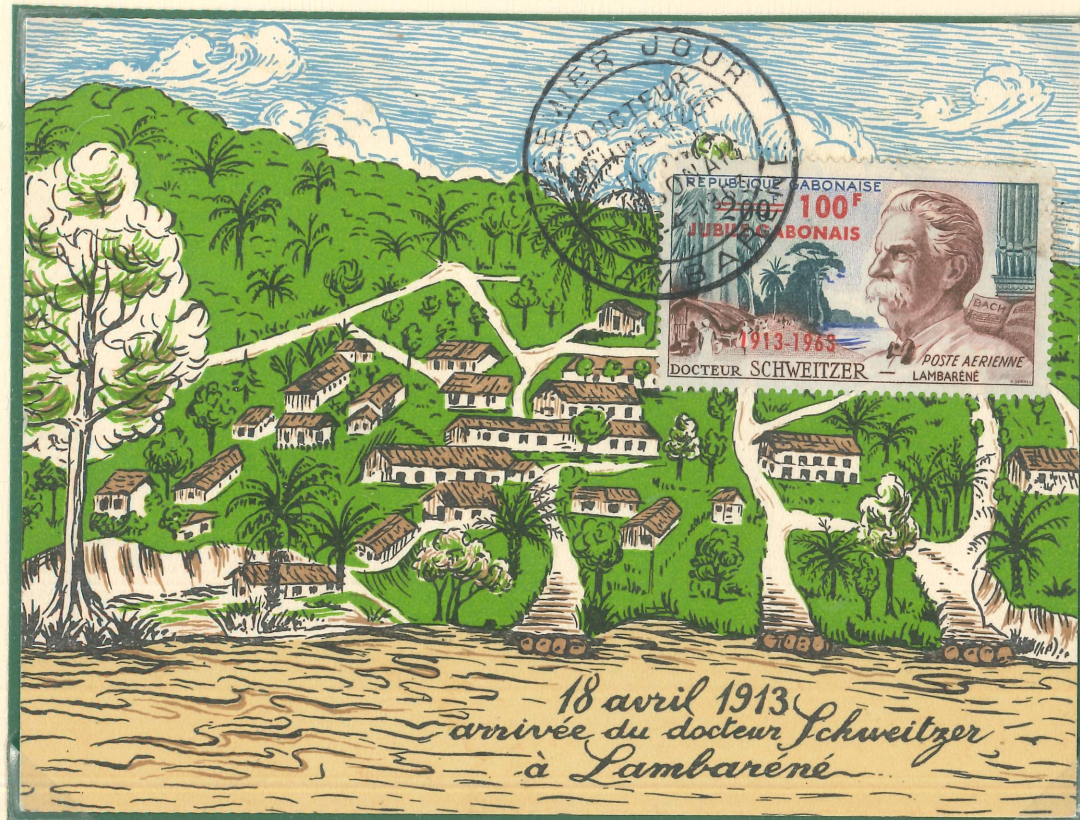
75^{ème} Anniversaire
de la Présence du Docteur SCHWEITZER
au GABON

PREMIER JOUR D'ÉMISSION



Albert Schweitzer

Hôpital Albert Schweitzer i Lambaréné



Hôpital Albert Schweitzer, Lambaréné, Gabon 1913 - 2003



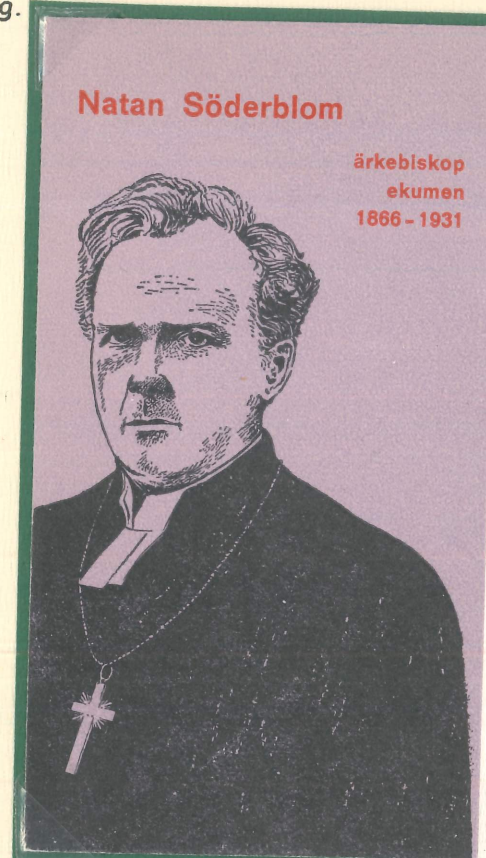
Detta brev är skickat från Lambaréné 3/4 1914 till Maggie Bresslau i Strassburg. Avsändare är Hélène Schweitzer av handstilen att döma. Hélènes flicknamn var Bresslau så troligtvis är mottagaren en släkting. Obs att brevet är skickat under de åren då Alsace tillhörde Tyskland (Allemagne). Det var först efter 1a världskriget som Tyskland fick avträda Alsace som efter freden blev en del av Frankrike.

Albert Schweitzer

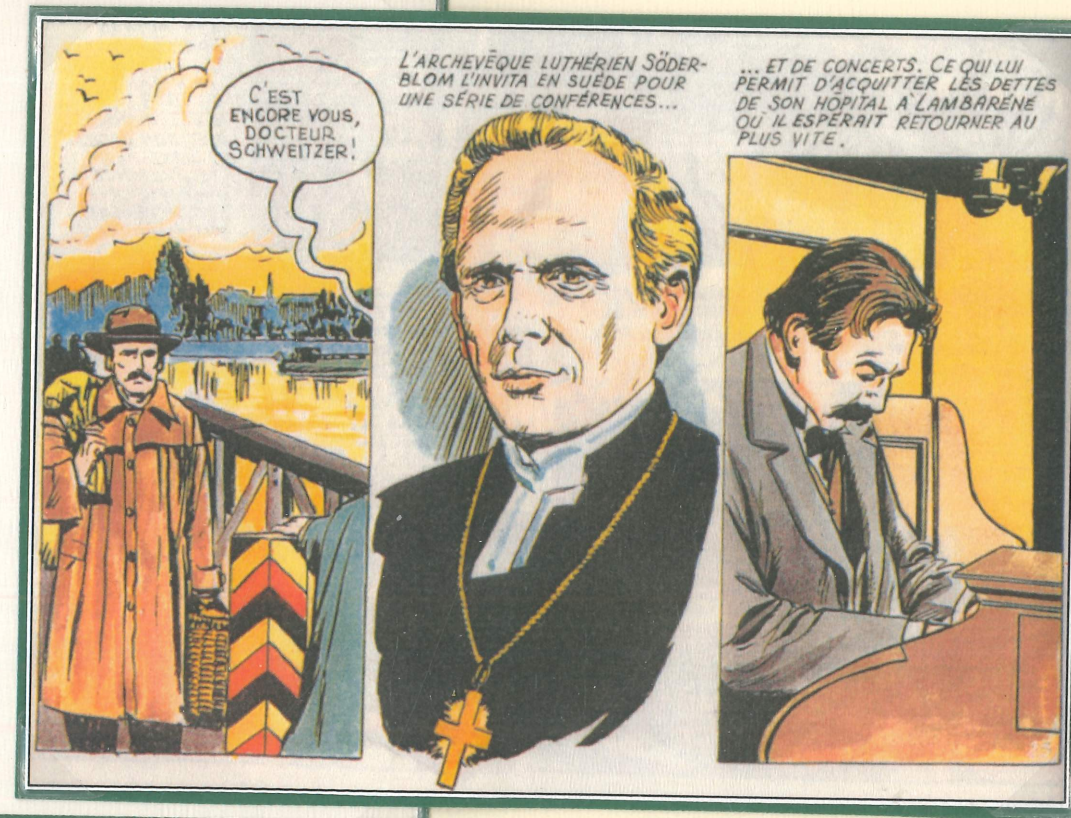
Tillbaka i Europa

1914 sattes Albert och Hélène Schweitzer i husarrest eftersom de var tyska medborgare. 1917 tvingades de stänga sjukhuset och blev hemskickade till Frankrike där de hamnade i ett interneringsläger. Schweitzer hade skaffat sig stora skulder under tiden i Afrika då han tvingats låna pengar för att kunna driva sjukhuset. Tillslut blev de frigivna och Albert lyckades få anställning som läkare vid sjukhuset i Strasbourg.

I december 1919 blev Albert Schweitzer inbjuden av Sveriges ärkebiskop Nathan Söderblom att komma till Uppsala för en föreläsningsserie. Han ordnade även en föredrags- och konsertturné runt i kyrkorna i Sverige. Nathan Söderblom kände Schweitzer sedan de år han bodde i Paris och Leipzig innan han blev ärkebiskop. Schweitzers turné blev en stor framgång och han lyckades samla in så mycket pengar så han blev skuldfri och kunde återvända till Lambaréné.



Förstadagsbrev
First day cover
Ersttagsbrief



Exposition Albert SCHWEITZER

Eglise Saint Thomas
STRASBOURG

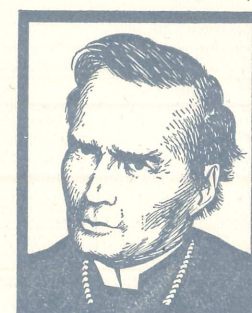
Commémoration :

- 80e anniversaire de son arrivée à Lambaréné;
- 40e anniversaire de l'attribution du Prix Nobel de la Paix



Docteur Albert SCHWEITZER
1875 - 1965

ERSTTAGSBRIEF • FIRST DAY COVER



NATHAN SÖDERBLOM

15. JANUAR 1866 - 12. JULI 1931



Albert Schweitzer

Svenska Albert Schweitzerföreningen

Då intresset för Schweitzers arbete ökade i Europa och USA började man i flera länder speciella stödföreningar. Det fanns ingen kyrka bakom sjukhuset i Lambaréné utan det var från början enbart Albert Schweitzer som finansierade det hela. Då verksamheten växte var han tvungen att få hjälp från stödföreningarna som även hjälpte till att sprida information om verksamheten genom rundbrev. Vidare hjälpte de till med rekrytering av medicinsk personal. Flera läkare och sjuksköterskor från olika länder kom att arbeta på sjukhuset. I 18 länder startades Albert Schweitzerföreningar där en av de första var den i Sverige. Från Sverige har en läkare (Stig Holm) och tre sjuksköterskor (Harriet Björne, Gunvor Jonnson och Anna Jönsson) arbetar på sjukhuset i Lambaréné.

Den svenska föreningen startade 1926 av ärkebiskop Nathan Söderblom, Greta Lagerfelt och några andra intresserade. Greta Lagerfelt översatte Schweitzers första bok som på svenska kom att heta "Mellan urskog och vatten". Det blev en storsäljare som trycktes i många upplagor. En uppgift för den svenska Schweitzerföreningen utöver att samla in pengar var att informera om verksamheten. Man översatte och gav ut en liten tidskrift som på svenska kom att heta *Meddelanden*.

Efter Schweitzers död 1965 minskades verksamheten kraftigt och 1975 genomförde man en omorganisation av den svenska föreningen till en förening med medlemmar och medlemsavgifter. Den nystartade föreningen kunde nu söka SIDA-pengar till det nya sjukhuset som byggdes på Lambaréné. Man fick pengar till vissa byggnader och en ambulans. 1992 fanns endast 240 medlemmar i Sverige. De flesta var äldre och 1997 avvecklades föreningen helt. De tillgångar man hade kvar skänktes till Schweitzerhuset i Günsbach.



XIX.
MEDDELANDEN
FRÅN
PROFESSOR
ALBERT SCHWEITZERS
VERKSAMHET
VÅREN 1945



"Den som mottagit mycket gott av livet måste giva motsvarande mycket igen. Den, som blivit förskonad från eget lidande, måste känna sig kallad att bidra till att lindra andras nöd. Alla måste vi hjälpa till att bära den bördan av nöd, som vilar över världen."

Albert Schweitzer i
"Kultur och etik"

HJÄLP
ALBERT SCHWEITZERS
SJUKHUS!

Svenska Albert Schweitzer Föreningen
c/o Ingvar Melander
Carl Hillsgatan 5 A, S-217 56 MALMÖ
Tel + Fax: 040-26 93 47, PG 19 53 25 -6

45. Rundbrief für den Freundeskreis von

Albert Schweitzer
und den Deutschen Hilfsverein e. V.

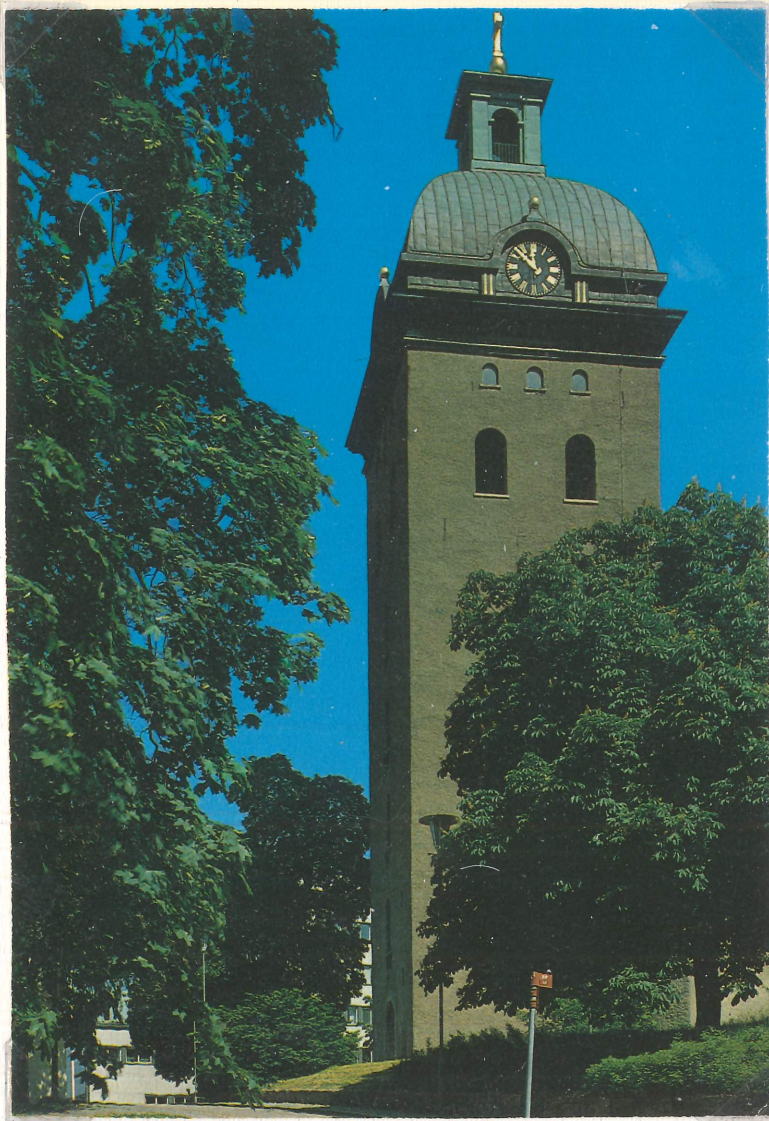
Mai 1978



Im Lepradorf (Lesen Sie dazu S. 25 ff.).

Albert Schweitzer

Borås



Caroli kyrka i Borås.

Professor Albert Schweitzers konserter i Borås.

I denna vecka giver professor A. Schweitzer orgelkonserter på olika platser i Sverige. Onsdagen den 16 november skall han spela i Caroli-kyrkan i Borås. Borås var en av de första städer, i vilka professor Schweitzer spelade orgel, då han våren 1920, kallad att i Uppsala hålla en serie "Olaus Petri-föreläsningar", för första gången besökte Sverige.

På programmet förekomma Bach och Widor. I sin tolkning av Bach är Schweitzer överallt erkänd såsom en auktoritet. Tillsammans med Widor har han ombesörjt en amerikansk upplaga av de Bachska orgelkompositionerna, i vilka grundprinciperna för dessa verks konstnärliga framställning är angivna. Sam bekant var det Schweitzer, som i sitt grundläggande arbete över J. S. Bach och genom sitt spel trädde in för det enkla och okonstlade återgivandet av orgelfugorna, samtidigt med att han lät deras väldiga arkitektur komma till sin rätt. Därmed gjorde han ock slut på det falska moderniserandet av Bach.

Widor är Schweitzers lärare. År 1893 kom Schweitzer, adertonårig, till Paris för att studera under denne mästare i orgelspel. Varmt intresse visade mästaren sin elev. Den vänskap, som uppkom dem emellan, vilken hade sina rötter i rent mänskliga känslor liksom i gemensam kärlek till konsten och likartad uppskattning av densamma, har bestått under de år, som sedan gått. Av Widors verk har Schweitzer tre på sitt program. De ge en god föreställning om den äldstgäldne men ännu levande, i Paris bosatte konstnärens psyke. De göra oss förtrogna med den behagfullhet och älskvardhet, som är för honom utmärkande, på samma gång de låta oss ana den underbara och melodiska känsla, som besjalar honom.



BORAS TIDNING Tisdagen den 15 November 1927.

Albert Schweitzer.



Det torde höra till sällsyntheter, att framstående konstnärer samtidigt äro vetenskapsmän. Så är dock fallet med professor Albert Schweitzer, som om onsdag för andra gången gästar vår stad. Schweitzer är nämligen doktor i tre fakulteter, den filosofiska, den teologiska och den medicinska. Såsom teolog innehar han dessutom professorsvärdigheten. Från hans hand har utgått betydande arbeten. Inom den teologiska världen intar han ett bemärkt rum och kan rent av sägas ha bildat skola. Nu övar han dock icke längre någon lärareverksamhet utan har helt uppgått i läkarens kall. Redan som helt ung fattade han det beslutet, att han, om han fick leva, skulle, intill dess han fyllt 30 år, ägna sig åt vetenskaplig forskning samtidigt med att han studerade och idkade musik. Det sista gjorde han dock icke endast för nöjes skull utan med all den grundlighet, som är för honom utmärkande, varigenom han ock såsom musiker och speciellt som Bachkännare förvärvat sig ett namn, känt i vida kretsar. Sin mannaålders kraft, från det han ingått i sitt fjärde decennium, ville han dock icke ägna åt vetenskapen, den skulle ställas i de nödlidandes tjänst. Djupt kände han den skuld, vari den hvita rasen står till de färgade, och var av den uppfattningen, att densamma kunde sonas endast genom personliga offer. Detta drev honom att viga sitt liv åt lindrande av den nöd, som svåra farsoter särskilt sömnsjukan framkallar i den del av Afrika, där den väldiga Kongofloden rinner ut i Oceanen. Han visste, att om ingenting gjordes för att råda bot för farsoten, skulle hela befolkningen småningom där dö ut.

Under en följd av år har nu Schweitzer arbetat på den station han själv byggt upp inne i örskogen i de sumpmarker, som framkalla de mördande febersjukdomarna. Där först ett litet sjukhus av primitivaste slag reste sig, har framtrullats en sjukhusinrättning, som tillgodoser även rätt så höga krav och vid professors sida stå utbildade medhjälpare.

Sin kärlek till vetenskap och musik har dock professor Schweitzer ej kunnat få kväva. Då och då utkomma lärda verk, som bära hans namn. För blott något år sedan översattes till svenska första häftet av hans filosofiska arbete "Kulturens degeneration och regeneration". Under sitt besök i Sverige, dit han kommit väl närmast för att övervara det stora kyrkosångare-mötet i Linköping, håller han på skilda håll föredrag om förhållandena i Afrikas urskogar och om den verksamhet, som där av honom bedrives, omväxlande med orgelkonserter, varvid han, Bachkännare som han är, med förkärlek föredrager Bachska kompositioner. Det vore glädjande, om onsdagens konsert genom talrik anslutning från allmänhetens sida finge ge uttryck åt det erkännande, som borde komma en sådan personlighet som professor Schweitzer till del.

E. Bw.

Professor Albert Schweitzers Orgelkonsert

i Caroli kyrka i Borås
Onsdagen den 16 November
1927 kl. 7,30 em.

PROGRAM:

1. Preludium och Fuga, G-moll, J. S. Bach.
2. Två koralförspel över: "Sei gegrüßet, Jesu gütig". (Var hälsad, Jesu käre). J. S. Bach.
3. Koralförspel över: Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ. ("Till dig jag ropar; Herre Jesu Krist"). J. S. Bach.
4. Fuga, G-dur. J. S. Bach.
5. Preludium Circulare Ch. M. Widor.
6. Cantabile. Ch. M. Widor.
7. Allegro. Ch. M. Widor.

Entrébiljett kr. 1: 25.



BACH

SCHWEITZER

Gustav Adolfskyrkan i Borås invigdes 1906. Kyrkan genomgick en stor ombyggnad under åren 1950-52 då man bland annat anskaffade två träreliefer. En föreställde JS Bach medan den andra föreställde Albert Schweitzer.



I Gustav Adolfskyrkan finns en inglasad tavla med ett foto av träreliefen. Schweitzer har skrivit en hälsning till församlingen på tavlan.



Albert Schweitzer

Svenska besök i Lambaréné

Läkaren Stig Holm kom till Lambaréné 1933 och var under många år den enda från Sverige som arbetat på sjukhuset där. Stig Holm hade tagit studenten i Göteborg 1920 där hans pappa arbetade som kyrkoherde. Efter gymnasiet började han läsa medicin i Stockholm för att sedan fortsätta i Lund där han var färdig med lic. 1932. Han var 31 år när han reste till Lambaréné. Hans fru och en son följde inte med utan stannade hemma i Sverige. Stig hade vikarierat på ögonavdelningen i Lund sjukhus så han hade troligtvis redan i Sverige bestämt sig för att vid sidan om det vanliga sjukhusarbetet Afrika även samla in material till en doktorsavhandling. Stig Holm återvände till Sverige med båt i maj 1935 och hans doktorsavhandlingen om ögonsjukdomar i Afrika var klar 1937 i Lund. Avhandlingen var skriven på franska.

DE L'HÔPITAL SCHWEITZER, LAMBARÉNÉ, GABON (MÉDECIN-CHEF: PROF. ALBERT SCHWEITZER) ET DE LA CLINIQUE OPHTHALMOLOGIQUE DE L'UNIVERSITÉ DE LUND, SUÈDE (MÉDECIN-CHEF: PROF. SVEN LARSSON)

LES ÉTATS DE LA RÉFRACTION OCULAIRE CHEZ LES PALÉNÉGRIDES AU GABON, AFRIQUE ÉQUATORIALE FRANÇAISE

ÉTUDE DE RACE POUR ÉCLAIRER LA GENÈSE
DE LA RÉFRACTION

PAR
STIG HOLM
LUND, SUÈDE

LUND
IMPRIMERIE HÅKAN O
1937



Fil. mag.
Fröken Hertha Hansson
Villands Vånga
Skåne

Brevet till Hertha Hansson i Sverige skickades 29/11 1933 från Lambaréné. Det finns ingen avsändare på brevet men man kan ändå se att det måste vara skrivit av Stig Holm. Han var i Lambaréné 1933 och i sin Avhandling tackar han Hertha Hansson.

Under pingsten 1934 besökte den svenske missionären Jakob Bjerhagen sjukhuset på Lambaréné under sin resa hem till Sverige. Det var säkert roligt för Stig Holm att få prata lite svenska med någon. Bjerhagen kom till Lambaréné landvägen från Dolisie. Då Schweitzer fick höra att Bjerhagen kom ifrån Sverige ville han visa sin nya motorbåt som han fått som gåva ifrån vännerna i Sverige. Båten hade han döpt till det lite ovanliga namnet "Tack-så-mycket". Efter hemkomsten till Sverige fick Bjerhagen hålla flera föredrag om besöket på Lambaréné.



Jakob Bjerhagen

Två år som läkare

vid sjukhuset i Lambarene

(Gabon, Franska Ekvatorialafrika)

av
STIG HOLM

Med. Dr. och Fr.
John Philipson
med önskan om gott jul
från familjen
Emma o. Stig Holm

ALBERT SCHWEITZER, "Mannen och hans gärning" 1938.

Svenska Förbundet till stöd för Albert Schweitzers verksamhet, få härmed avgiva följande berättelse:

Behållningen den 1/1
1934 utgjorde Kr. 1,799:—
I gåvomedel ha under
1934 influtit » 3,784:10
Ränta å sparkasseräk-
ning utgjorde » 41:23 Kr. 5,624:33
Enligt Doktor Schweit-
zers anvisning har till
avlönning åt Doktor
Holm i Lambarene för
tiden 16 april t. o. m.
31 dec. 1934 utanord-
nats Kr. 1,300:—
till Doktor Schweitzer
har översänts » 3,600:—
Utgifter för tryckning,
porto, frakt, ljusbilder
m. m. utgjorde under
1934 » 184:09 Kr. 5,084:09
Behållning den 31/12 1934 Kr. 540:24
som insatts å Sparkasseräkning.
Räkenskaperna äro förda med omsorg och utbe-
räkningarna vederbörligen styrkta.

Stockholm den 1 april 1935.

Rich. Runmark.

Karl J:son Lundahl.

fr. M. Gerle-Arvedson, Uppsala, 3 kr.; fr. M. Magnusson-Larsson, Sandefjord, Norge, 5 kr.; fr. Lydia Nilsson, Västervik, 10 kr.; kollekt i Vargöns kapell, V:a Tunhem, vid föredrag av doktor Stig Holm, 40 kr.; bokhållare V. E. Schultzeberg gm kontraktspresten A. Thimmar, Smedjebacken, 25 kr.; Rantens lilla syster-
enlig gm fr. Emma Larsson, Falköping, 50 kr.; fr. Maja

Tillbaka i Sverige så skrev Stig Holm en artikel "Två år som läkare vid sjukhuset Lambaréné" som ingick i boken "Fyrbåken i urskogen" som gavs ut av det svenska förbundet till stöd för Albert Schweitzers verksamhet. Det var denna förening som betalade Holms lön när han var på Lambaréné. Man kan läsa att även Stig Holm var anlitad att hålla föredrag och samla in pengar i kyrkorna. Kollekten i Vargöns kapell var 40 kr vilket i dagens penningvärde blev ca 1.000 kr.

Albert Schweitzer

Svenska besök i Lambaréné

Detta brev till Dr Goldsmith på Lambaréné kommer från SMF-missionären John Jönsson i Kongo. Brevet är stämplat 10 mars 1944 i Dolisie och var framme i Lambaréné sex dagar senare. Brevet hade troligtvis transporterats med bil över Kristallberget.



JÖNSSON, John, Samuel, missionär, f. 19/10 03 i Gislövs s:n, Skåne. Föräldrar: lantbr. Ola Jönsson o. h. h. Karna Jönsson. Avlagt realex. 21, genomg. folkh:sk. (J.K.F.) 21—22, M:skolan 24—27, språkstudier i Bryssel 27—28, dipl. All. Fr. 32. Missionär i Kongo 28—57, föreståndare för Skolhemmet



Dr Palmaer, dr Mattsson och missionären Egfors tillsammans med Schweitzer.

Man stannade 3 nätter på Lambaréné men besöket blev en liten besvikelse då man upplevde att sjukhus vid Lambaréné var mycket primitivt. Göte Egfors skrev i en tidningsartikel:

Man kände Schweitzers fasta grepp över sjukhuset. Hans principer fick var och en lov att finna sig i. Vi kom till matsalen utan solhjälm. Vi fick vänligen återvända efter dem under förebråelsen att vi svenskar gick före med dåligt exempel.

SMF-missionären och lärarinnan Therese Björklund besökte Lambaréné i december 1945. Efter 2:a världskriget var det många missionärer som varit länge i Afrika och väntade på att kunna åka hem till Sverige. Therese fick nu möjlighet att följa med en båt till Europa om hon kunde taga sig upp till hamnen i Port Gentil. Det tog tre dagar för henne att via en lastbil först åka till Lambaréné från Dolisie. Efter några dagars väntan på Lambaréné fick hon åka med en liten båt på Ogouéfloden till hamnstaden Port Gentil där Europabåten väntade.

Hemma i Sverige under hösten (23/11 1946) träffande Therese ledaren för Schweitzerföreningen som var Greta Lagerfeldt. Hon kunde då bland annat berätta om sitt besök hos Schweitzer och att det nu fanns ett flygfält nära Lambaréné.



Therese Björklund



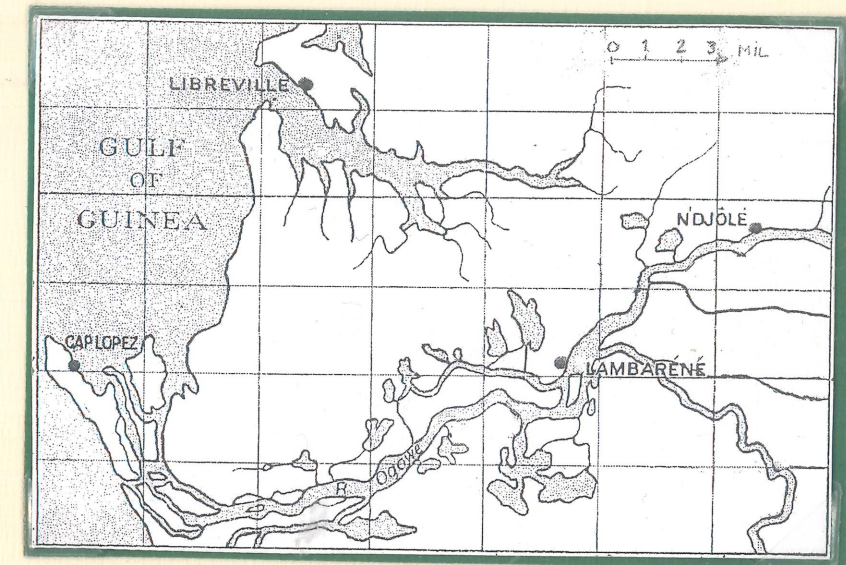
Albert Schweitzer och Elon Mattsson i Lambaréné.

Albert Schweitzer

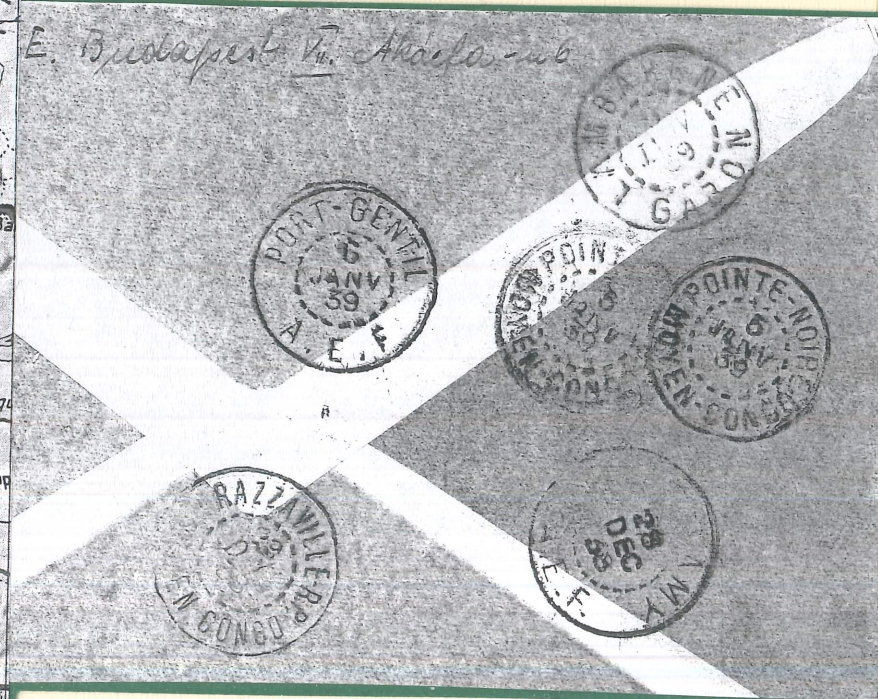
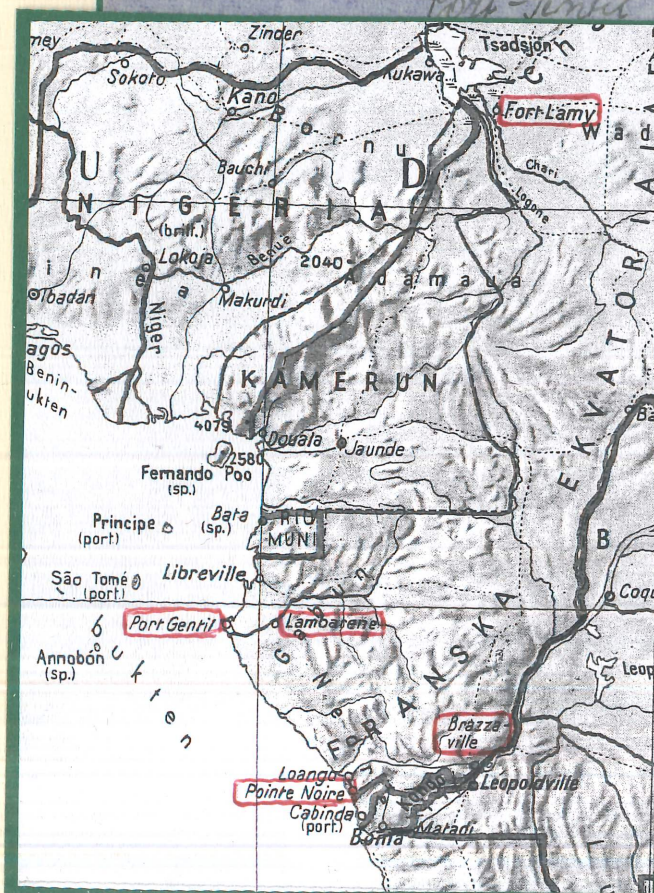
Postgången till/från Lambaréné

Detta brev skickades från Dr Rozsa i Budapest den 17/12 1938 till Dr Györkovars på Lambaréné. Troligtvis arbetade han på sjukhuset och det intressanta med brevet är alla stämplat på baksidan som beskriver transportvägen till Lambaréné.

Första stämpeln är Fort Lamy, A E F den 28/12 1938. En dag senare finns en stämpel Brazzaville, 29/12 1938. Hit kom brevet med flyg från Europa. Tredje stämpeln är ifrån hamnstaden Pointe Noire, 5/1 1939. Troligtvis skickades brevet hit med tåg. En dag senare finns stämpeln Port Gentil, A E F den 6/1 1939. Det är hamnstaden vid Ogowéfloden och härifrån skickades brevet med flodbåt till Lambaréné. Härifrån kom sista stämpeln 8/1 1939 så efter 22 dagar var brevet från Budapest framme i Lambaréné.



Under sjukhusets första 30 år skedde alla transporter hit med båt. Ogowéfloden är farbar från Cap Lopez vid mynningen förbi Lambaréné upp till Ndjole där vattenfallen börjar. Europabåtarna angjorde bland annat Cap Lopez och ett brev från Lambaréné till Europa tog cirka 3 veckor.



Detta brev till Dr Goltsmich på sjukhuset i Lambaréné är stämplat på stadens postkontor den 11 maj 1941. Varför frankerade och skickade någon ett brev över Ogowéfloden då man kunde låta någon som var på väg till sjukhuset ta med brevet och överlämna det till den

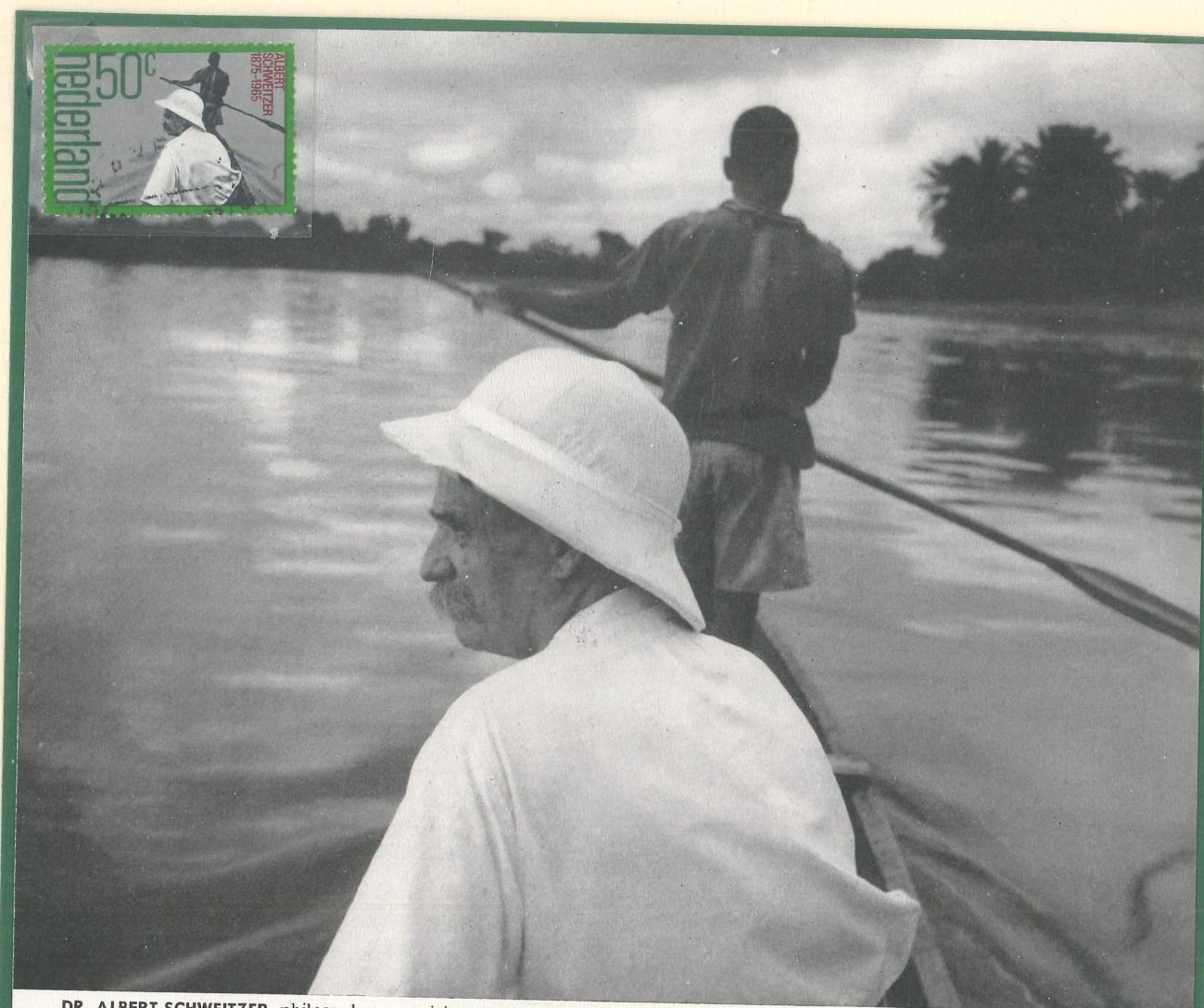
Albert Schweitzer

Postgången till/från Lambaréné

Detta brev är skrivet av Albert Schweitzer och skickades från Lambaréné den 22/3 1948. Även om poststämpeln är otydlig är brevet intressant då man ser att Schweitzer inte hade börjat använda sjukhusets stämpel utan själv skrev avsändarens namn och adress på brevet baksida. Brevets mottagare Dr Emory Ross hade varit missionär i Belgiska Kongo för den amerikanska missionen Disciples of Christ mellan 1918-1928. Under åren 1928-33 arbetade han som sekreterare för Congo Protestant Council (CPC) i Lèopoldville.



Albert Schweitzer tillsammans med sjuksköterskan Ali Silver från Holland som även fungerade som sjukhusets sekreterare.



DR. ALBERT SCHWEITZER, philosopher—musician—surgeon, and winner of the Nobel Prize for Peace, says:

CHARLES R. JOY, © BEACON PRESS

"Friends I used to know only by mail, I now meet face to face!"

● Take a look at a map of Africa. —Along the line where the Equator cuts across the west coast of the "Dark Continent" you would hardly expect to find a hospital caring for 5,000 patients a year . . .

But there at Lambaréné, about 150 miles up from the mouth of the Ogowe River, a man dedicated to the service of other men, has established just such a healing mission.

This great man, Dr. Albert Schweitzer, was born in Alsace in 1875, and awarded the Nobel Prize for Peace in 1953 . . . In 1954, Pan American received a

letter, written in longhand, from Dr. Schweitzer. In it he said (translation from the French)—

"I now have the opportunity to receive friends at Lambaréné who are interested in my work. Many friends from America have arrived by Pan American Airways.

"They have been delighted with the way in which these planes have accomplished this long journey, and especially with the solicitude with which they have been received by the

company and lodged upon their arrival in Léopoldville until they continue their journey to Lambaréné.

"I am grateful to the Company Pan American Airways. Thanks to this company, it has been possible for me to meet personally friends from America, with whom I would otherwise have been in contact only by correspondence. With best wishes,

Your devoted,

Albert Schweitzer

The only U. S. airline flying the length of Africa is—

PAN AMERICAN
WORLD'S MOST EXPERIENCED AIRLINE

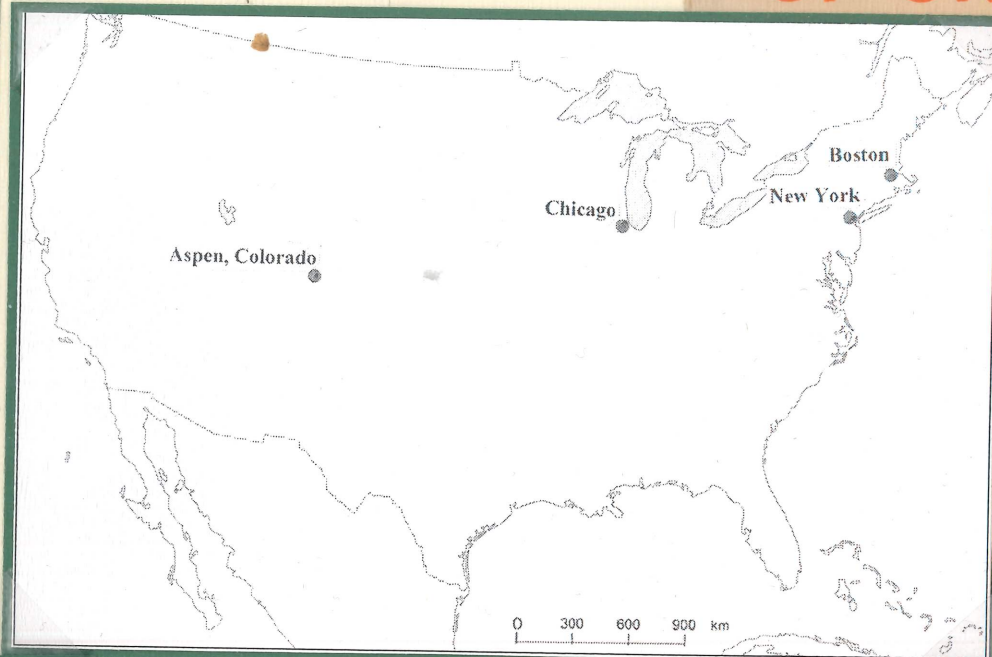
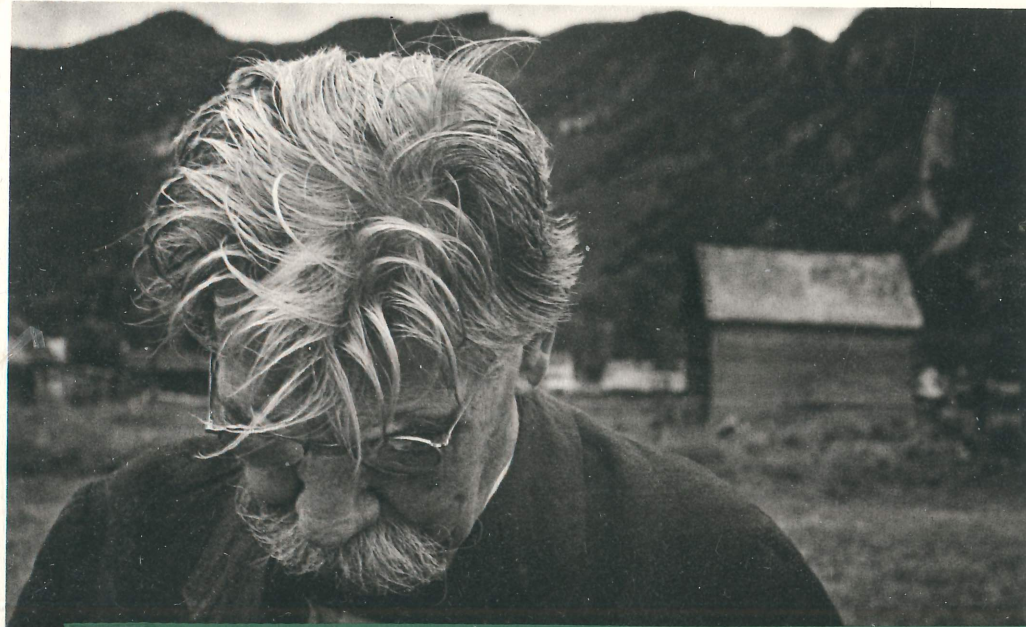


(Annons från tidskriften National Geographic, 1954)

Albert Schweitzer

Besöket i USA

I USA fanns en Schweitzerförening som under 2a världskriget hade hjälpt Lambaréné ekonomiskt. Efter kriget gjorde Albert och hustrun Hélène en resa över Atlanten då de besökte Aspen i Colorado där man firade 200-årsjubiléet av Goethes födelse. Schweitzer var inbjuden att hålla ett föredrag och sedan höll han samma föredrag vid universitetet i Chicago där han blev hedersdoktor. Dr Emory Ross följde med som tolk.



Gala Concert TO HONOR THE 75th BIRTHDAY OF ONE OF OUR GREAT MEN



DR. ALBERT SCHWEITZER

BORN JANUARY 14, 1875

On June 28, 1949, this great man set foot on American soil. Dr. Albert Schweitzer, Doctor of Philosophy, Doctor of Theology, Doctor of Music, Doctor of Medicine, Missionary and famous as organist and author, his profound commentary on Bach remaining one of the authoritative works on the subject. Such a combination of academic attainments would in themselves be enough to mark their possessor as an unusual phenomenon; but it is not in academic honors that his real significance lies, for they were but the means to his true life's work. For the past thirty-six years he has dedicated his life as a servant of suffering humanity by administering to the sick and the poor at his hospital at Lambaréné, French Equatorial Africa, in the health shattering climate of the jungle.

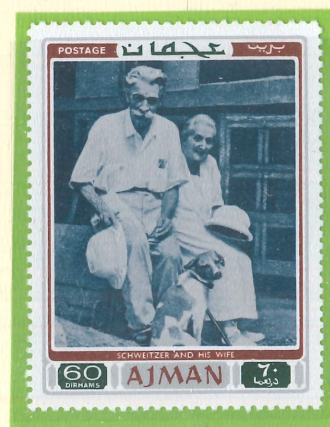
This great humanitarian was persuaded to come to this country to deliver the principal address at a festival in Aspen, Colo. honoring the 200th anniversary of Goethe's birth. Within three and a half weeks the American public and the press have taken Dr. Schweitzer to their hearts. Wherever he went and wherever he spoke he made an indelible impression. Since then he has returned to his hospital in Africa.

TOWN HALL

Saturday Evening at 8:45 o'Clock

JANUARY 14, 1950

Wanda Landowska



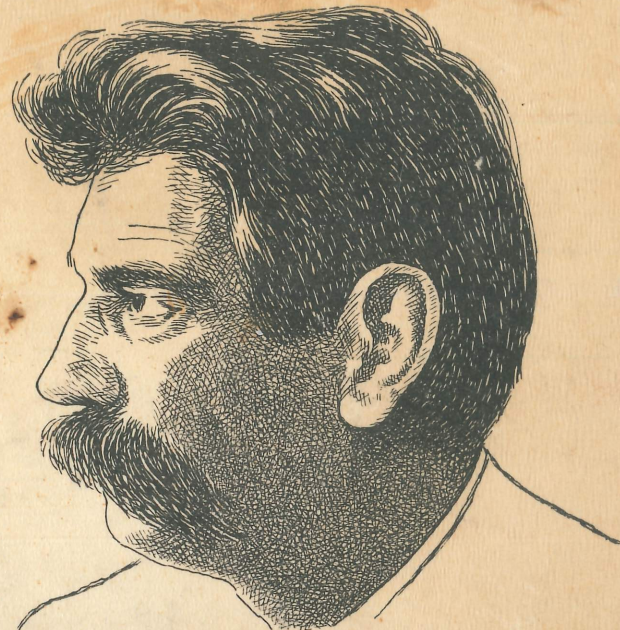
Brevet till Emory Ross med fru var från Hélène Schweitzer och var poststämplat 1955 alltså 6 år efter besöket hos paret Ross i New York. Resan hade skapat en fin kontakt. Hélène Schweitzer dog två senare i Tyskland.

En orsak till att Schweitzer gjorde USA-resan var att han skulle få 3.000 dollar som han kunde användas till sitt sjukhus. I USA gällde det att samla in dessa pengar och det gjorde man genom en "Gala Concert" i New York som Emory Ross ordnade med anledning av Schweitzers 75 årsdag.

Albert Schweitzer

Biblioteksböcker

ALBERT
SCHWEITZER



SJUKHUSET I URSKOGEN

LINDBLADS

Torshälla församlingsbibliotek

Torshälla församlingsbibliotek

165	13/4
28	8/5
184	24/1
208	16/5
262	23/5
178	2/6
29	24/6
202	19/8
279	20/1
8	24/2
340 -	14.7.
217-1.	
433243	
341 8.5	
315	175 NOV.
275	12 MAJ
118	22 SEP.
15	23 NOV.



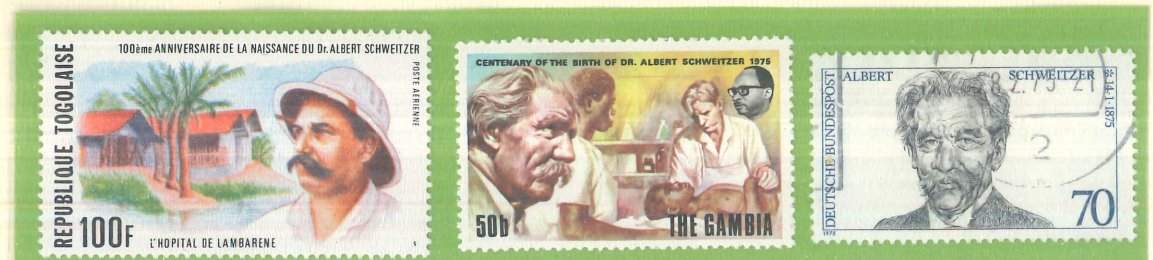
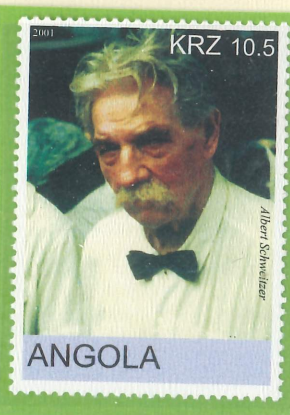
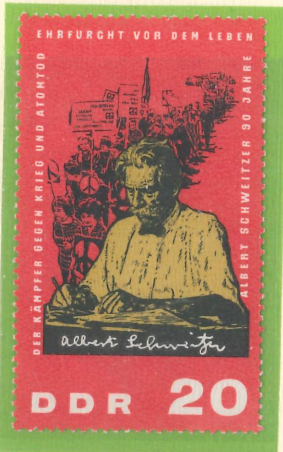
V Schweitzer 2197
Sjukhuset i urskogen

165	13/4	315 175
28	8/5	
184		

Den första boken om Lambaréné som gavs ut i Sverige var *Mellan urskog och vatten* (1922) som Greta Lagerfelt hade översatt från tyska språket. Boken trycktes i fyra upplagor. Under 1930-talet översatte Greta Lagerfelt ytterligare böcker vilket var ett sätt att berätta om Schweitzer men också ett sätt att få in pengar till den svenska Albert Schweitzer-föreningen.

Efter att Albert Schweitzer fick Nobels fredspris 1952 blev det lättare att informera om verksamheten på Lambaréné i Sverige. Sven Nykvists film *Vördnad för livet* började visas runt om i landet och nya böcker gavs ut. Två större present-böcker med stora fotografier översattes till svenska, *Sjukhuset i urskogen* (1952) och *Albert Schweitzers värld* (1955). Fotografen Erica Anderson från USA som producerade boken *Albert Schweitzers värld* kom att besöka sjukhuset vid 18 tillfällen och framställde en film om Albert Schweitzer som 1957 fick en Oscar som årets dokumentärfilm. Genom att det under 1950-talet blev lättare att resa till Lambaréné besöktes sjukhuset av flera personer som kom att skriva personliga reseberättelser om sina besök på Lambaréné. Allmänheten kunde låna böckerna från kommunernas folkbibliotek och från kyrkornas församlingsbibliotek.

Bäckängskolan
Gymnasiebiblioteket
Box 55093
500 05 BORÅS 5



Albert Schweitzer

Filmen "Vörndnad för livet"

Filmfotografen Sven Nykvist besökte Lambaréné i sin ungdom i början av 1950-talet. Nykvists pappa hade arbetat som missionär i Kongo för Svenska Missionsförbundet och Sven hade anlitats för att spela in en film om arbetet i Kongo. När han var klar med filmen reste han till Lambaréné och eftersom Schweitzer kände Nykvists pappa hade han fått lov att göra en kortfilm om Lambaréné. Nykvist reste med bil ifrån missionsstationen Dolisie i Franska Kongo tillsammans med SMF-missionären Gustaf Jakobsson som blev chaufför och tolk. När inspelningen var klar skickades filmen med flyg till Sverige för framkallning. Flygplanet störtade i Kamerunbergen och hela filmen förstördes. Alla på flygplanet omkom däribland två av Missionsförbundets missionärer, David Pettersson och Maja Olsson.

Sven Nykvist tvingades nu återvända till Lambaréné och hela filmen gjordes om igen. Nu fick han hjälp av två andra missionärer som chaufförer, Henric Arvidsson och Carl Adolf Josefsson. Innan den slutliga filmen blev klar tvingades Nykvist besöka Lambaréné en tredje gång för att göra några kompletterande scener. Denna gång reste han med flyg till Lambaréné från Sverige.



Albert Schweitzer och Henric Arvidsson



En av Sven Nykvists chaufförer till Lambaréné var missionären Henric Arvidsson från Oskarshamn. Han fotograferade en del från besöket i Lambaréné samt skrev en egen artikel i sin lokaltidning i Sverige som var Oskarshamns-Tidningen.



Sven Nykvist väntar på färjan

Lambaréné och Dr Albert Schweitzer

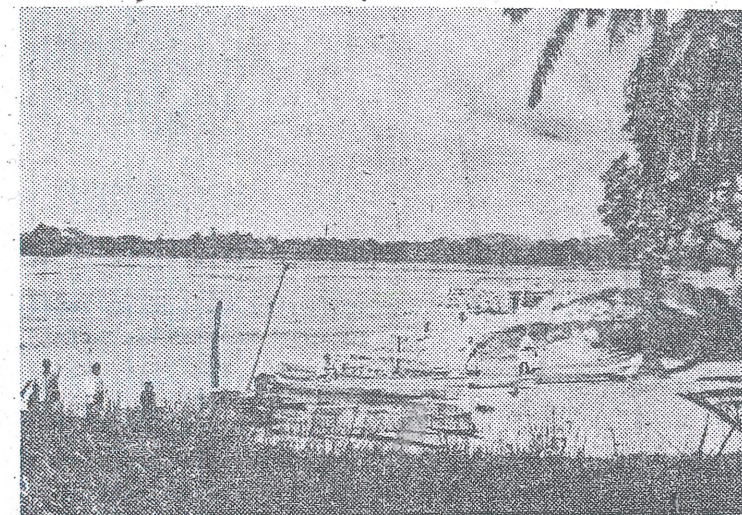
Av missionär HENRIC ARVIDSSON.

Namnen i rubriken är inte obekanta. Kring dem har en stor del av världens intresse samlats sig. Lambaréné är lika känt som Hiroshima. De utgör tvenne poler. 60.000 människor dödades och 10.000 skadades när den första atombomben fälldes över Hiroshima den 6 aug. 1945. Förödelse, förintelse, utsläckande av liv! Dess motpol är Lambaréné. Tusentals människor har där räddats till livet. Över Lambaréné är de orden skrivna: Respekt för livet! Kring Dr. Schweitzer och hans sjukhus i den tropiska urskogen har de livsbevarande krafterna samlats sig och den gärning i mänsklighetens tjänst som där utförts hör till det mest heroiska världen känner till.

Ödets underliga nyck skulle forma det så att jag kom att göra ett besök där. Min gode vän från förra perioden, filmfotografen Sven Nykvist från Sandrewateljéerna, hade några månader tidigare varit på Lambaréné och

berömda missionären på väg hem till den DC-6 som amerounberget ombord ljöt en där fanns också missionärer med alla. Allt brannarna från Lambaréné orsakade att jag ännu en resan just då gästades av oss följande. Min kollega och resan genom mil från bilen med en som gjorde vår månader framträdades stannade och avbröt resan för polisundersökningens skull. Och så komturen till mig. Egentligen var detta också i överensstämmelse med en tidigare uppgjord plan men annat kom emellan och syntes kullkasta den. På detta något underliga sätt kom jag ändå iväg. Och ingen kunde vara gladare däröver än jag. Sådana tillfällen växer inte på träd.

Men hur skulle vi komma åstad? 800 km. är en betydande vägsträcka när det inte finns tillgång till tåg. Vår egen bil var i mos. Flyget gick bara en gång i veckan och erbjöd bara en enda arbetsdag vilket var otillräckligt. Genom hjälpsamma människors försorg förpassades vi 200 km. närmare målet med en lastbil som ställdes till vårt förfogande. Och i Dolisie lyckades vi få fatt i en specialbil från en transportfirma, som för den lilla nätta summan av 60.000 francs (1.800 kr.) skulle frakta oss de återstående 600 km. tur och retur. Och så hundra kronor extra för varje dag bilen



En vy från Lambaréné i djupaste Afrika.

des. Det kändes befriande att komma ut ur den igen.

Vi står mitt emot Dr Schweitzers mission på andra sidan floden vid middagstiden. Själva läget ger anledning till undran. Vid anläggandet av en station söker man sig ofta mot höjderna, dels för att få lite vind och frisk luft, dels för att undvika malariamyggen som har sitt tillhåll i de lägre markerna. Dr Schweitzer har undvikit höjden och placerat sin mission nedanför, alldeles på själva flodstranden. Vattenfrågan är en av livsfrågorna här ute och den rika vattentillgången i den förbiflytande floden har säkert avgjort placeringen av denna läkarmission. Anblicken ger intrycket av ett väldigt gyttje av byggnader och hus, sida vid sida. De rostiga plåttaken ger precis inte en vacker anblick. Här har heller ingenting lagts ned på själva skönhetsvärden, och det värdesättande är inte byggnadernas utseende men vad som utträttas inne i dem. Den gärningen väger tungt.

En av Dr Schweitzers kanoter sticker ut från motsatta stranden. Med taktfasta paddeltag och under pagayerernas glada sång kommer den hastigt ner mot oss. Vi är så smått oroliga över hur vi skall bli mottagna. Visserligen har doktorn telegrafiskt meddelat att vi är välkomna men å andra sidan vet vi att han alltid intagit en mycket reserverad hållning mot filmfotograferna. Vänligt men bestämt har han avvisat varje försök till filmning. Att han gjort ett undantag för den svenska fotografen är ett särskilt kapitel till vilket jag återkommer. Helt nyligen tackade doktorn nej till ett amerikanskt erbjudande på 500.000 dollars för rätten att få filma hans liv. Svaret motiverade han i orden: "Mitt liv är vikt icke till förtjänst utan till tjänst."

ingen filmning! Punkt och slut! Det var nästan så vi kände oss generade när vi själva sedan drog omkring med apparaturen och hade fria händer överallt.

Och varför gjorde han nu detta undantag? Doktorn förklarade det själv för de amerikanska damerna på följande sätt: "Det är svenskarna jag har tackat för att denna mission i dag finns. Utan deras hjälp hade den inte kommit till. Med deras hjälp har jag drivit den igenom de svåra åren och ännu i dag får jag stor hjälp därifrån." Det var enkla ord men ord som grep. Och jag förstärker vad vännen Nykvist kände, när han som den förste fotografen och därtill som svensk, fått doktors tillåtelse att göra en film om Lambaréné. Det var en ynnest som inte erbjöds vem som helst.

Hur enkel men hur fängslande sitter han där inte, doktorn i tre fakulteter, en av världens mest kända Bachtolkare, missionären, som i stället för en lysande bana vid något av Europas universitet, vigde sitt liv till tjänst i Afrikas urskogar, till kamp mot sömnsju-

i sin hand. Och när doktorn sat vid orgeln stod djuren droppstill: tätt tryckt intill gallret och följde med intresse de händer som världen älskar höra framkalla Bachs musik.

Då är det inte bara djuren som lyssnar. Det är högtidsstundern i vildmarken, när doktorn sätter sig vid den orgel som hans trogna vänner en gång skänkt honom. Tid och rum försvinner. Det lilla rummet förvandlas, blir till hededom med mäktiga valv inunder vilka orgelns toner brusar fram. Stillhet, andakt, gripenhet ett budskap från en annan värld till världens hungrande hjärtan en underbar frid som genom strömmar själen, som dröjer kvar och förbliver. Tiden! Vem håller räkning på den? En timma går kanske två. Ingen frågar efter det. Så slutar musiken, tempevalven försvinner, folkskarskyndar mot utgången. Vad nå då? Vems är dessa ögon? Ah, de tillhör ju det vackra rådjuret som hela tiden stått tryckt intill mig på någon meters avstånd. Lambaréné! Utanför står tropiknatten mörk och tung. Men friden i hjärtat dröjer kvar...

Doktors mission är en ren läkarmission. Själva står han inte längre så ofta i operationsrummet. Den uppgiften har han överlämnat till tvenne andra läkare. Och omkring sig har han en stor av sjuksköterskor. När doktorn första gången kom till Lambaréné fick han installera sig i en hönsbarn, den enda byggnad som kunde upplåtas för honom. Nu får läkarna arbeta i ljusa luftiga salar. Själva nöjer sig doktorn med att se till att allt fungerar. Här är den store fadern för alla som vistas där. En dag kan man se honom stå över vattenpumpen färd med smörjning, en annan dag är det något annat som kräver tillsyn, kanske de stora fält och odlingar som måste hållas i gång för att förse alla med livsmedel. Med rörande omsorg har han själv hand om sina båda stora kanoter som sköter kommunikationerna med ön i floden, på vilken administrationen och affärerna finns. Djuren tillåter han ingen annan mata. Pratstunden med dem försummar han inte. Och så är det stora, tunga ansvaret för honom.

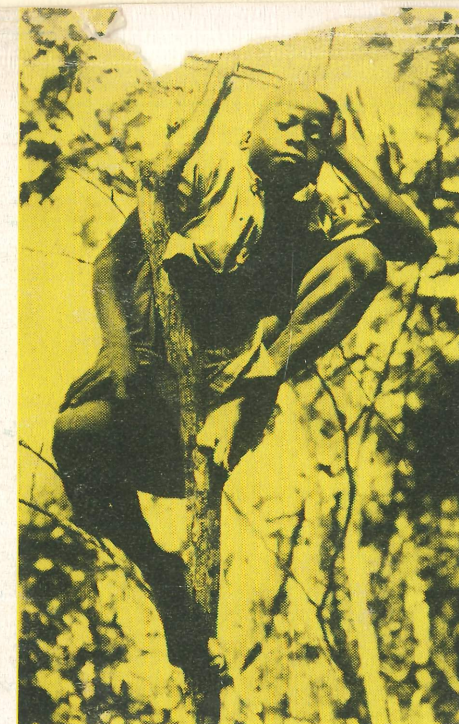


Albert Schweitzer

Filmen "Vörndnad för livet"



SVEN NYKVIST är son till missionären Gustav Nykvist som kom till Kongo 1903 och idag betraktas som en av pionjärerna i kustlandet norr om Leopoldville. Den här boken handlar om Sven Nykvists första besök i Afrika, då han spelade in långfilmen "Under södra korset" samt dokumentärfilmen om Albert Schweitzer "Vörndnad för livet". Sistnämnda är den enda film som Schweitzer själv sanktionerat och medverkat i och har rönt stor uppmärksamhet bl. a. i USA där den under de sista åren visats över så gott som samtliga TV-stationer.



Sven Nykvist berättar om
resan
till Lambarene
för Lars-Henrik Ottoson

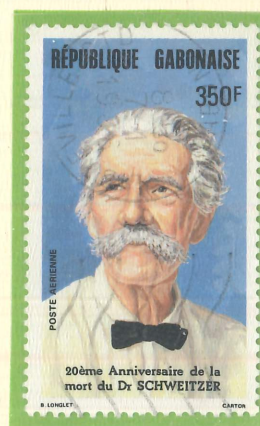
Filmfotograf Sven Nykvist har lyckats med något som inom filmkretsar världen över ansetts som omöjligt: att få Albert Schweitzers tillstånd att göra en dokumentärfilm om hans arbete bland de infödda. När den unge svensken efter en äventyrlig färd genom den afrikanska vildmarken dök upp i Lambarene veknade den store mannen, kanske rörd av Sven Nykvists enkla filmutrustning, kanske på grund av gamla sympatier för Sverige . . . Med osvikligt tålamod ställde han sig till förfogande, och tålamod krävdes sannerligen av dem båda, ty filmarbetet förföljdes av en otur så envis att läsaren frestas tro på afrikansk magi.

Det förhöll sig så här: trots enträgna varningar av medicinmannen Kunkulikuba hade Sven Nykvist förvärvat en invigd fetischtrumma, och från den dag trumman kom i hans ägo daterade sig hela raden av motgångar.

Resan till Lambarene är berättelsen om samarbetet med Schweitzer men också om expeditionens äventyr på filmfärd i Kongos djungler, om Kunkulikuba, om grymma riter bland de infödda och om hur ett ljudband räddade livet på en dödsdömd man.

Detta brev skickade Sven Nykvist från Lambaréné i maj 1951 till Greta Lagerfelt i Gammalkil. Under 1930- och 1940-talen fungerade hon som Albert Schweitzerföreningarnas samordnare i Sverige. Det var hon som bl.a. översatte Schweitzers böcker till svenska. Brevets innehåll gällde troligtvis frågor rörande Nykvists film om Lambaréné. Greta Lagerfelt hade själv planerat att besöka Lambaréné under året och hade till och med bokat biljett ombord på ett lastfartyg. Hennes resa inställdes emellertid på grund av svikande hälsa men hon träffade Sven Nykvist i sitt hem när han kommit hem till Sverige. Greta Lagerfält's hälsa försämrades sedan mer och mer då hon blev förlamad och blind för att slutligen avlida.

Filmen fick namnet "Vörndnad för livet" och blev en gemensam produktion mellan Sven Nykvist och den svenska Albert Schweitzerföreningen. Filmen kom att visas i skolorna i Sverige och i samband med olika insamlingsmöten. Filmen försågs även med en engelsk text och blev internationellt erkänd med stora framgångar i bland annat USA. Sven Nykvist skrev även senare en bok tillsammans med Lars-Henrik Ottoson om sina resor och svårigheterna i samband med inspelningen av filmen.



PA MANGAS BEGÄRAN:

"Vörndnad för livet"

— en film om den världsberömda nobelpristagaren, läkaren och missionären —

ALBERT SCHWEITZER

— »vår tids Franciscus» —

visas på mangas begäran ännu en gång
— vid —

SÅNG- och MUSIKAFTON

i Flickläroverkets aula, Göteborg (bakom Stadsteatern)
onsdagen den 30 mars 1955 kl. 19.30

Övriga medverkande: Pastor Victor Brattström (kort inledningstal till filmen), kyrkosångerskan Lillemor Otterland (solosång), vid flygel: Egon Krook, komminister Stig Ahlstedt (aftonbön), Wethers ensemble och kamrer Oscar Brander (mötesledare).

Försökra Er om biljett i god tid! — Envar hjärtligt välkommen!

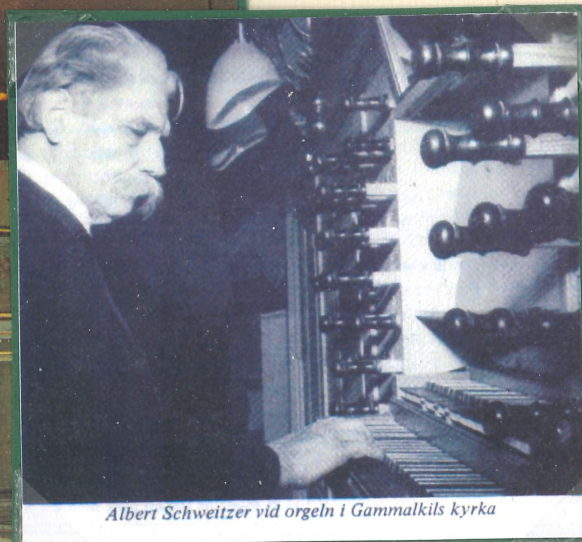
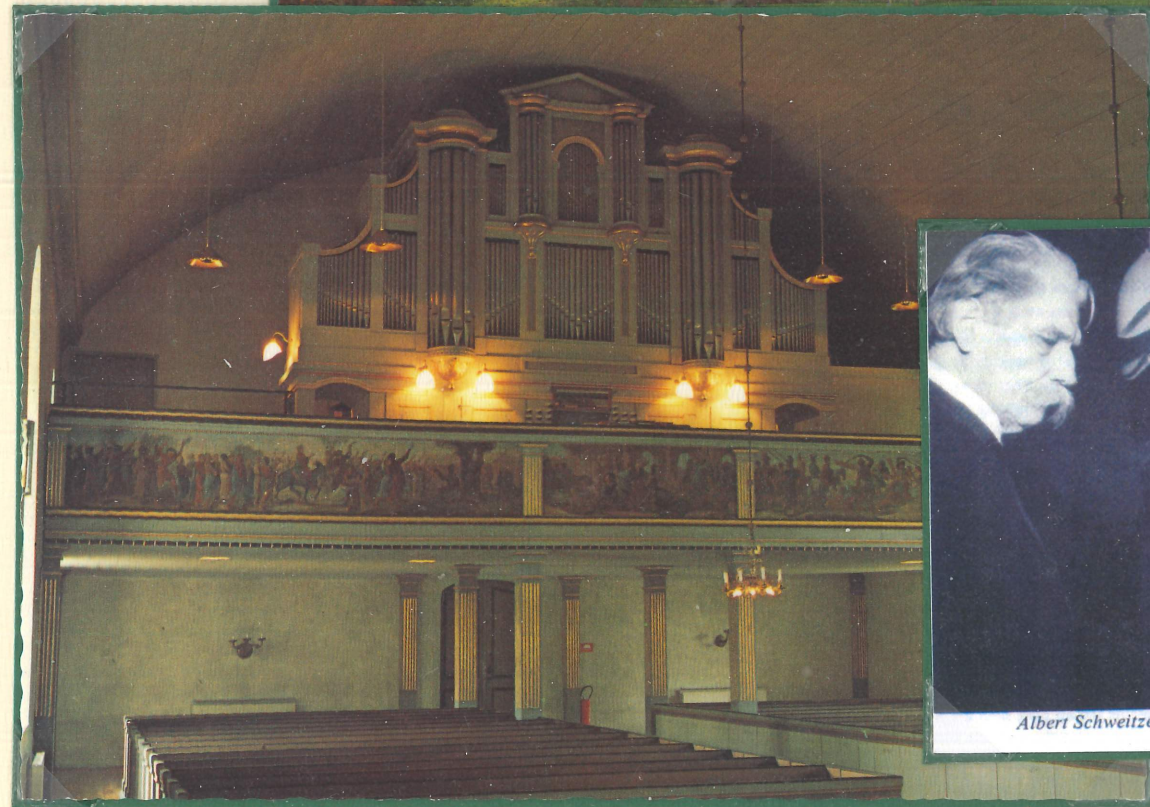
Numrerade biljetter à 1:50 alla platser i Eckersteins Bokhandel, S:a Allégatan 14, Gbg:s Nya Missionsbokhandel, S:a Larvgatan 2, HT-Centralen, Kungssportsplatsen 2 och G-P filialen, Ö. Hamngatan 36. Event. överblivna vid ingången.

Albert Schweitzer

Albert Schweitzerföreningar



Greta Lagerfelt



Albert Schweitzer vid orgeln i Gammalkils kyrka

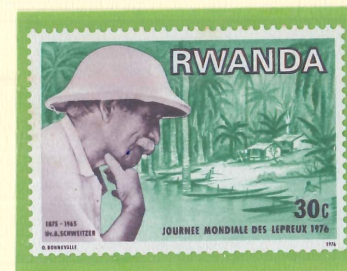
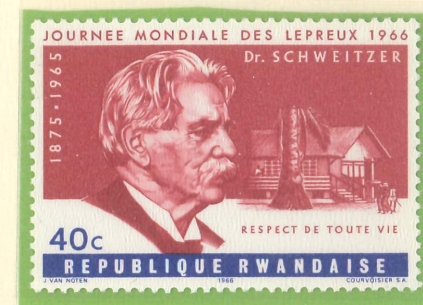
Vykorten är från Gammalkils kyrka utanför Linköping. Kyrkan är känd för sin Schiörlinorgel. "Orgeln byggdes 1806 och är den största och bäst bevarande orgeln från klassisk tid i Sverige. Många kända orgelmusiker har använt orgeln, bl.a. Albert Schweitzer." (från broschyr om Gammalkils kyrka, 2001)

Att Albert Schweitzer kom att intressera sig för denna orgeln berodde på att Greta Lagerfelt bodde nära Gammalkils kyrka på gården Duseborg. Ett av Greta Lagerfelts projekt förutom att hjälpa Schweitzer var att renovera kyrkans orgel. När reparationen var klar gjorde Schweitzer ett besök hos Greta Lagerfelt och genomförde en orgelkonsert i en fullpackad kyrka med över 1.200 personer.

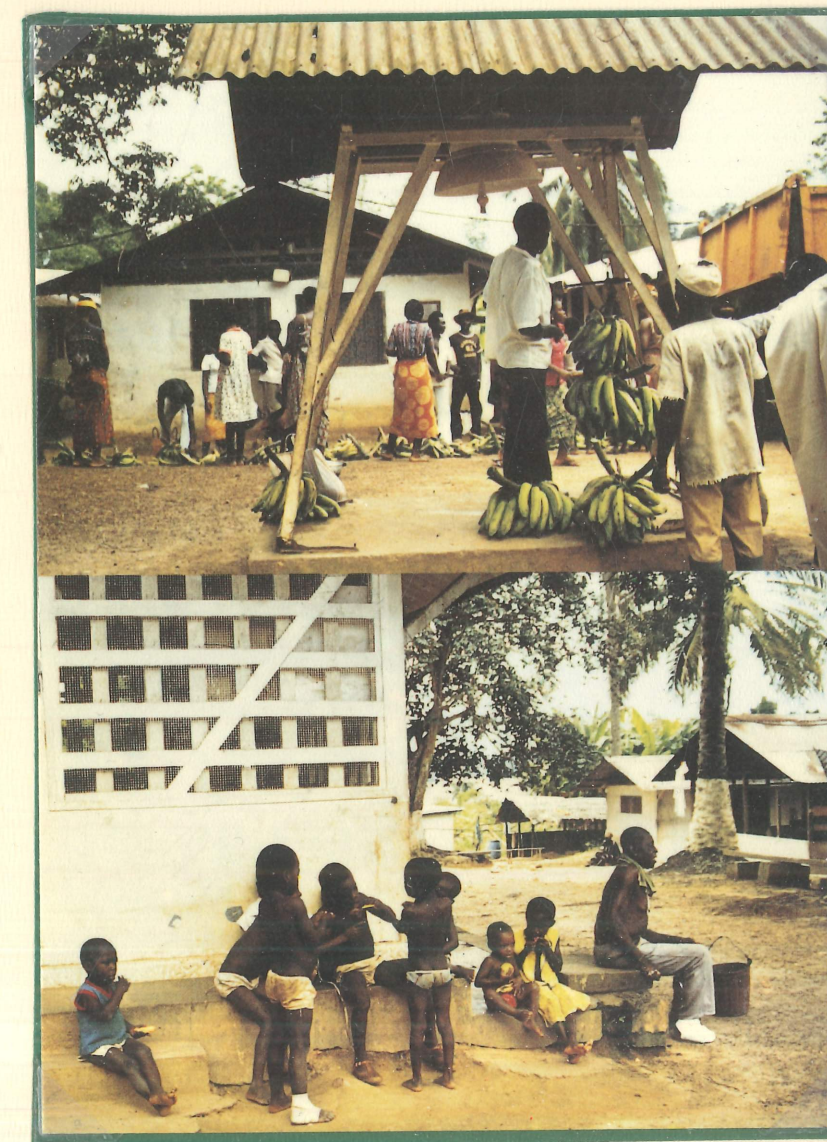


Lambaréné

1953 byggdes en ny mottagningspaviljong i Lambaréné spetälskeby. Schweitzer kallade detta hus för "Casa Greta Lagerfelt" till minnet av Greta Lagerfelt som nyligen hade dött i Sverige. En skylt med hennes namn sattes upp över dörren.



Vykort från spetälskebyn vid Lambaréné.

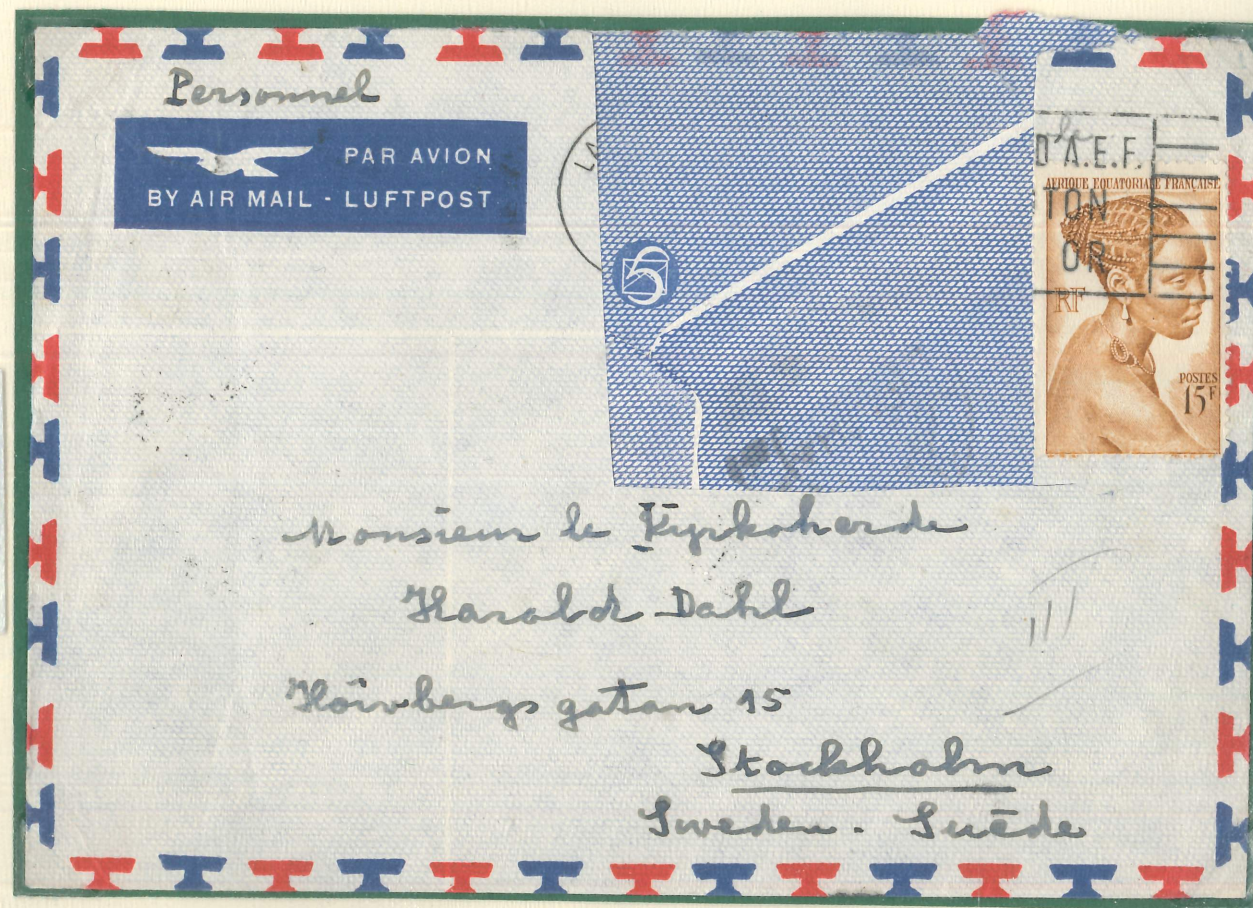


Albert Schweitzer

Albert Schweitzerföreningar

Detta sönderklippta brev skrevs av Albert Schweitzer och skickades till kyrkoherde Harald Dahl i Stockholm. På baksidan finns en poststämpel, Libreville 26/3 1955. Orsaken till att man klippt sönder brevet är en gåta. Var man intresserad av frimärken från Afrika varför lämnade man då ett frimärke? Schweitzer har skrivit *Personnel* i brevets vänstra hörn vilket innebar att brevet var speciellt viktigt. Harald Dahl kände Schweitzer sedan 1920-talet då han som ung pastorsadjunkt fick följa med Schweitzer som tolk under hans resor runt i svenska kyrkor för att samla in pengar. När ovanstående brev skrevs var Dahl kassör i den svenska Albert Schweitzerföreningen.

Bronsmedaljen nedan har en bild på framsidan av Schweitzer och på baksidan ett kors samt texten "Vörndnad för livet". Det är den svenska Albert Schweitzerföreningen som 1975 gav ut denna medalj i tre varianter, guld, silver och brons. Nedan också två tyska medaljer samt ovan till vänster ett 5 marks mynt med Albert Schweitzer från Västtyskland 1975.



Konstnären Bror Hjorth har framställt två tavlor där Albert Schweitzer finns med tillsammans med andra personer som motiv. Ett av dessa finns på Akademiska sjukhuset i Uppsala och det andra på ABF-huset i Stockholm. På motivet som finns i ABF-huset kan man också se den kongolesiske frihetskämpen Patrice Lumumba. Denna tavla blev senare ett svenskt frimärke som man gav ut 1995 till minnet av konstnären Bror Hjorths födelse.



EUROPA 95
FRED OCH FRIHET
FÖRSTADAGSBREV - FIRST DAY COVER



Albert Schweitzer

Nobels fredspris



1952 erhöill Albert Schweitzer Nobels fredspris. Priset överlämnades av den norske kungen i Oslo. Fredspriset använde Schweitzer till utbyggnad och renovering av spetälskebyn vid Lambaréné.

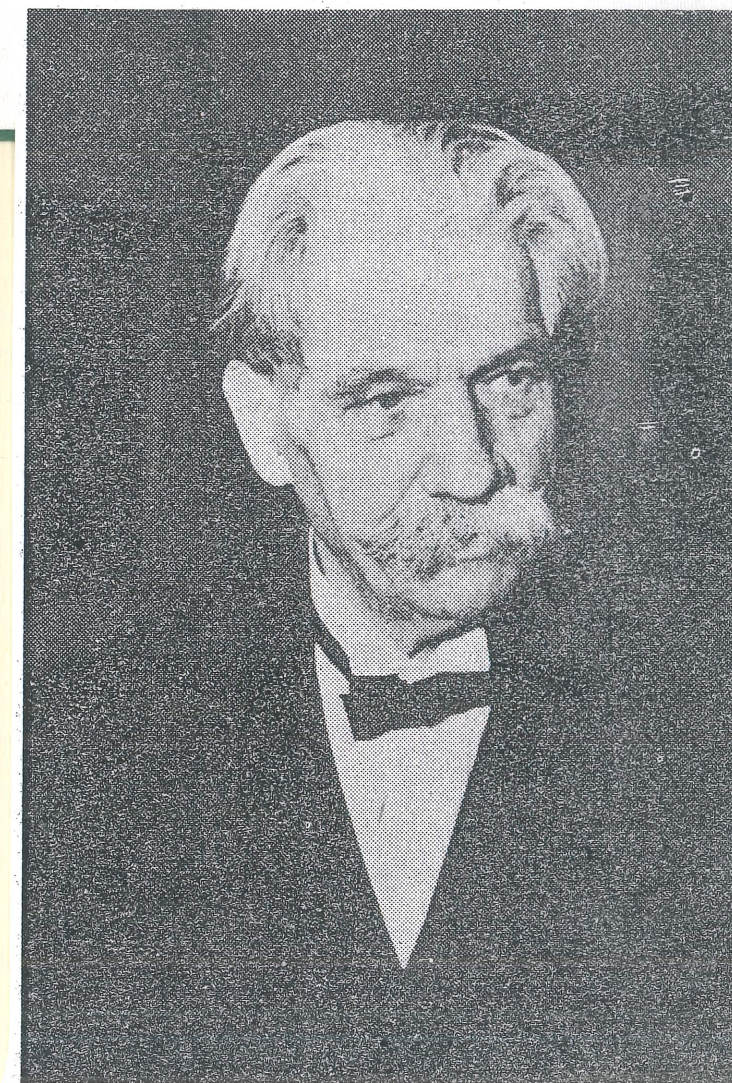


Nobelpristagare-Fred

Förstadagsbrev • First Day Cover

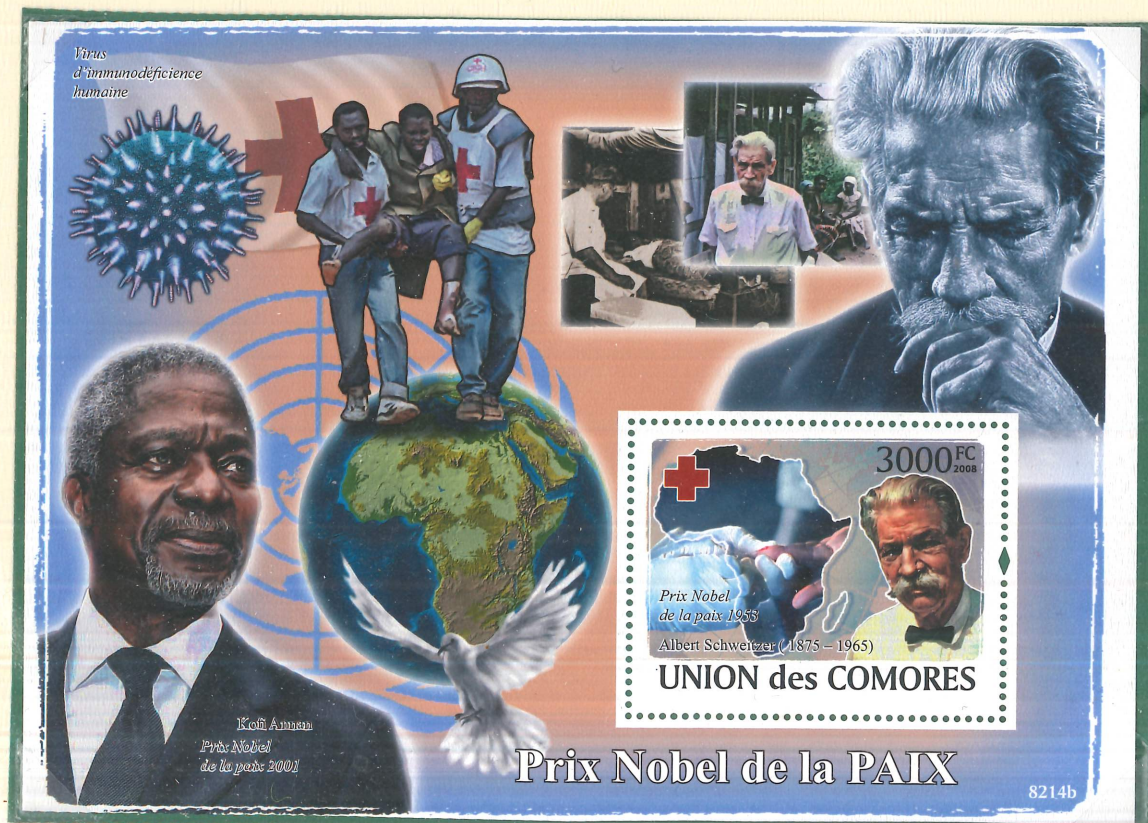
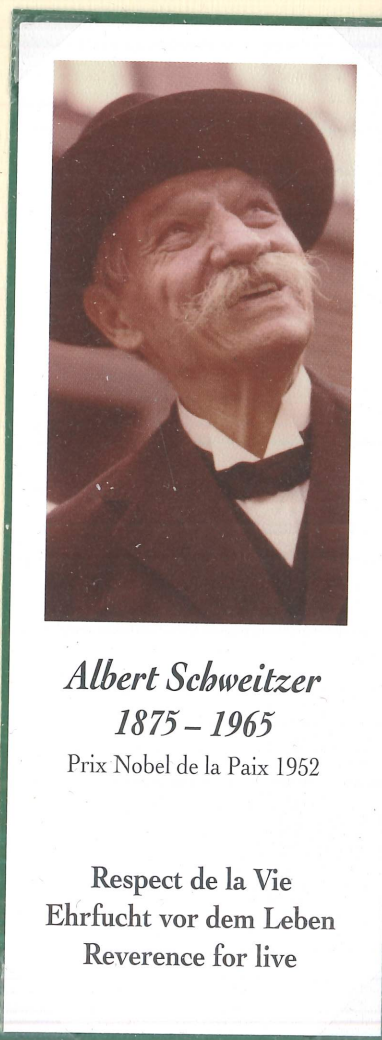
1991:13

En fridsrikets härold



Norska stortingets nobelkommitté har tilldelat dr Albert Schweitzer 1952 års fredspris. Sin stora gärning har dr Schweitzer utfört som missionsläkare i hjärtat av Afrika, där han alltjämt verksam. — Denna bild togs vid hans senaste besök i Afrika för ett par år sedan.

27



Albert Schweitzer

Nobels fredspris

Nobelpriset gjorde Schweitzer känd i hela världen. Han blev en kändis och i mitten av 1950-talet började Schweitzer även engagera sig i kampen mot atomvapen. Han presenterade en appell under temat "Rädda mänskligheten" via den norska radion. Under ett besök i USA träffade Schweitzer bl.a. Albert Einstein och de var eniga om riskerna med kärnkraften.

Schweitzer kräver förbud mot atomprov

OSLO (TT-NTB)

Ett föredrag om faran vid experiment med atombomber som Albert Schweitzer skrivit, lästes på tisdagen upp i norska radion av nobelkommitténs ordförande direktör Gunnar Jahn.

Föredraget lästes i norsk översättning och sändes dessutom på franska, tyska, engelska och ryska över NTBs kortvågssstationer. Föredraget har dessutom tillställts en mängd andra radiostationer i och utanför Europa.

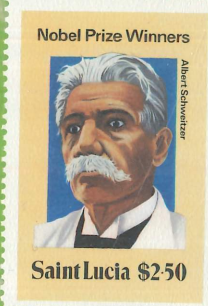
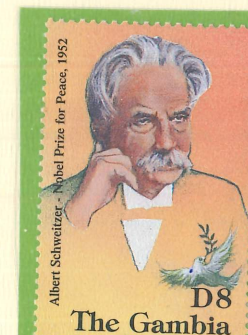
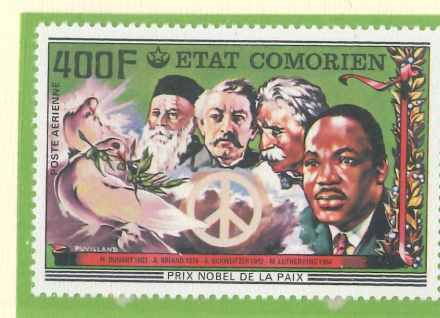
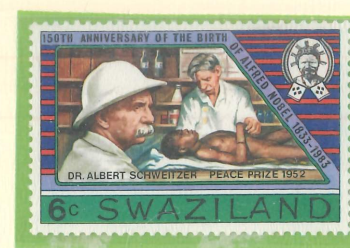
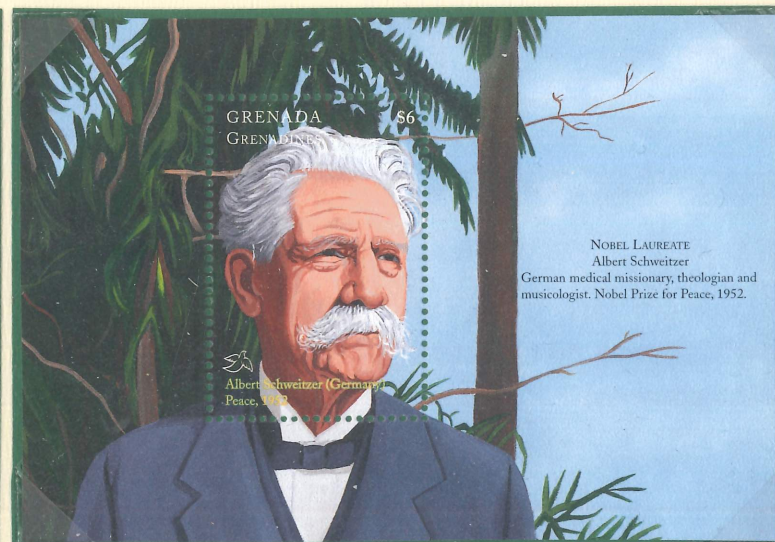
Schweitzer hävdar att den radioaktiva strålningen efter atombombexplosioner betyder en stor fara för mänskligheten. Riskerna ökar i takt med att allt fler

sprängningar äger rum.

Cellerna i människokroppen skadas allvarligt om de utsätts för radioaktivitet, framhåller Albert Schweitzer. Pionjären Marie Curie avled 1934 till följd av strålningsskador. Häfter har hundratals sjuksköterskor och läkare ådragit sig obotliga sjukdomar som en följd av att de ignorerat riskerna med röntgenstrålning.

Schweitzer vill med sitt föredrag väcka offentlig opinion mot atombombsproven.

Albert Schweitzer.



Albert Schweitzer

Svenskar besöker Lambaréné

Efter andra världskriget gjorde man i ordningen ett flygfält utanför Lambaréné vilket gjorde det mycket lättare att ta sig till sjukhuset. Dr Daniel Perers hade arbetat på Kibunzi sjukhus i Belgiska Kongo mellan 1953-56 då dr Elon Mattsson var hemma i Göteborg på viloperiod. Ett besök hos Albert Schweitzer på Lambaréné hann han med under sista året och det verkar som om alla svenska läkare ville komma dit en gång även om man var lite kritisk över hur det fungerade. Det var som ett levande museum. Nu fanns en flygförbindelse från Brazzaville utan även fungerande telegraf.



Tre svenska sjuksköterskor kom att arbeta på Lambaréné under 1960-talet. Harriet Björne mellan 8/1 till 16/8 1962 och sedan Anna Gunvor Jonnson och Anna Jönsson mellan 30/12 1963 till 13/4 1966. Dessa hade blivit anställda genom de svenska Abert Schweitzerföreningarna och de fanns på Lambaréné vid Albert Schweitzers död.

Mellan åren 1913 - 1965 var det cirka 175 medarbetare som kom att arbeta på Lambaréné och de kom ifrån olika länder i världen. Den största gruppen var ett 80-tal och de kom ifrån Schweiz. Medarbetare ifrån Frankrike, Tyskland och Holland var cirka ett 20-tal från vardera land. Från provinsen Elsass so var Schweitzers hemtrakter kom 16 medarbetare. Idag hör detta område till Frankrike men fram till första världskriget hörde till Tyskland. Detta är orsaken till att man i statistiken blir en egen grupp. Enstaka medarbetare kom sedan från de skandinaviska länderna, USA och Japan. Av hela gruppen utländska medarbetare arbetade cirka 50 som läkare och ungefär lika många som sjuksköterskor. Andra arbetsuppgifter på sjukhuset var t.ex. snickare, mekaniker, sekreterare, apotekare mm.

En annorlunda resa genom Afrika gjorde svensken Jörgen Nielsen på en Monark moped utrustad med en extra bensintank och en vattenbehållare. Han startade sin resa från Stockholm i november 1954 och den 20 februari 1955 körde mopeden fram till sjukhuset i Lambaréné. Jörgen var nu sjuk och tvingades stanna på sjukhuset i två veckor som patient. Om sitt besök skriver han i sina memoarer, *På moped genom Europa, Sahara och Afrikas djungel*.

De tre sista dagarna innan jag kom till Lambaréné hade jag feber och kände mig illamående. Äntligen en förmiddag kom jag fram till Hôpital du Albert Schweitzer. Det uppstod stor förundran att jag från Norden kom denna väg för de svarta och på denna tidpunkt av året. Jag var helt omtumlad, hade hög feber och hade många infekterade sår, mest längs benen som blivit svårt rivna av djungelns vassa snår. Jag var trött, sliten och smutsig. . . . Efter några dagars behandling var jag åter i fin form. (sid 122)



Den svensk-amerikanske läkaren dr Titus Johnson som arbetade på Kibunzi sjukhus i Kongo-Kinshasa passade på att göra ett besök på Lambaréné på vägen hem till Chicago. I biografien *The life and works of Titus Johnson* över hans liv kan man läsa:



En tysk geolog reste tillsammans med mig i planet från Brazzaville. Vi kom fram den 12 juni 1961 och roddes över floden till Lambaréné av några män som haft spetälska. Vi möttes av två vita sjuksköterskor som visade oss vägen till Dr Schweitzer som var en mycket gammal man (86 år). . . . Även om jag hade läst om dr Schweitzers teologi innan besöket blev jag besviken på att det var så lite praktisk kristendom på Lambaréné. Varje kväll efter middagen läste emellertid dr Schweitzer ur bibeln. Därefter spelade han piano och alla sjöng. (sid 103-104)

Albert Schweitzer

Svenskar besöker Lambaréné

Signe och Axel Höjer besökte Lambaréné ett par dagar 1958. Axel som var läkare var anställd som hälsorådgivare i Ghana. Besöket skedde under utresan efter det att de varit på WHO's regionalkontor i Brazzaville. Signe Höjer som var journalist och författare skrev om besöket i tidningen *Folket i Bild* samt i boken *I ett vaknande Afrika*.

Vårt flygplan från Brazzaville, ett av Air Frances s k mjölkplan, dök rakt ner i urskogen, tyckte vi. Flygstationen Lambaréné var ett skjul med halmtak. Och en bit därifrån väntade vid floden en av Schweitzers "piroguer", båtar av urholkade trädstammar, "min flotta" som han stolt uttryckte det. På den virvlande floden Ogowe rodde ett par av Schweitzers patienter oss från den lilla staden Lambaréné till sjukhuset. . . På stranden vid sjukhuset står Schweitzer och väntar på oss, lång, rak och spänstig.

(Signe Höjer, *I ett vaknande Afrika*, sid 16)



På sjukhusgatan hos Albert Schweitzer. Axel står närmast kameran,



Sture Linnér Dag Hammarskjöld

22-23 maj 1960 besökte FN-tjänstemannen Sture Linnér Lambaréné. Under slutet av 1950-talet var han chef för Grängesbergs gruvprojekt LAMCO i Liberia. I samband med Kongo-krisen blev han chef för FNs civila operationer. Linnér var då placerad i Léopoldville mellan maj 1961 och januari 1962. Besöket på Lambaréné skriver Linnér om i ett brev till Dag Hammarskjöld där han framför en inbjudan från Schweitzer att besöka Lambaréné.

Jag upplevde en oförglömlig söndagseftermiddag och kväll med honom. Sina åttiofem år till trots verkade han mycket vital och förde mig personligen runt anläggningen under ett livligt kommenterande av paulinsk filosofi, cementblandning och Bach. I samband med middagen läste han femte Mosebok, spelade orgel och sjöng ur sin gamla Gesangbuch für Elsass-Lothringen. Han kom in på sina kontakter med Nathan Söderblom, med Svenska Röda Korset, från vilket jag hade framfört hälsningar, och på dig, som han länge hade hoppats på att få träffa i Lambaréné.

(Sture Linnér, *Min Odyssé*, sid 289-290)

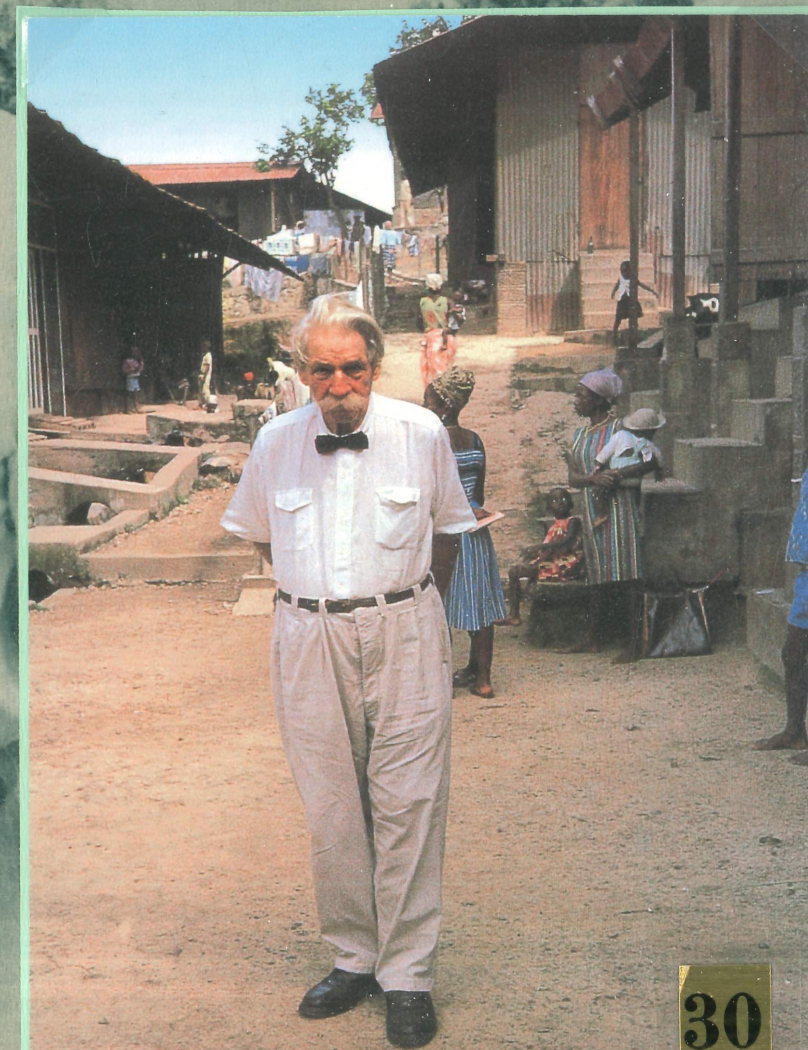
ALBERT SCHWEITZER

OCH HANS SPETÄLSKA

SIGNE HÖJER

besöker den berömde läkarmissionären, som vid 84 år fortfarande är i fullt arbete på sitt djungelsjukhus i Afrika

Kanoter av urholkade trädstammar är enda kommunikationen mellan de vitas värld och de spetälskas by, där Nobelpristagaren själv är både murare, snickare och läkare



FIB

FOLKET I BILD Nr 21 (22/5—28/5 1959).

Albert Schweitzer

Besök från Sverige

I mars 1960 besökte dr Folke Edsmyr och byggmästare John Ekström Lambaréné. Båda var medlemmar i Örebromissionen och gjorde en rundresa i flera afrikanska länder. Eftersom Folke Edsmyr arbetade som läkare i Stockholm så var han speciellt intresserad av att studera missionssjukvården i Afrika. Första besöket var i Centralafrikanska republiken där Örebro-missionen har sitt missionsarbete. Därifrån flög man till Lambaréné och sedan vidare till Belgiska Kongo där de besökte Kibunzi sjukhus. Om mötet med Albert Schweitzer och Ali Silver på Lambaréné skriver Edsmyr i sin bok "Afrika brinner".

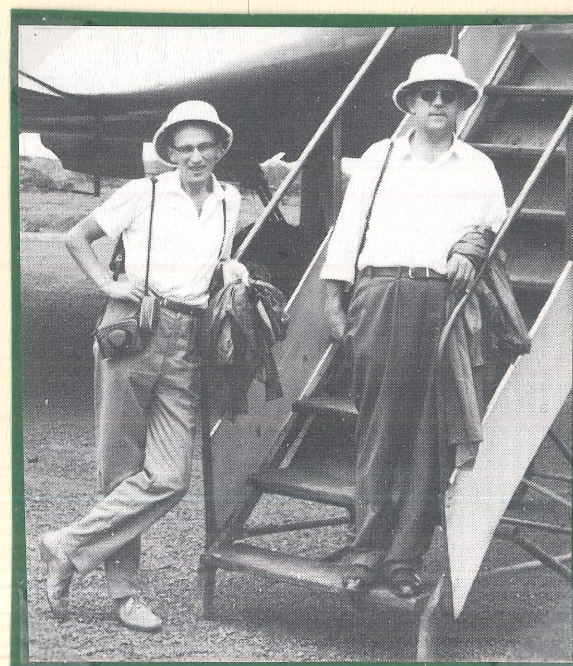
Bredvid sig har han sin värdinna för djungelsjukhuset - den belgiska millionärskan Ali Silver - den kvinna som lämnade allt för att bli värdinna på detta urskogssjukhus. Egentligen skulle det inte vara så varmt idag påstod hon, den vita, nätta och trevliga belgiskan, och såg leende på mig, där jag stod och svettades, så det rann om mig. . . Far man till Lambaréné, skall man bära vit solhjälm. Det hör till konvensansen. Vi fick en good will från början genom att vi lånat upp solhjälmarna från vänner i Brazzaville. (Folke Edsmyr, Afrika brinner, sid 86-87)

Några år senare kom Foke Edsmyr som nu var docent att arbeta på Kenyatta National Hospital i Nairobi. Hans intresse för missionssjukvården i Afrika gjorde att han skrev ytterligare en bok som kom ut 1976 med titeln "Albert Schweitzer - människan, vetenskapsmannen, konstnären". Nu hade det gått några år sedan Schweitzers död och i denna bok fanns en sammanfattning av Schweitzer livsgärning men också en del om besöket på Lambaréné han gjorde 1960.



Detta brev är skickat till byggmästaren John Ekström i Örebro efter hans resa i Afrika med besöket på Lambaréné och några av Örebromissionens missionsstationer.

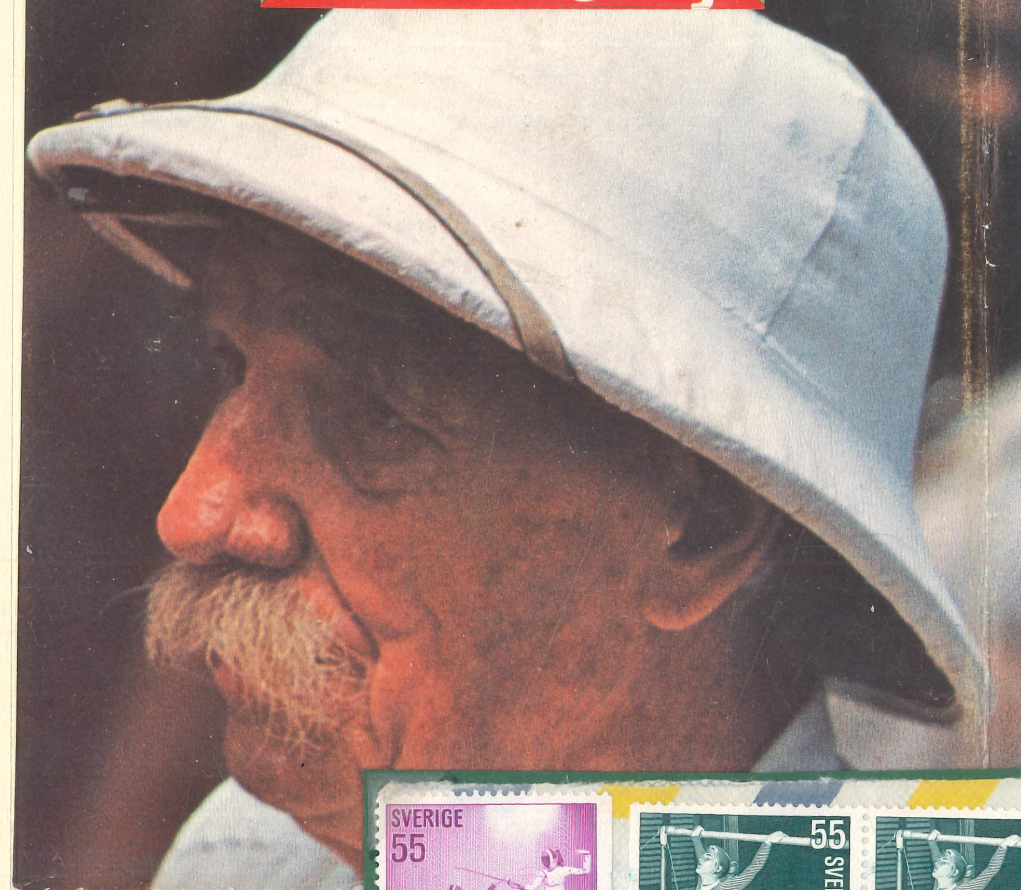
Foto visar när John Ekström och Folke Edsmyr kom till Lambaréné flygfält.



Albert Schweitzer människan vetenskapsmannen konstnären

Harriers

Folke Edsmyr



Folke Edsmyr

är docent i radioterapi och överläkare vid Karolinska Sjukhuset i Stockholm. Från i år 1976 också director för WHO:s femte cancercentra förlagt till Radiumhemmet, Karolinska Sjukhuset, Stockholm.

Folke Edsmyr är en flitig skribent och resenär som gärna berättar om sina personliga erfarenheter och upplevelser. Han anser att en positiv kristen tro mycket väl går samman med modern vetenskap.



Docent Folke Edsmyr
Kenyatta National Hospital
Radiotherapy Department
P O Box 30024
NAIROBI KENYA

Tjänste
Umeå universitet

Radiation Physics Department
University of Umeå
Umeå 2, Sweden

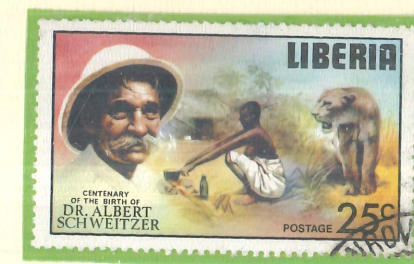
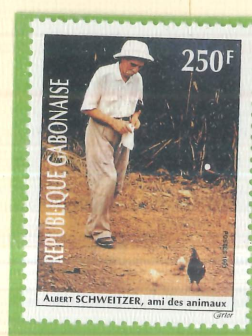
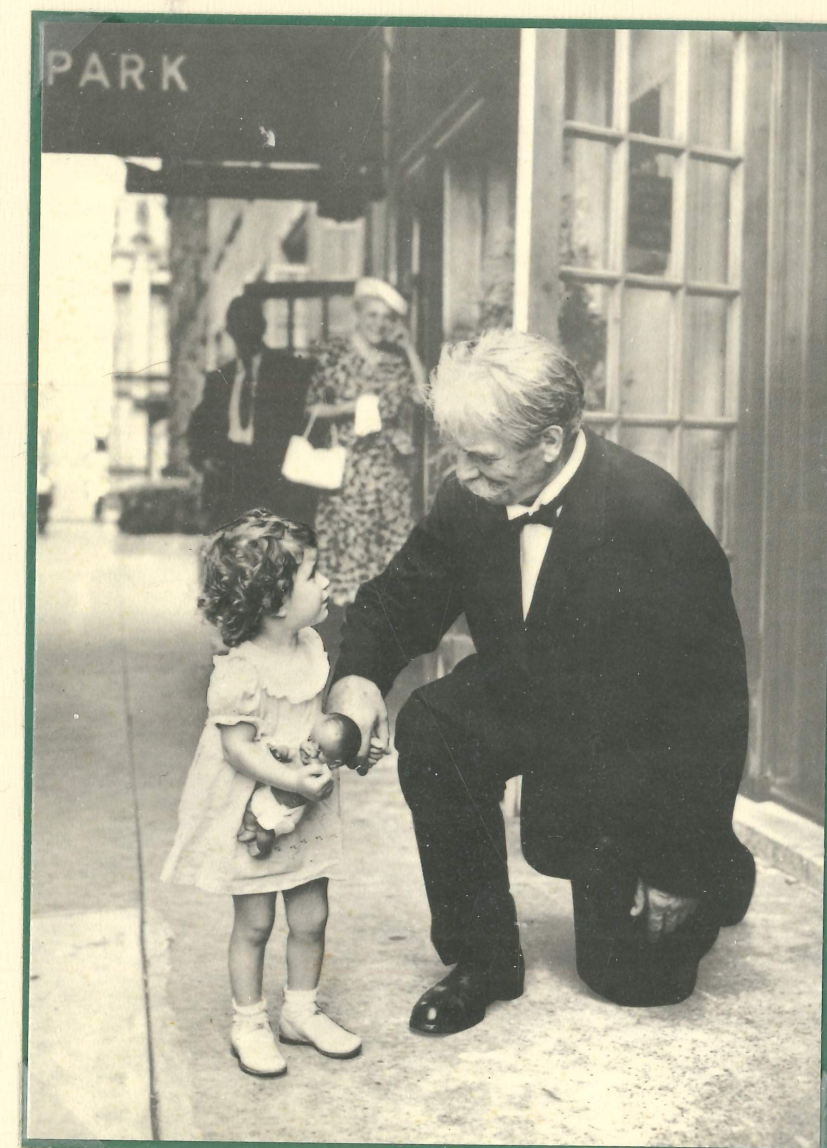
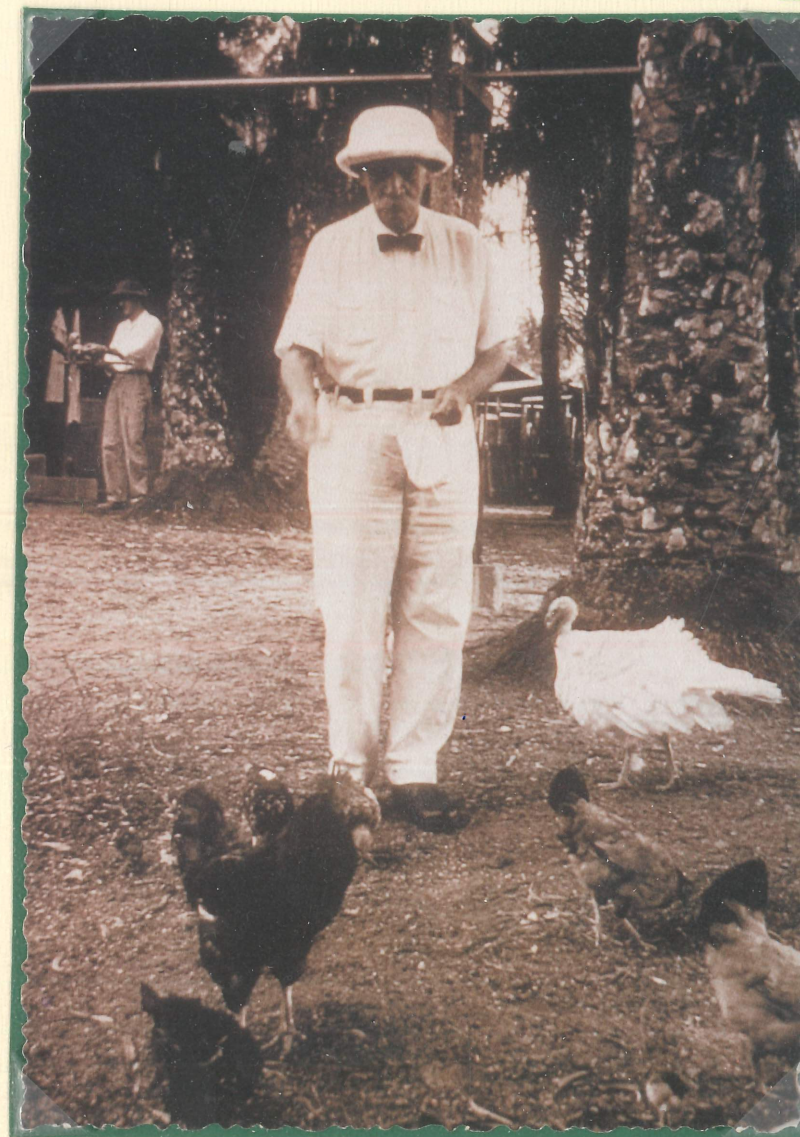
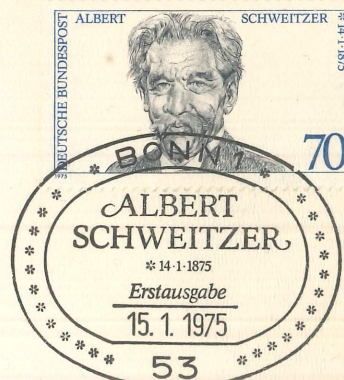
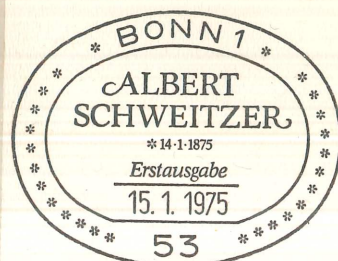
Albert Schweitzer

"Vördnad för livet"

"Vördnad för livet" var Albert Schweitzers etiska hållning som gällde i relationen till vuxna, barn och djur. På Lambaréné tog man hand om både djur och människor. Vid personalens bostäder kunde man finna papegojor, apor, schimpanser, antiloper, katter och hundar.



**Zum 100. Geburtstag
ALBERT SCHWEITZER**
ERSTTAGSBRIEF Folio-print



Albert Schweitzer

Postgången till/från Lambaréné



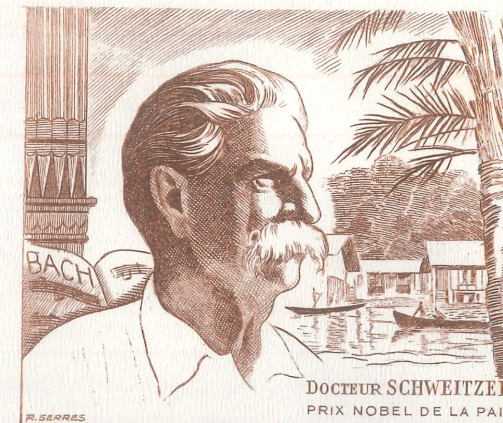
Detta brev från Lambaréné till Albert Schweitzer är stämplat 22/10 1952. En dag senare var brevet i Libreville och cirka en vecka därefter var brevet i Gunsbach. På brevets baksida finns sjukhusets stämpel och poststämpeln från Libreville. Schweitzer var i Europa mellan juli-november 1952 då han bland annat besökte Sverige och även gjorde en grammo-foninspelning ifrån orgeln i Gunsbachs kyrka. Brevets avsändare av handstilen att döma var Ali Silver.



Albert Schweitzer

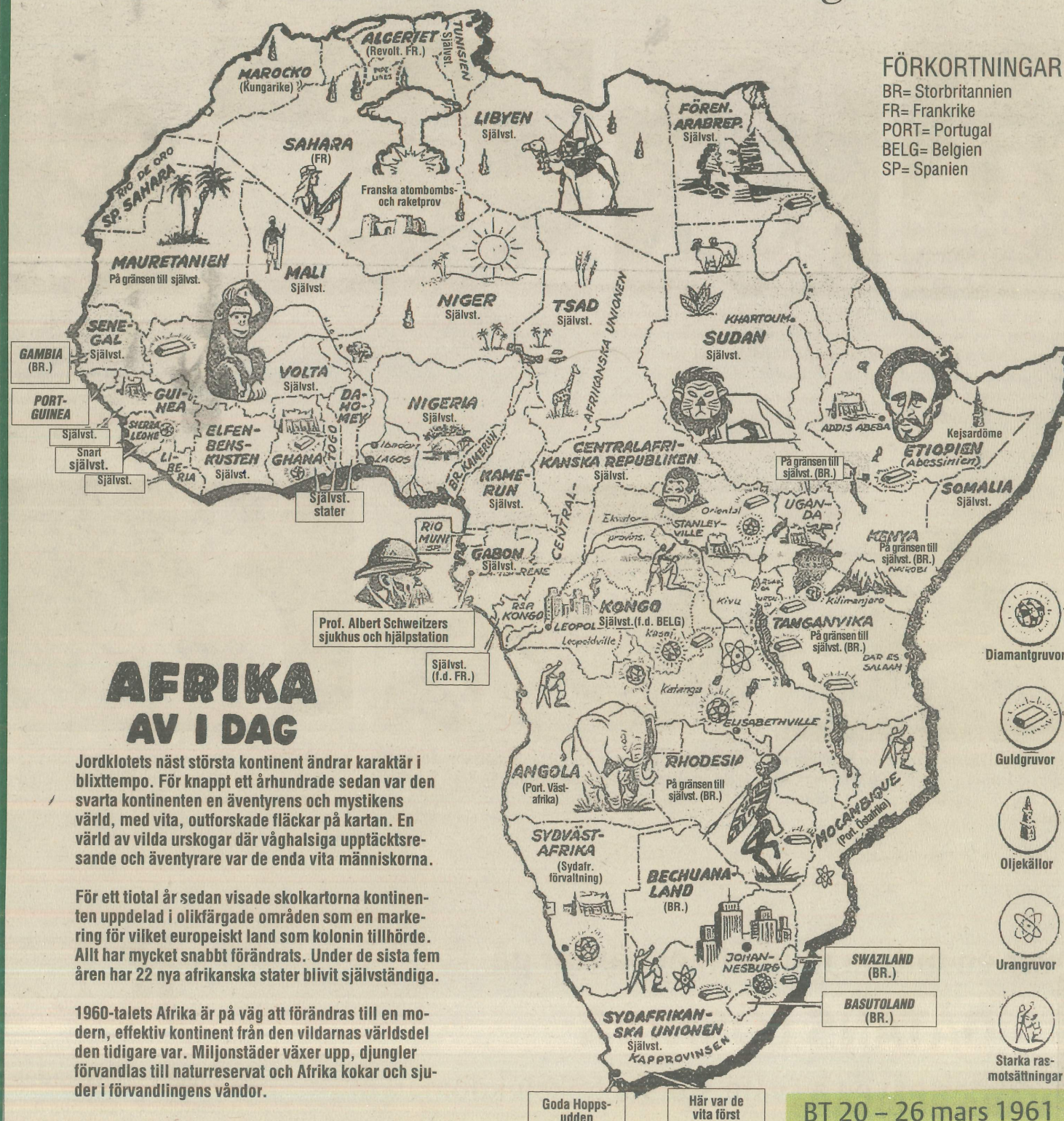
Postgången till/från Lambaréné

Dessa brev från Albert Schweitzer till Emory Ross postades ifrån Lambaréné 12/4 1960 resp 1/7 1961. Gabon blev en egen nation 17/8 1960 då Franska Ekvatorialafrika ersattes av Gabon, Congo-Brazzaville, Tchad och Centralafrikanska republiken. På det första brevet har man Gabons stämpel från Lambaréné. På det andra brevet har man använt ett nytt frimärke från République Gabonaise tillsammans med ett "gammalt" frimärke. På baksidan av brevet finns en ny stämpel med Schweitzers namn och det nya landet République Gabonaise.



Ett av de första frimärkena som det nya självständiga Gabon tog fram 1960 var detta med Albert Schweitzer som var en känd person som bodde i Gabon och hade fått Nobelpriset.

En kontinent i förvandling



AFRIKA AV I DAG

Jordklotets näst största kontinent ändrar karaktär i blixtempo. För knappt ett århundrade sedan var den svarta kontinenten en äventyrens och mystikens värld, med vita, utforskade fläckar på kartan. En värld av vilda urskogar där våghalsiga upptäcktsresande och äventyrare var de enda vita människorna.

För ett tiotal år sedan visade skolkartorna kontinenten uppdelad i olikfärgade områden som en markering för vilket europeiskt land som kolonin tillhörde. Allt har mycket snabbt förändrats. Under de sista fem åren har 22 nya afrikanska stater blivit självständiga.

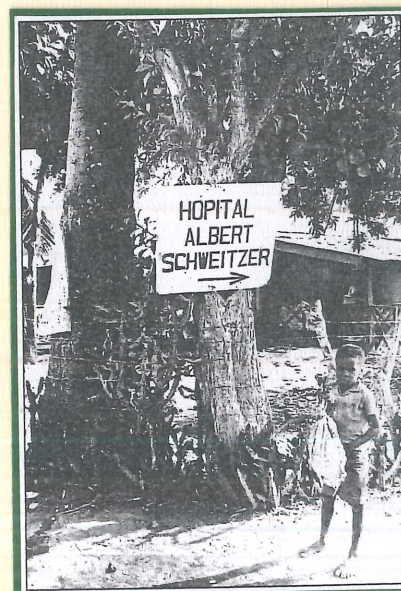
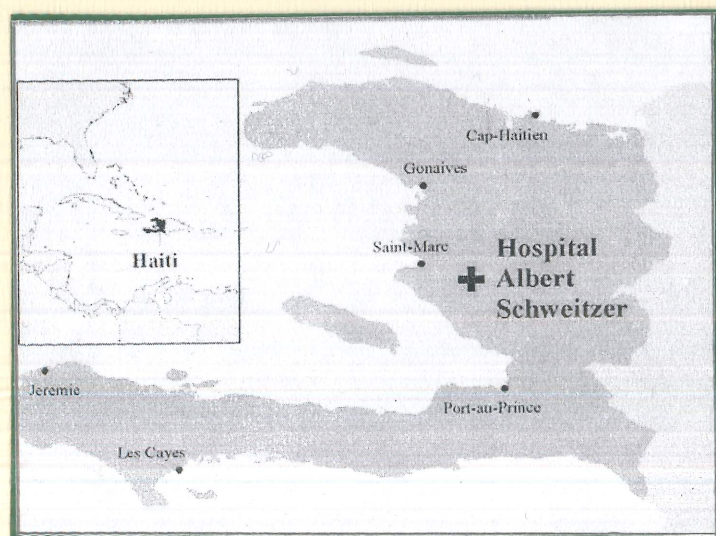
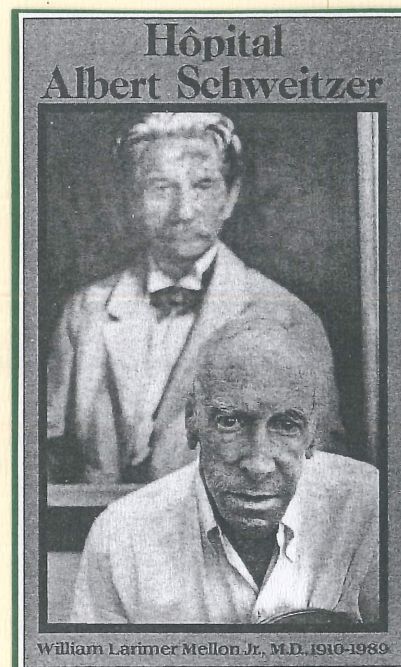
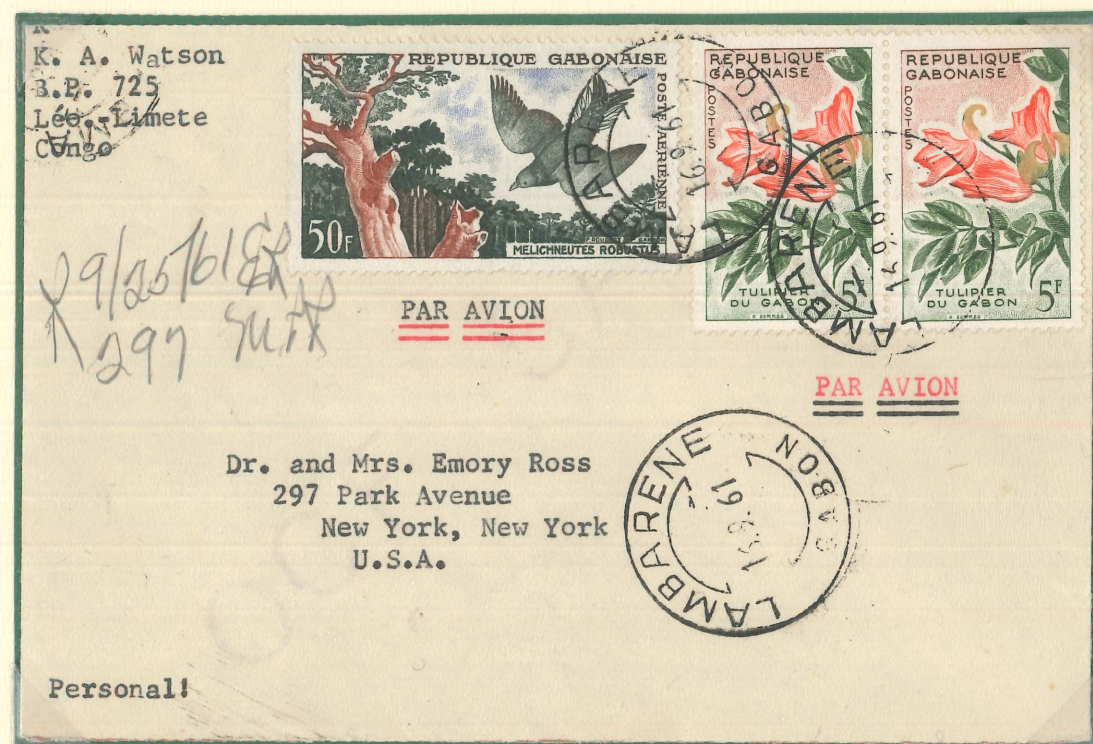
1960-talets Afrika är på väg att förändras till en modern, effektiv kontinent från den vildarnas världsdal den tidigare var. Miljonstäder växer upp, djungler förvandlas till naturreservat och Afrika kokar och sjuder i förvandlingens våndor.

Albert Schweitzer

Hôpital Albert Schweitzer, Haiti

1956 startade HAS (Hôpital Albert Schweitzer) i Deschapelles på Haiti i Västindien cirka 10 mil från huvudstaden Port-au-Prince. Grundaren var Dr Larimer Mellon och hans hustru Gwen som blivit inspirerade av Albert Schweitzer och sjukhuset i Lambaréné.

Dr Mellon kom från Pittsburgh i USA och där han växte upp i en familj som tjänat pengar på bankverksamhet och oljebolag. Mellon gifte sig tidigt och flyttade till Arizona där han köpte en stor boskapsranch. Äktenskapet var inte lyckat utan slutade i skilsmässa och efter militärstjänst under andra världskriget gifte han sig igen med Gwen en fränskild trebarnmor. Det var nu som han läste om Albert Schweitzer i en veckotidning och artikeln om Lambaréné kom att förändra hans liv. Den 37-åriga ranchägaren började nu istället att utbilda sig till läkare vid Tulane University och hans hustru började studera till sjuksköterska. Målet var att starta ett sjukhus bland fattiga människor. Under studietiden började Larimer att brevväxla med Albert Schweitzer och han besökte Lambaréné 1951.



1953 fick Larimer sin läkarexamen. Han var nu 44 år och besökte flera platser i Peru, Nicaragua och Mexico där behovet av sjukvård bland fattiga var stort. Problemet var inte pengar utan var han skulle lokalisera sjukhuset. Tillslut bestämde han sig att bygga ett sjukhus på Haiti där det fanns många ättlingar från afrikanska slavar. Flera var analfabeter och levde under extrem fattigdom. I Artibonitedalen bodde 180.000 människor och här fanns endast två små sjuk-
inrättningar. Nära staden Deschapelles fick man en tomt där Standard Fruit haft en banan-
plantage som övergivits.

Sjukhuset namn bestämdes till Hôpital Albert Schweitzer. Lambaréné var förebilden och Albert Schweitzer godkände namnet. Sjuksköterskor och läkare som senare började arbeta på sjukhuset var volontärer. Många studenter från USA och Canada kom att praktisera på sjukhuset. Dr Mellon tyckte det var viktigt att HAS inte blev ett missionssjukhus utan här var alla välkomna, protestanter, katoliker och judar.

1989 dog dr Larimer Mellon 79 år gammal. Han begravdes på sjukhusets kyrkogård i en enkel kista av samma typ man använde till fattiga patienter som dött. Sjukhuset drivs vidare av några hjälporganisationer i USA och Canada. Hela sjukhuset hade i slutet av 1900-talet 116 sängplatser och här arbetade cirka 400 personer. De flesta kom från Haiti men det var cirka 40 sjuksköterskor och 14 läkare som kom från andra länder.



JOSEPH LOWINGER
225 W. 23rd Street
NEW-YORK, N.Y. 10011
USA

Albert Schweitzer

Schweitzers död

Den 4 september 1965 dog Albert Schweitzer på Lambaréné.

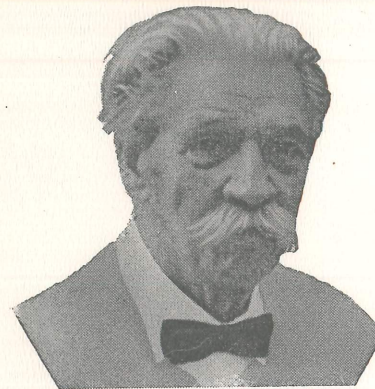
"söndag morgon den 5 september ringde klockorna i sjukhuset och spetälskebyn och förmälde, att le Grand Docteur var död. De inföddas tam-tam-trummor sände budskapet vidare ut över nejden. Från klockan 6 på morgonen och utan avbrott till kort före jordfästningen, som ägde rum på eftermiddagen, strömmade människorna från sjukhuset, spetälskebyn och de omgivande trakterna till dödsrummet för att med djupa vördnadsbetygelser ta avsked av den älskade bortgångne."

Meddelande 1966 Albert Schweitzers sista dagar



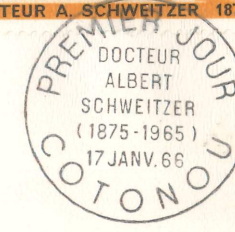
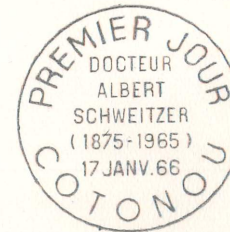
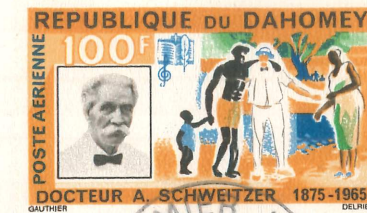
Schweitzers grav på Lambaréné.

RÉPUBLIQUE DU DAHOMEY



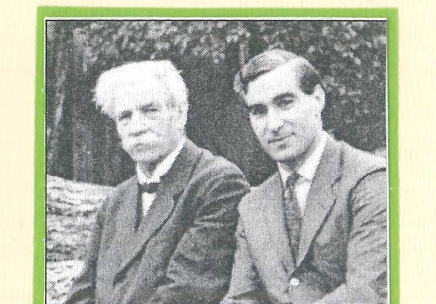
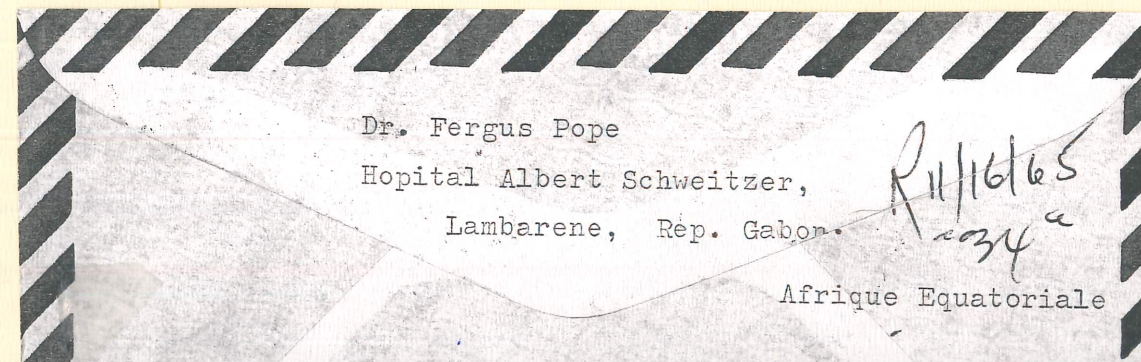
DOCTEUR ALBERT SCHWEITZER
1875 - 1965

PREMIER JOUR D'ÉMISSION

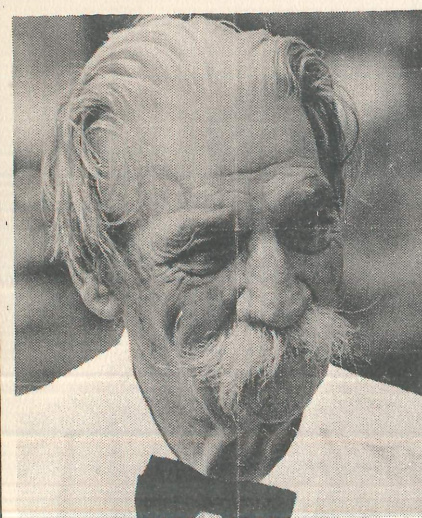


EDITIONS SO. GE. IM.

För att hedra minnet av Albert Schweitzer var det flera afrikanska länder som gav ut frimärken året efter hans död. Gabon gav ut ett frimärke med valören 1000 franc i bladguld.



Dr Schweitzer och Dr Pope



SCHWEITZER - "REVERANCE FOR LIFE"
United States and all the world mourns the passing of Dr. Albert Schweitzer humanitarian, musician, and world famous medical pioneer.

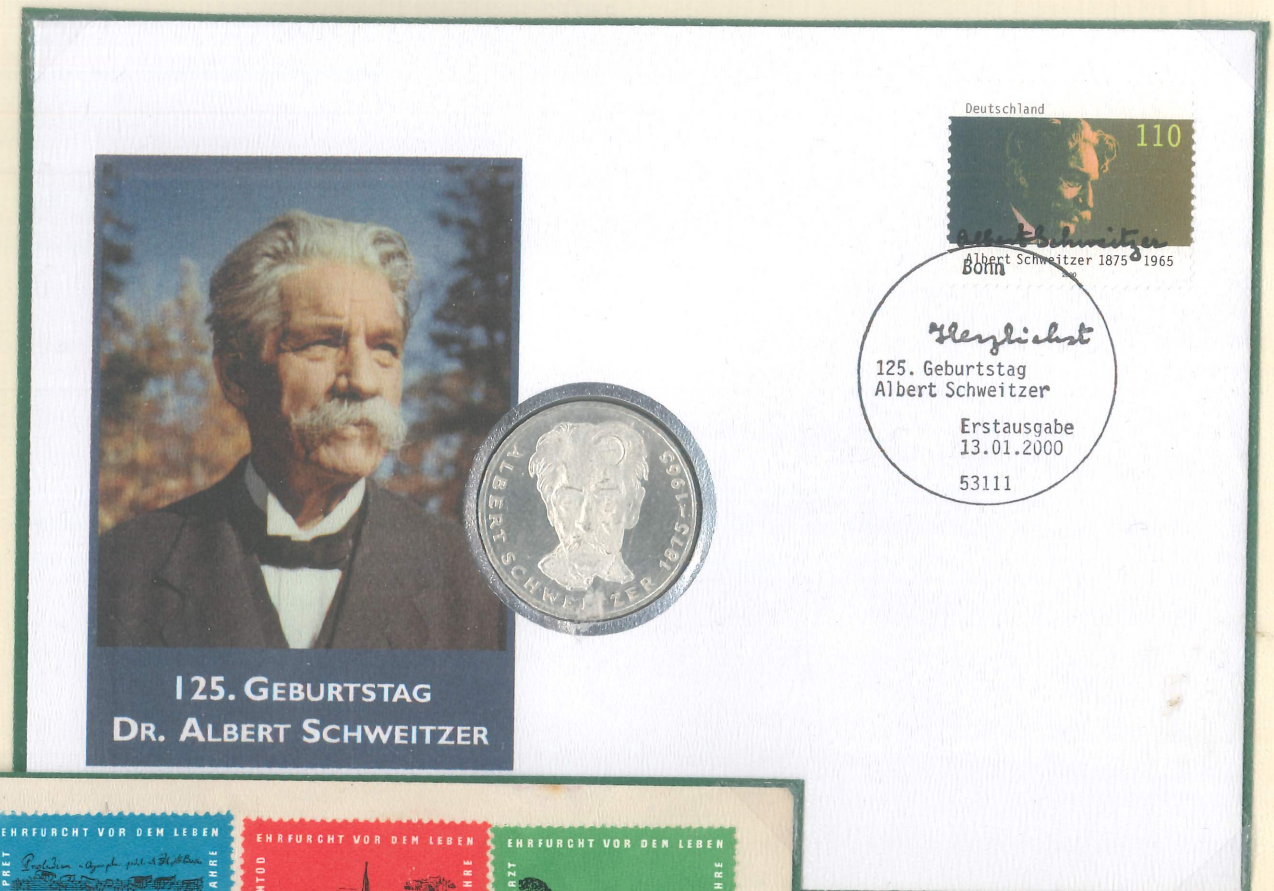
USA är ett land som inte har givit ut något frimärke till minne av Albert Schweitzer. Brevet ovan har emellertid någon framställt i USA stämplat med Schweitzers dödsdatum.

Ovanstående brev är poststämplat i Lambaréné 11/11 1965 och är skickat till Schweitzers gamle vän Dr Emory Ross i New York. Avsändaren var Dr Pope som var i tjänst på Lambaréné vid Schweitzers död.

Albert Schweitzer

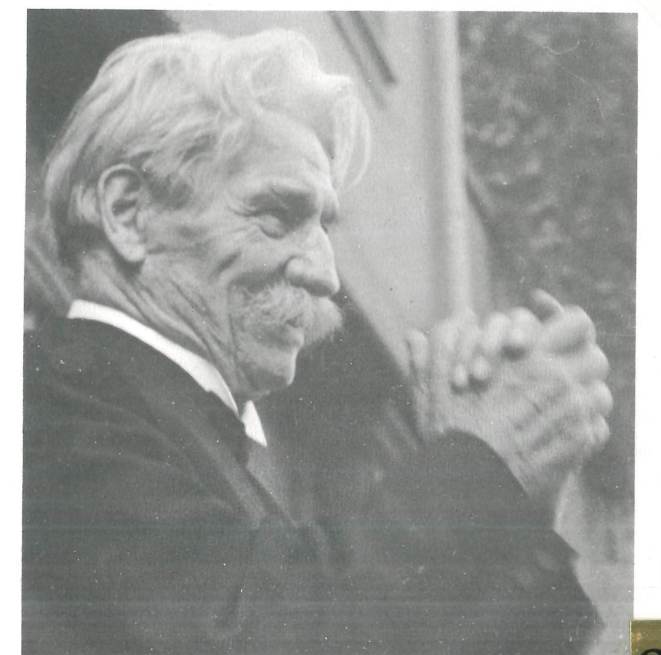
Tyskland

Till 100-årsdagen av Schweitzers födelse gav Postverket i Västtyskland ut ett Schweizer-frimärke. Nedanstående brev skickades från Bonn till Herman, Post Restante i Lambaréné. Då han inte hämtade det rekommenderade brevet efter ett visst antal dagar så skickades brevet tillbaka till avsändaren. Hälsningen från Lambaréné blev en poststämpel på brevet baksida.

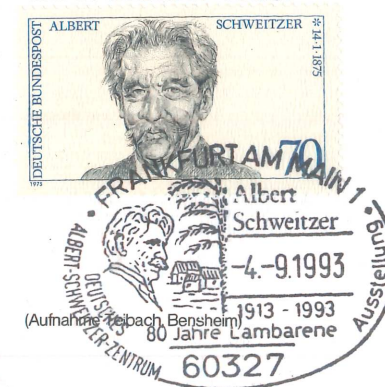
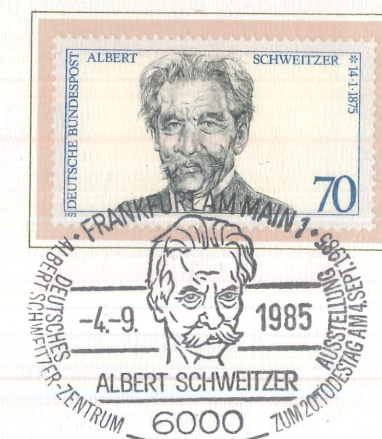


Albert Schweitzer

beim Verlassen des Goethehauses nach Verleihung der Ehrenbürgerwürde durch die Stadt Frankfurt am 9. Oktober 1959.



„Habt Ehrfurcht vor dem Leben.“



Albert Schweitzer

Tyskland

MIT LUFTPOST
PAR AVION



Einschreiben



ERSTTAGSBRIEF



Dagmar Lind
Tollstorp Slaka,
S-58590 Linköping
Schweden - Sverige - Svedujo



Die Post
in der
und in der Ab
nicht v



Gern

Pfarrer Baldau

Frankenthal über
Bischhofsweide Nr. 30



ML-64: ALBERT SCHWEITZER · Folge 2
Hörspiel von Kurt Stephan über das Leben von Albert Schweitzer — Theologe,
Arzt, Musiker, Missionar in Lambarene — dargestellt vom Ensemble der Nord-
deutschen Schauspielbühne.



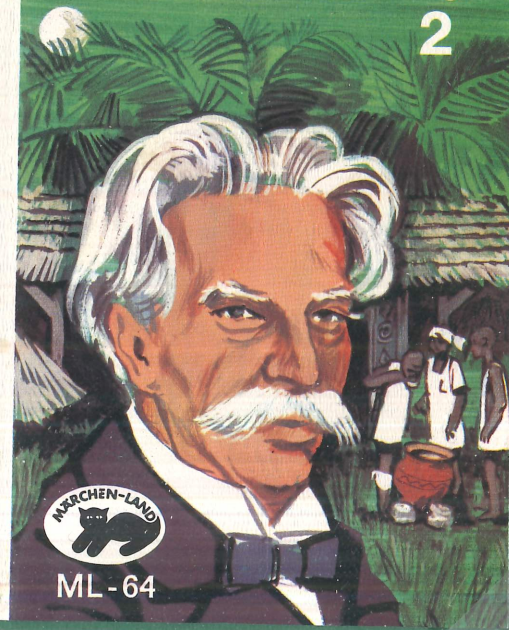
ALBERT SCHWEITZER · Folge 2



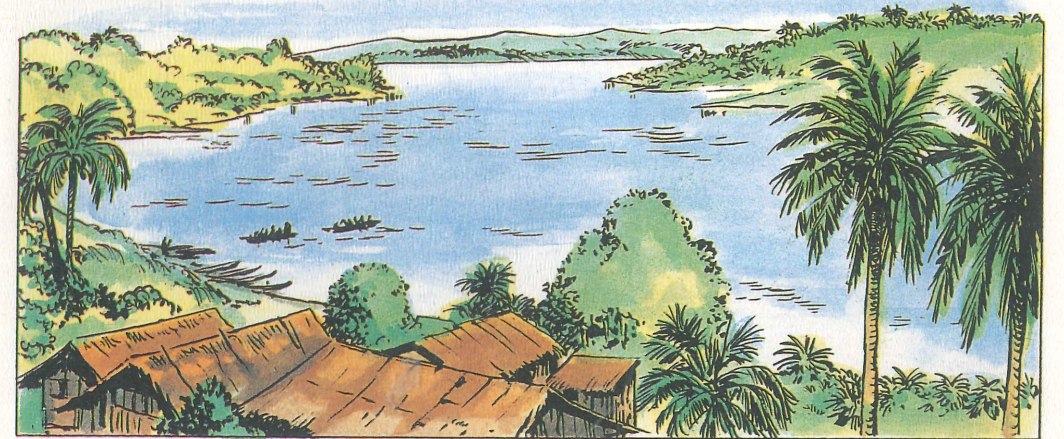
ML-64

Albert Schweitzer

Folge
2



LAMBARENE.

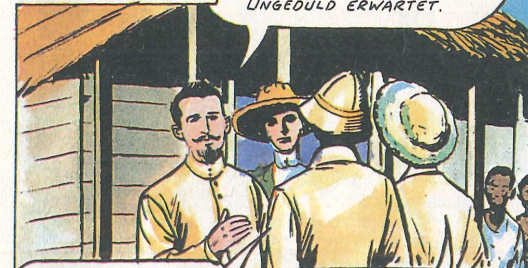


Ein elsässischer
Missionar: Herr
Leo Morel.

HERZLICH WILLKOMMEN BEI UNS,
HERR UND FRAU SCHWEITZER.
SIE WERDEN BEREITS MIT
UNGEDULD ERWARTET.

WIR HABEN DIE IHNEN VERSPRO-
CHENE BARACKE NICHT BAUEN
KÖNNEN. SIE MÜSSEN SICH
FÜR DEN ANFANG MIT DIESEM
EHMALIGEN HÜHNERSTALL
BEGNÜGEN.

DAS MACHT NICHTS.
WIR WERDEN UNS
GLEICH ANS WERK
MACHEN.



ICH SEHE! LIND, ICH
BIN FROH, VON EINEM
ELSÄSSER EMPFANGEN
ZU WERDEN.

BEI IHNEN
FÜHLEN WIR UNS SCHON
WIE ZUHAUSE!



DIE NACHRICHT VON DER
ANKUNFT DES ARZTES
VERBREITETE SICH
SCHNELL. IM HERBST
1913 KONNTE ER
EINE BARACKE
EINRICHTEN, IN DER
SICH EIN KLEINES
SPRECHZIMMER, EIN
OPERATIONSSAAL UND
EINE APOTHEKE
BEFANDEN.
(GESAMTFLÄCHE
32 M²).



DER DRINGENDSTE
FALL, BITTE!

19



38

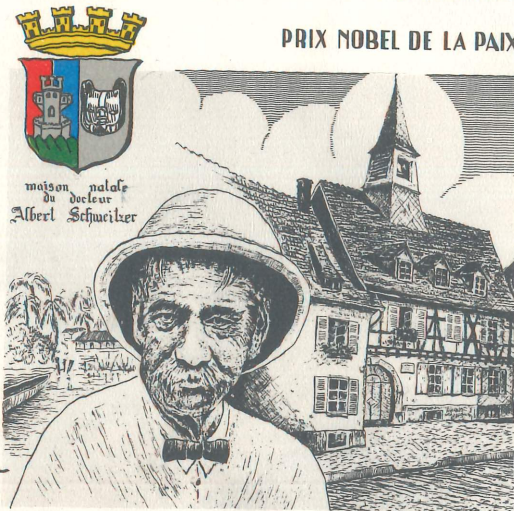
Albert Schweitzer

Frankrike

ENVELOPPE PHILATELIQUE

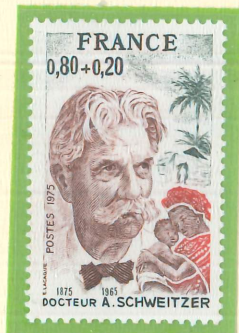
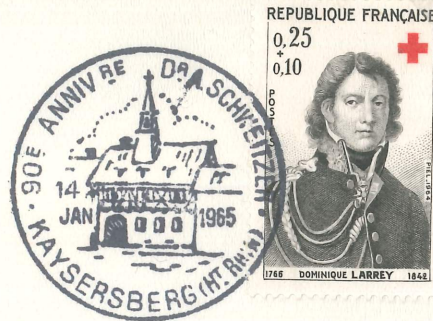
Albert Schweitzer

PRIX NOBEL DE LA PAIX



Né à KAYSERSBERG le 14 janvier 1875

Club Philatélique de la Vallée de Kayersberg



Centre international
Albert Schweitzer
8 route de Munster
F- 68140 GUNSBACH



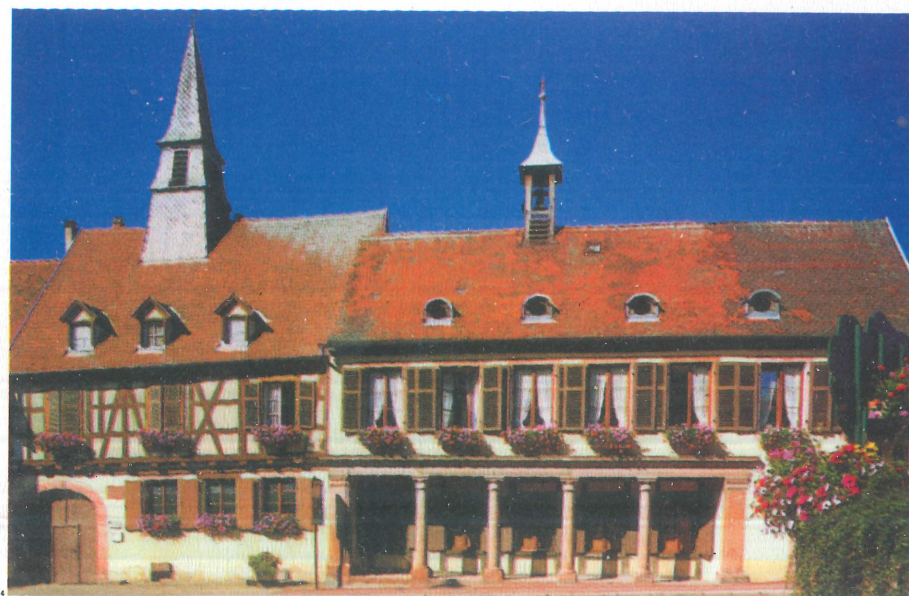
"C'est là-haut que taillé
dans la pierre, je voudrais
pouvoir accueillir mes amis,
c'est là qu'ils voudront bien
avoir une pensée pour moi...
C'est là que je me sentais
totalement chez moi."

Albert Schweitzer



**Musée / Museum
Albert Schweitzer**
68140 GUNSBACH (France)

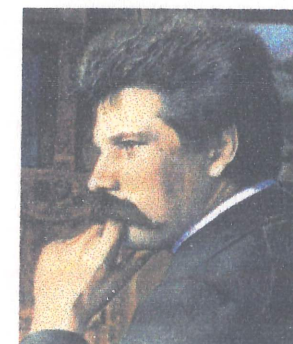
Ouvert du mardi au samedi
Le dimanche en juillet et août sur réservation
Geöffnet von Dienstag bis Samstag
Sonntags Juli und August nach Voranmeldung



MUSÉE
ALBERT SCHWEITZER
1875-1965
ALBERT SCHWEITZER
MUSEUM

68240 KAYSERSBERG

90^{ème} anniversaire du départ de
GUNSBACH pour LAMBARÉNE
d'Albert et Hélène Schweitzer
21 mars 1913



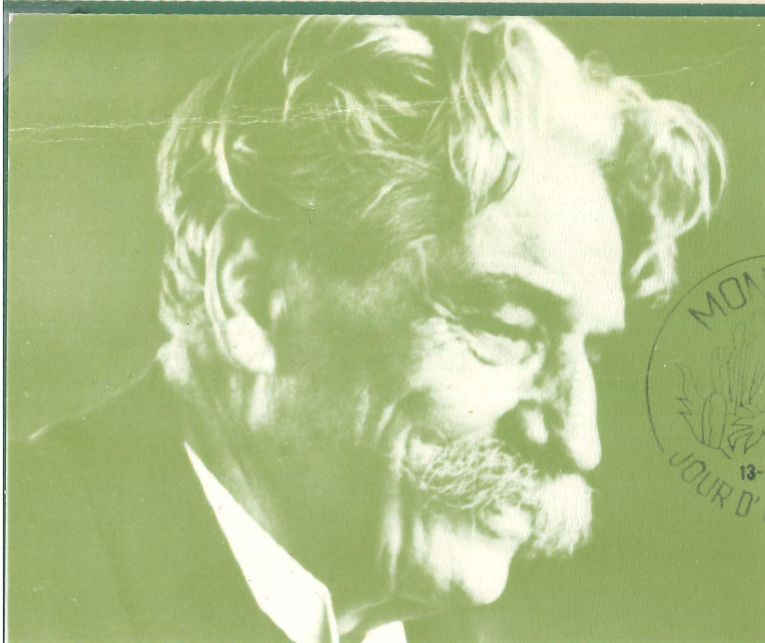
"Je voulais devenir médecin pour pouvoir travailler sans
parler. Des années durant je m'étais dépensé en paroles...
dans cette nouvelle forme d'action je ne me voyais plus
parlant de la religion d'amour, mais occupé à la mettre en
pratique."

Albert Schweitzer



Albert Schweitzer

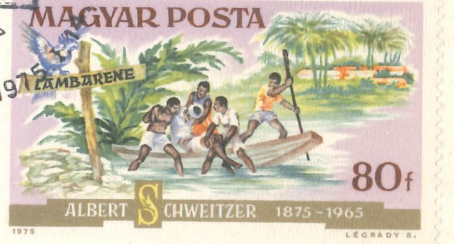
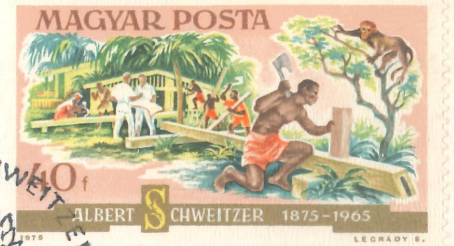
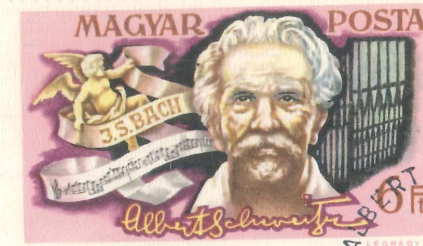
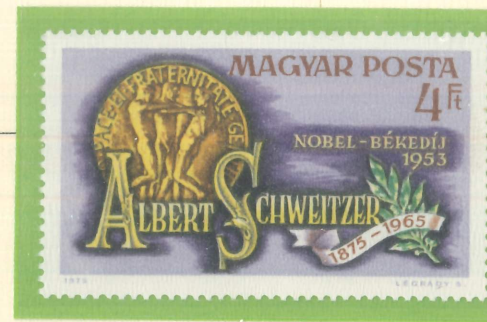
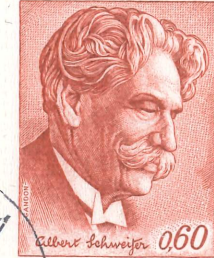
Europa



1875 - 1975

COMMÉMORATION DU CENTENAIRE DE LA
NAISSANCE DU D^r ALBERT SCHWEITZER

1875 MONACO 1975

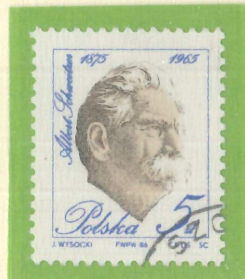
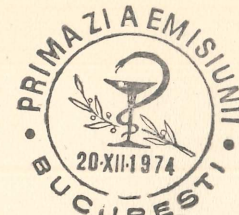


TÉRTIVEVÉNY
AVIS DE RÉCEPTION



Ajánlott!
Saját kezhez!

Horváth Károlyné
1149 Budapest
Tábornok 20 III 1

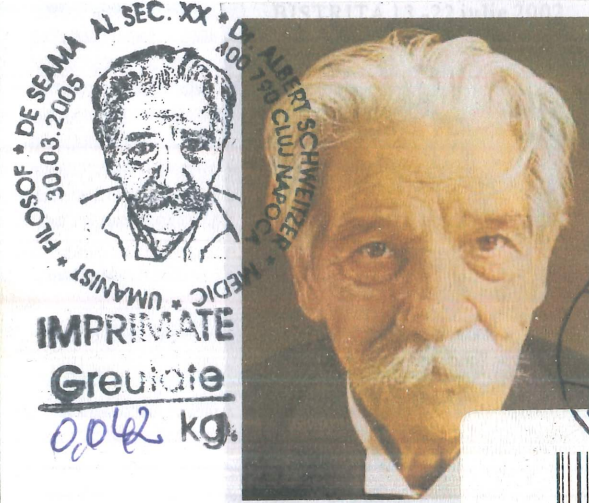


Dr. ALBERT SCHWEITZER

AISON POS

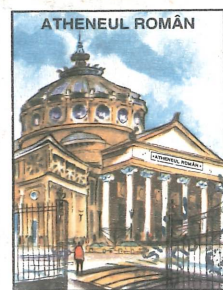
FEDERAȚIA FILATELICĂ ROMÂNĂ

EXPOZIȚIA FILATELICĂ NAȚIONALĂ
OPEN CLASS
FILEX TRANSILVANICA - ediția a VIII-a



IMPRIMATE
Greutate
0.042 kg.

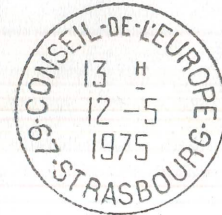
ANDREI MURE
Ilustrată din colecția Șt.



Destinatar
MR
JOEL TRLI
FENTE VILLAGATAN 15A

Cod
50454
Localitatea
BORÅS
SUECIA

40



LIASON
POSTALE
« 1^{ER} JOUR D'ÉMISSION » — CONSEIL DE L'EUROPE

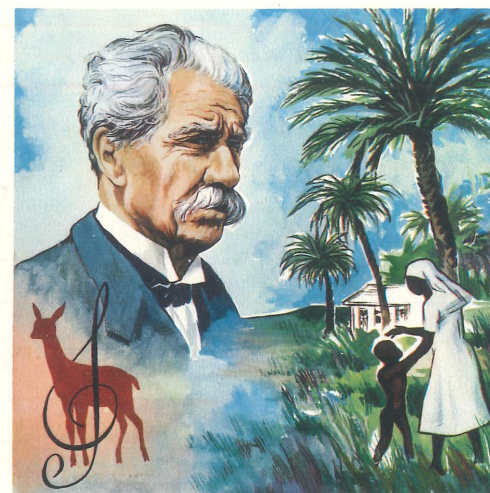
Nº 0358
EUROPA F D C SERVICE
P. REST. BUR. TEMP.
CONSEIL DE L'EUROPE
STRASBOURG

Albert Schweitzer

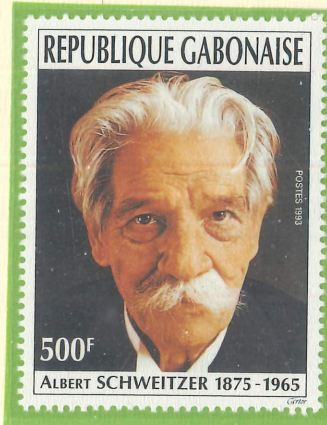
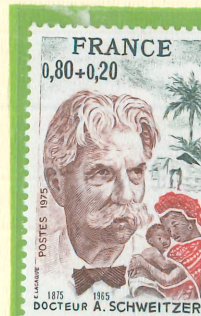
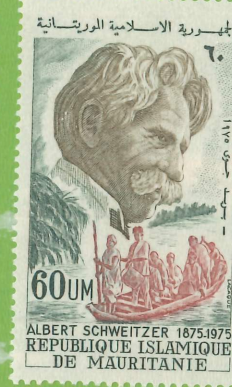
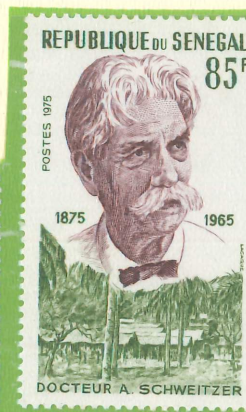
Gamla franska kolonier i Afrika och Oceanien

Flera av de fd franska kolonierna i Afrika och Oceanien tillsammans med Frankrike gav ut frimärken när det var 90 eller 100 år sedan Schweitzers födelse. Många av dessa länder har använt samma konstnär (Lacaque) även om frimärkenas format är lite olika. Frimärkena från Mali och de båda små öarna Wallis och Futuna i Oceanien lyfter fram Schweitzers musikintresse. RCAs motiv kom ut på två olika frimärken med två års mellanrum eftersom landet bytte namn. Det nya landets namn Empire Centralafricaine stämplades över det gamla namnet. Kejsardömet varade under några år när enväldshärskaren kejsaren Bokassa genom en kupp tagit makten i landet. Efter att han tvingats av tronen återfick landet sitt gamla namn.

PREMIER JOUR D'EMISSION
N° 903 HISTORIQUE F.D.C.



Albert SCHWEITZER
(1875-1965)



RÉPUBLIQUE GABONAISE



CENTENAIRE DE LA NAISSANCE
DU DOCTEUR A. SCHWEITZER
1875 - 1975

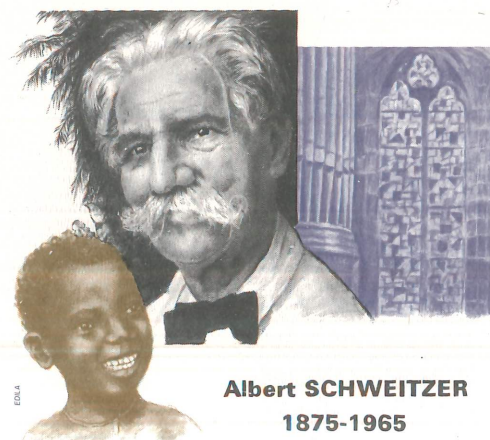
PREMIER JOUR D'EMISSION



EUROPA FDC SERVICE
Poste Restante
Bureau de poste temporaire
Conseil de l'Europe STRASBOURG
N° 00937

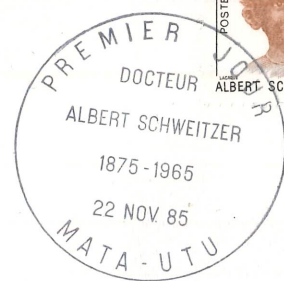
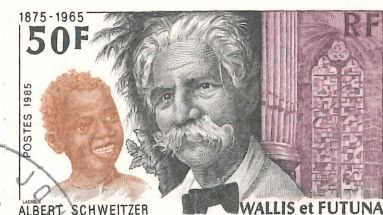
Tirage limité (numéroté de 1 à 2000)

WALLIS et FUTUNA

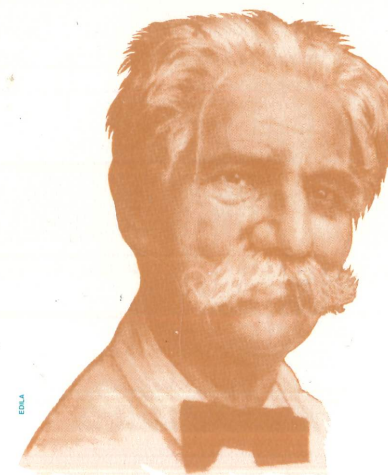


Albert SCHWEITZER
1875-1965

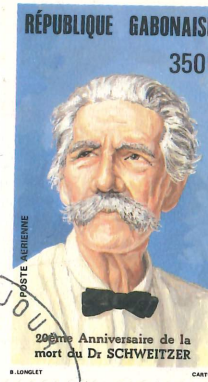
PREMIER JOUR D'EMISSION



RÉPUBLIQUE GABONAISE

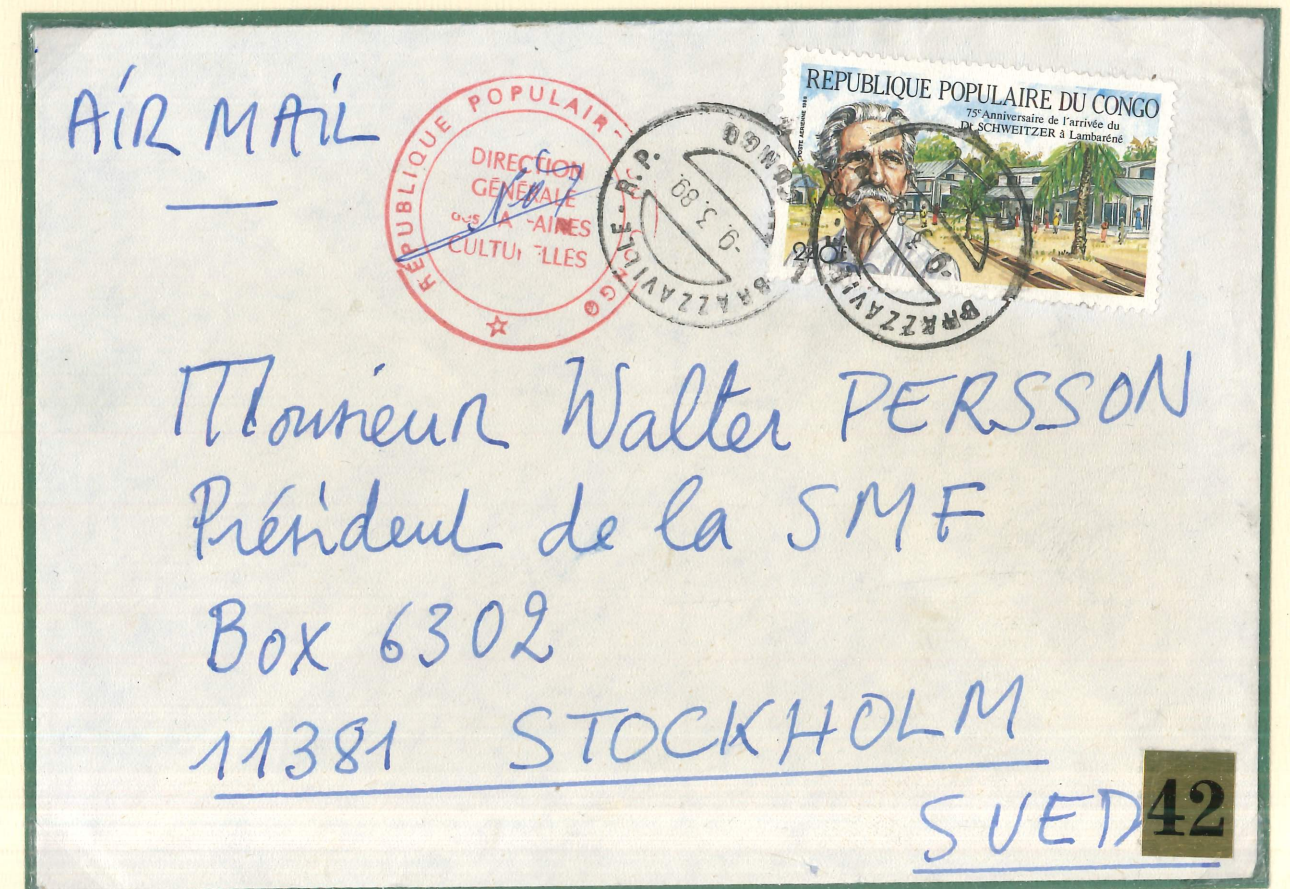
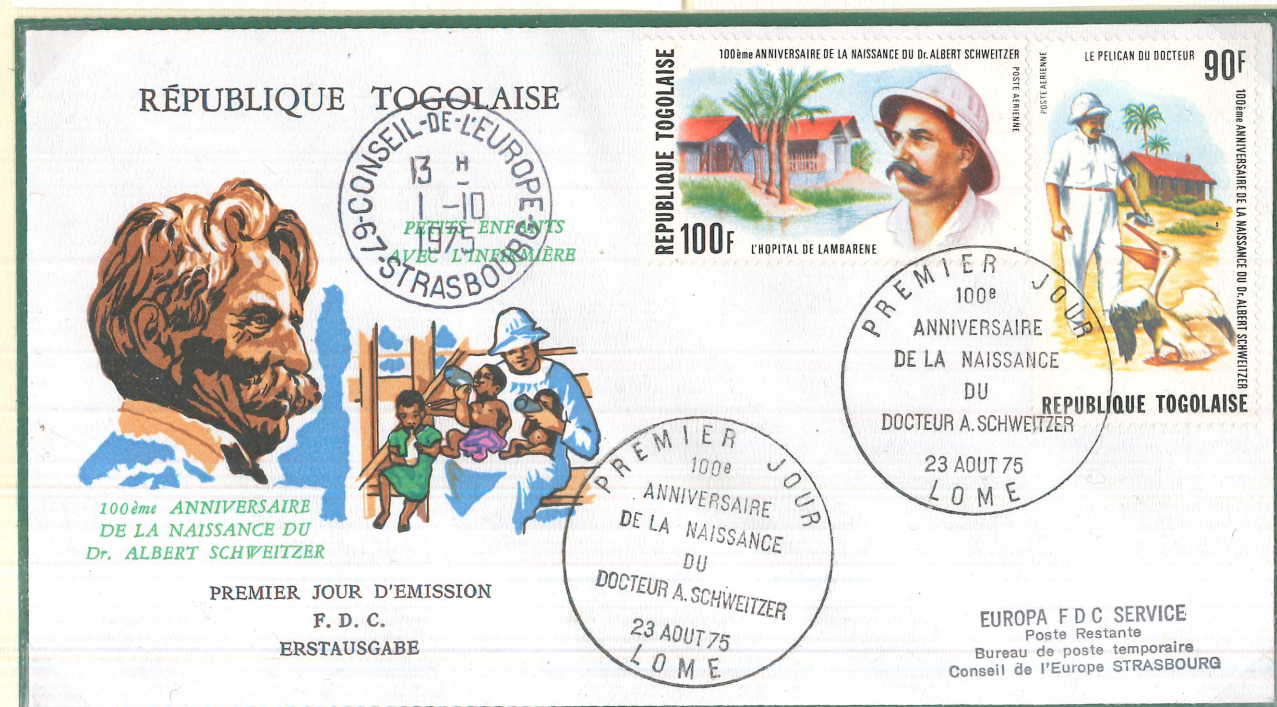
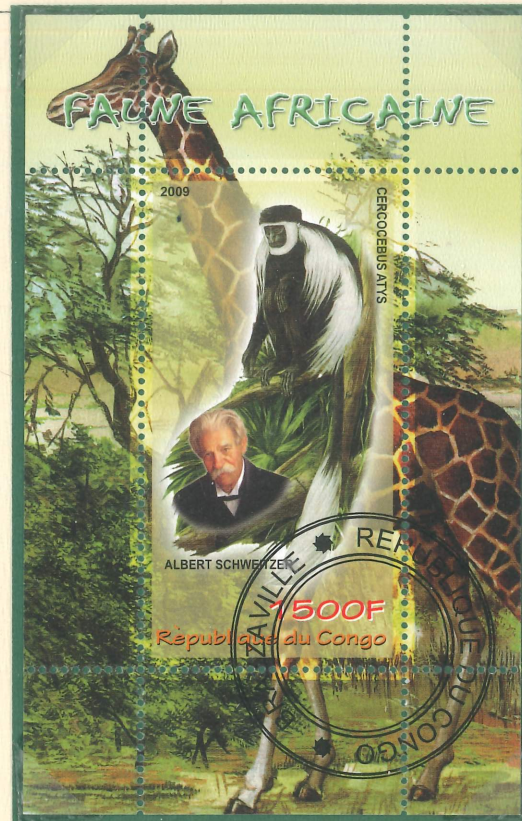


20^e Anniversaire
de la mort d'Albert SCHWEITZER
PREMIER JOUR D'EMISSION



Albert Schweitzer

Afrika



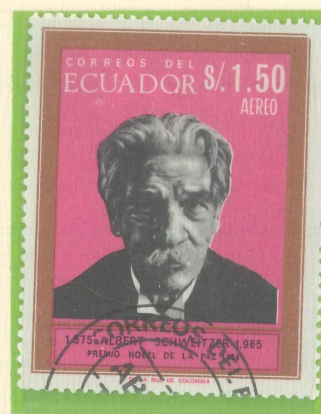
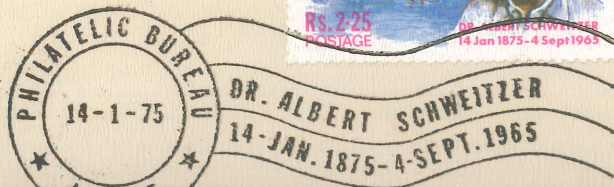
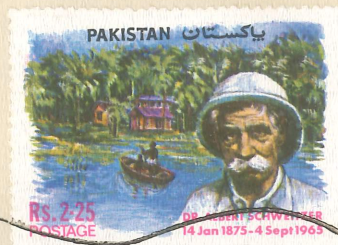
Albert Schweitzer

Sydamerika, Asien, Västindien

DR. ALBERT SCHWEITZER
14 Jan. 1875-
4 Sept. 1965



FIRST DAY OF
14 JANUARY
PAKISTAN POST



슈바이처 박사 탄생 100주년 기념
Postage Stamps to Commemorate
the Centennial of Dr. Albert Schweitzer

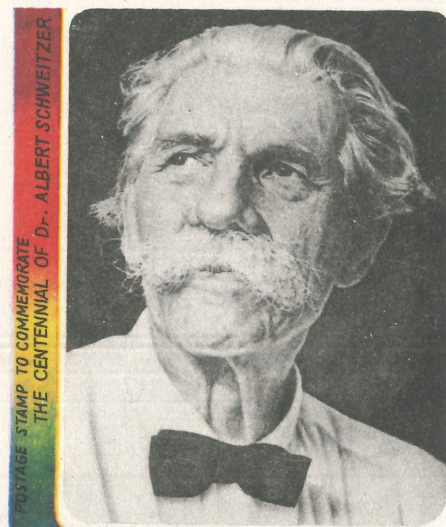


1975. 1.14

대한민국 체신부

MINISTRY OF COMMUNICATIONS
REPUBLIC OF KOREA

슈바이처박사탄생 100주년기념



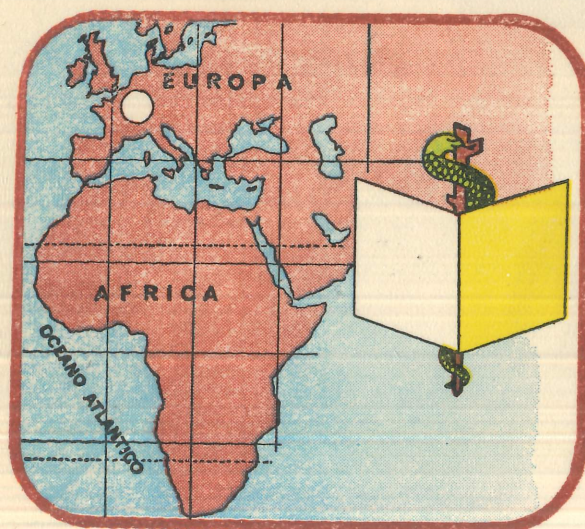
REPUBLIC OF KOREA

FIRST DAY OF ISSUE JAN. 14, 1975

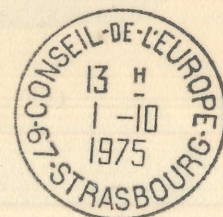


HOMENAJE AL CENTENARIO NACIMIENTO Dr. SCHWEITZER

1875 - 1975



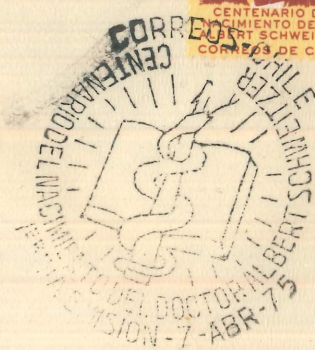
1.º DIA DE EMISION: 7 de Abril de 1975



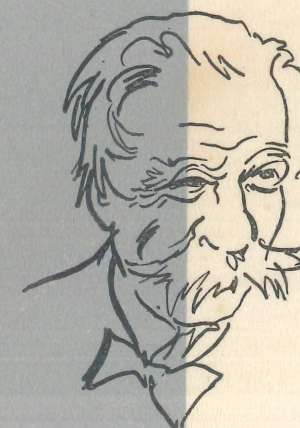
EUROPA FDC SERVICE
Poste Restante
Bureau de poste temporaire
Conseil de l'Europe STRASBOURG



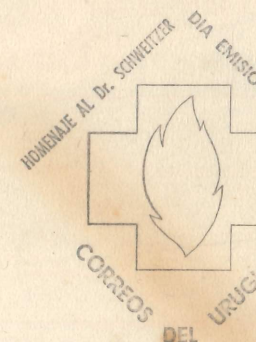
departamento filatélico comercial



Dr. ALBERTO SCHWEITZER



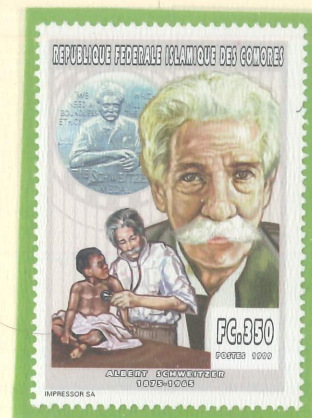
SOBRE PRIMER DIA
EDICIONES C. F. U.



Albert Schweitzer

Museum Hôpital Schweitzer, Lambaréné

Albert Schweitzers bostad på Lambaréné är idag ett museum. Dessa vykort visar huset där Schweitzer bodde och hans arbetsrum som det såg ut när han dog 1965.

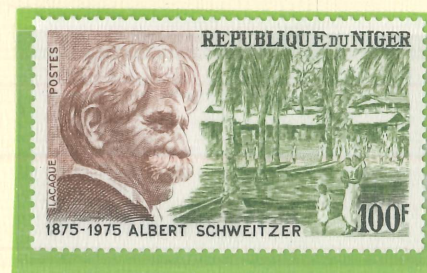
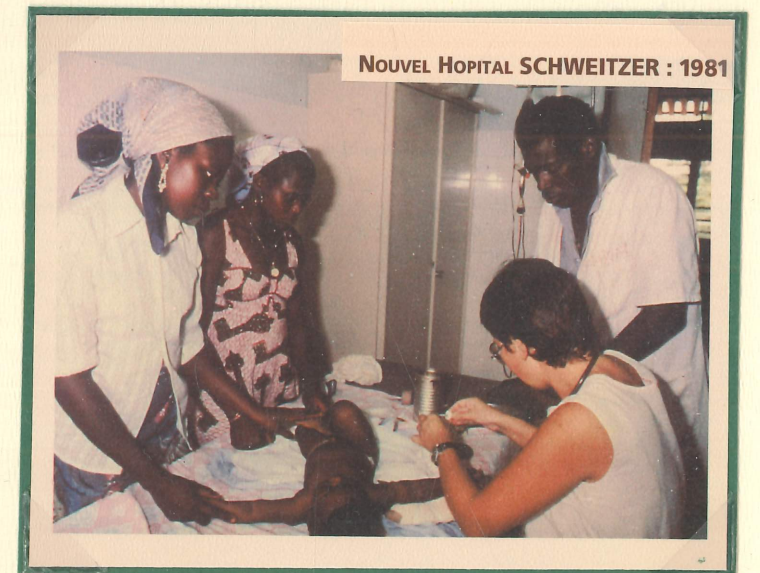
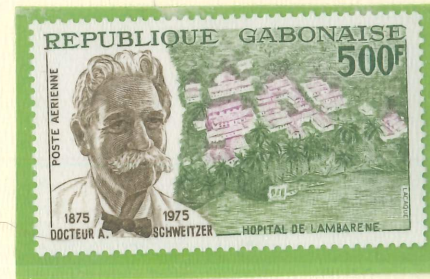


Souvenirs de Lambaréné

Albert Schweitzer

Nya Hôpital Albert Schweitzer, Lambaréné

På 100-årsdagen av Schweitzers födelse den 14 januari 1975 lades grundstenen till ett helt nytt sjukhus i Lambaréné vid sidan av det gamla sjukhuset. När det nya sjukhuset invigdes 1981 arbetade totalt cirka 160 personer på sjukhuset där de flesta bodde på sjukhusområdet. Staten Gabon betalade lönekostnaderna för den gabonesiska personalen. Läkare och andra som rekryterats i Europa och USA betalas med biståndspengar från olika Albert Schweitzerföreningar. Hela sjukhuset drivs av stiftelsen "Fondation de l'Hôpital Albert Schweitzer à Lambaréné". Själva sjukhusbygget hade finansierats genom den gabonesiska staten och olika Schweitzerföreningar i Europa och USA.



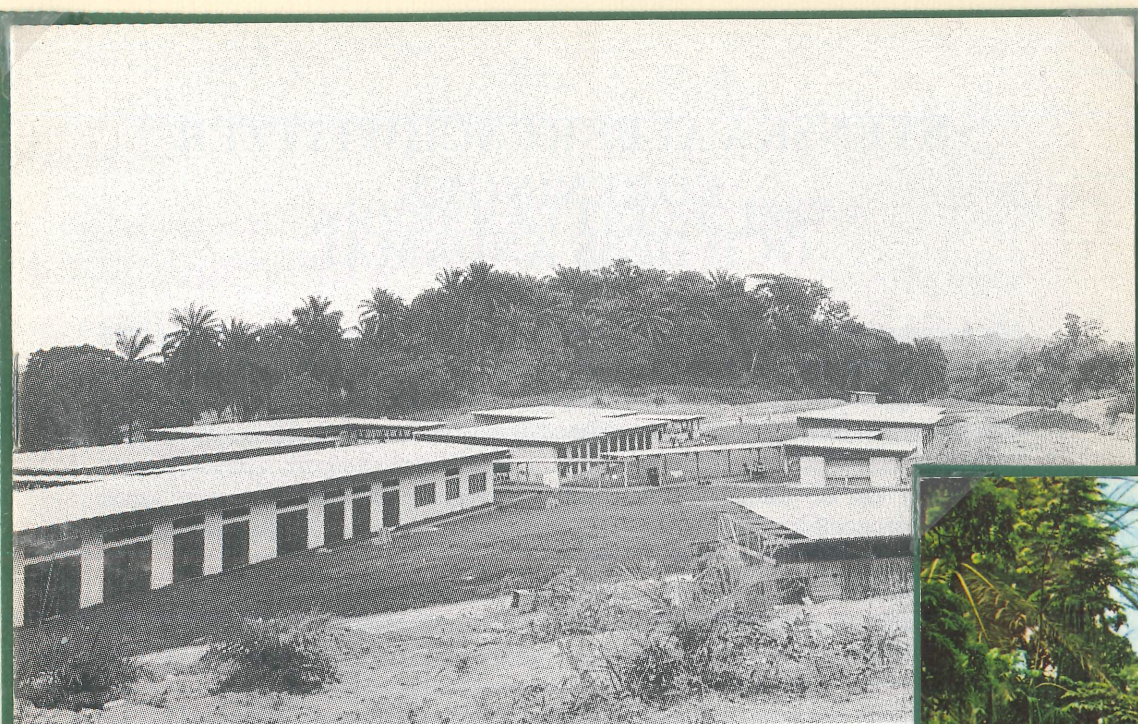
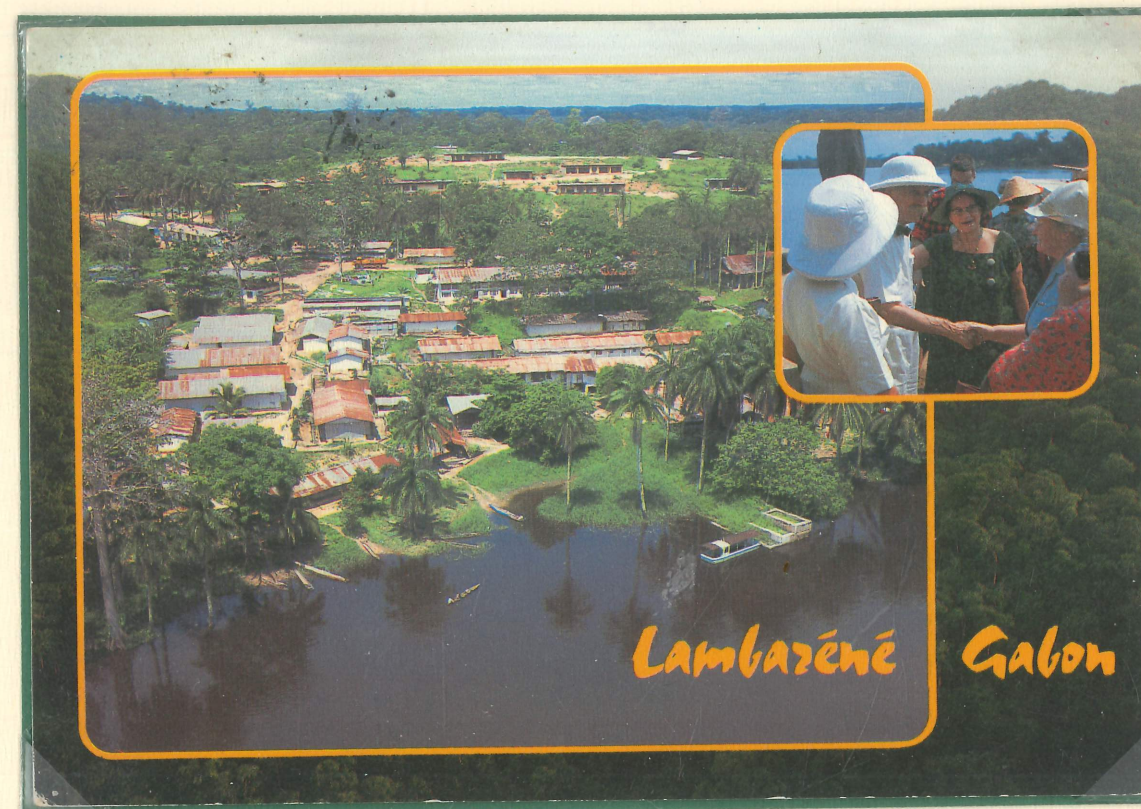
Under 1980/81 har sjukhuset vid Ogoweflodens strand flyttat från den gamla sjukhusbyn till nya och tidsenliga lokaler på närbelägen mark som erövrats från regnskogen. Sjukhuset har tre huvudavdelningar: allmän och tropisk medicin, kirurgi samt förlossningsavdelning med barnklinik. Sjukhuset startade även 1977 en sjukvårdareskola. 1980 började även medicin-studenter från universitetet i Bern tjänstgöra sex månader vid sjukhuset och sedan kom även studenter hit från Harvard Medical School i Boston, USA.

Svenska SIDA bidrog 1987 med 340.000 kr till en medicinsk fältverksamhet i sjukhuset stora upptagningsområde. Bland annat inköptes en 4-hjulsdriven jeep för resorna och vidare inköp av läkemedel, vacciner och annat material. Fältverksamheten kom att omfatta mödravård och barnavård, behandling av masksjukdomar, vaccinering mot polio, tuberkulos och mässling.

Albert Schweitzer

Nya Hôpital Albert Schweitzer, Lambaréné

Den svenska Albert Schweitzerföreningen fanns med och hade samlat in pengar till byggnationen. Det nya sjukhuset invigdes 1981. Under tre olika tillfällen besökte medlemmar från den svenska föreningen Lambaréné. 1980 var kapten Torsten Gardemant från Linköping där. Tre år senare gjorde prosten Harald Tigerström sitt andra besök och denna gång tillsammans med en grupp ifrån Tyskland. Cirka tio år senare 1993 besökte Per och Brita Erlansson Lambaréné. De kom från Lund där Per arbetade som läkare.

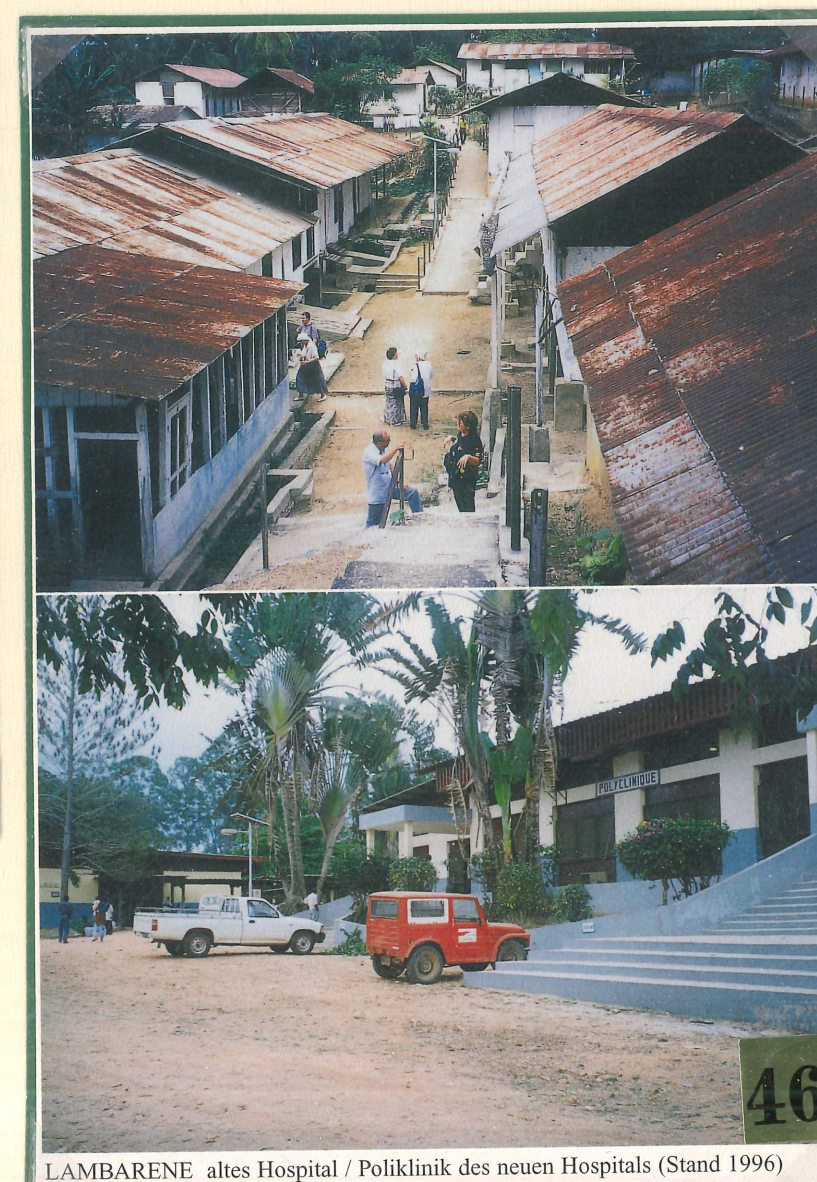
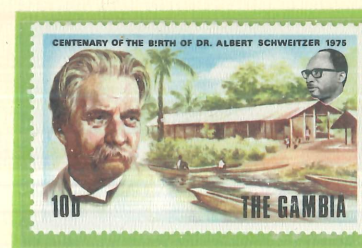


XLIV

1988



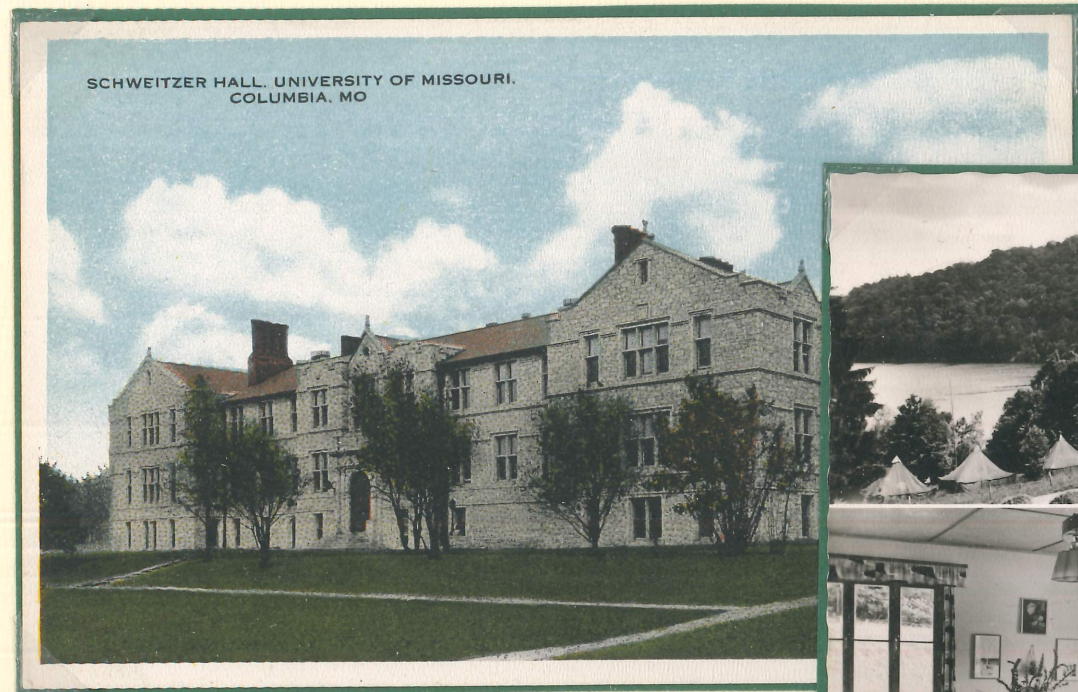
Meddelanden från
Svenska Albert Schweitzer Föreningen



Albert Schweitzer

Verksamheten lever vidare

Det är inte bara ett nytt sjukhus på Lambaréné och olika museum som gör att Albert Schweitzers arbete lever vidare. I främst Tyskland och Frankrike är det många skolor, sjukhus, gatunamn och lägergårdar som idag har namnet Albert Schweitzer. Till exempel i Tyskland hittar man 190 skolor som har fått namnet Albert Schweitzer Schule. I USA heter till exempel aulan på University of Missouri för Schweitzer Hall och på Disneyland i Kalifornien kan per båt passera en attraktion som kallas Schweitzer Falls.



Schweitzer Falls i Disneyland Kalifornien



LYCEE ALBERT SCHWEITZER

1945 - 2005
de
CHARLEMAGNE
à
ALBERT
SCHWEITZER

93340 LE RAINCY

LETTRE

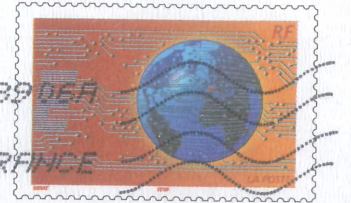
LA POSTE

1890EA

PRIORITAIRE

20-11-09

FRANCE



LETTRE 20 g France

Även efter Albert Schweitzers död fortsatte man i Sverige att informera om Lambaréné och samla in pengar till det nya sjukhuset som man höll på att bygga. För att få mer direktinformation lät man domprosten Robert Murray från Strängnäs resa till Lambaréné den 18 sept 1967. Detta var det första besöket av en svensk i Lambaréné efter Albert Schweitzers död. Murray var sekreterare i den svenska Albert Schweitzerkommittén. Han berättar sedan om sin resa i ett nummer av tidningen Meddelande:

Nu sänker sig flygplanet över den gräsbevuxna slätt som sedan tio år utgör den lilla staden Lambarénés flygplats. Vi tränger oss mot utgången och redan på avstånd ser jag utanför det lilla träskjulet som föreställer en flyghall, Rhena Ecjert-Schweitzer. På några minuter har vi hunnit ner till floden där en något medfaren motorbåt väntar på att föra oss vidare till den plats som för alla Albert Schweitzers vänner är Lambaréné mycket mer än flygplatsen och staden. ...

Redan på avstånd ser jag vid stigen, som leder upp till stationen och på vilken de flesta besökare och patienter kommer, fyra enkla kors av cement. Jag vet redan inskriften på ett av dem. Dr Albert Schweitzer - né le 14.1 1876 - décédé le 4.9 1965.

(Meddelande XXX, 1969, sid 5-6)

Albert Schweitzer

100 år i Lambaréné

100 årsminnet av Albert Schweitzers sjukhus i Lambaréné

Den 7:e juli 2013 var det 100 år sedan Albert Schweitzer kom till Lambaréné och då var 350 läkare och medicinska forskare samlade till en konferens i Lambaréné och Libreville. Bland deltagarna i konferensen fanns 4 Nobelpristagare och flera höga representanter för bl.a. UNESCO. Gabons president Ali Bongo fanns med och han presenterade ett nytt instiftat ett pris "The international Albert Schweitzer prize" samt även grundandet av ett nytt forskningscenter på Lambaréné sjukhus. Här skall man samordna forskningen om den afrikanska kontinentens stora sjukdomar malaria, tuberkolos och HIV.

Vid konferensen presenterades många föredrag inom dagens sjukvård i utvecklingsländer. En svensk forskare professor Hans Rosling medverkade och han visade på den stora förändringen som skett på senare år i många utvecklingsländer beträffande befolkningstillväxten och hälsovården. Framtiden i många länder är enligt Rosling betydligt ljusare än vad som massmedia många gånger presenterar.

100 Jahre Menschlichkeit 1913
Albert Schweitzer in Lambarene
100 Years of Humanity 2013

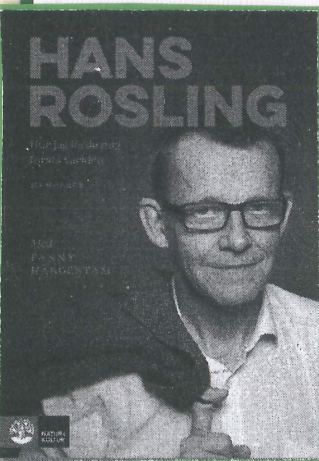
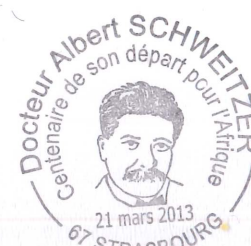
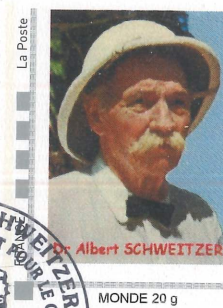
Ullrich Böhme spielt Werke
von Johann Sebastian Bach
in St. Thomas, Straßburg
Ullrich Böhme performs works
by Johann Sebastian Bach
at St Thomas, Strasbourg

ORGAN promotion

1913 2013
ANS / YEARS
100
CENTENAIRE
DE L'HÔPITAL
ALBERT
SCHWEITZER
HOSPITAL
CENTENNIAL
JULY 6 - 7 JUILLET 2013
LAMBARENE, GABON



Dr Albert SCHWEITZER
1875 - 1965



100 anos desde que Albert Schweitzer abriu
o seu primeiro hospital em Lambaréné, Gabão



100 ÈME ANNIVERSAIRE DE L'OUVERTURE DE L'HÔPITAL
ALBERT SCHWEITZER
AU GABON

